

Kanun Numarası : 4458
Kabul Tarihi : 27/10/1999
Yayımlandığı Resmi Gazete : 4/11/1999 tarihli ve 23866 sayılı

GÜMRÜK KANUNU

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Temel Tanımlar

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine giren ve çıkan eşyaya ve taşıt araçlarına uygulanacak gümrük kurallarını belirlemektir.

MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsar. Türkiye kara suları, iç suları ve hava sahası gümrük bölgesine dahildir.

Bu Kanunda geçen Türkiye Gümrük Bölgesi ve Gümrük Bölgesi kavramları Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesini ifade eder.

MADDE 3- Bu Kanunda geçen;

1. “Müsteşarlık” deyimi, Gümrük Müsteşarlığını;

2.¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci bent değiştirilmiştir.) a) “Gümrük idaresi veya idareleri” deyimi, gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını;

b) “Giriş gümrük idaresi” deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği ve risk analizine dayalı giriş kontrolüne tabi tutularak geciktirilmeksizin sevk işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresini;

c) “İthalat gümrük idaresi” deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de dâhil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği gümrük idaresini;

d) “İhracat gümrük idaresi” deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesini terk edecek eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de dâhil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği gümrük idaresini;

e) “Çıkış gümrük idaresi” deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmeden önce sunulmasının gerekli olduğu ve çıkış işlemlerinin tamamlanması ile ilgili gümrük kontrolleri ve risk analizine dayalı kontrollere tabi tutulduğu gümrük idaresini;

3. “Kişi” deyimi, gerçek ve tüzel kişiler ile hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığını;

4. “Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi” deyimi,

a) Bu bölgede ²yerleşim yeri olan bütün gerçek kişileri;

b) Bu bölgede kayıtlı işyeri, kanuni iş merkezi veya şubesi bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını;

¹ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““Gümrük idaresi veya idareleri” deyimi, gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını;”

² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “kanuni ikametgâhı” ibaresi “yerleşim yeri” olarak değiştirilmiştir.

5. “Karar” deyimi, bağlayıcı tarife ve menşe bilgileri de dahil olmak üzere, gümrük idaresinin, gümrük mevzuatı ile ilgili olarak belirli bir konuda bir veya daha fazla kişi üzerinde hukuki sonuç doğuracak idari tasarrufunu;

6.³(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile altıncı bent değiştirilmiştir.) a) “Serbest dolaşımda bulunan eşya” deyimi, 18 inci madde hükümlerine göre tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmeyen veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde, yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı;

b) “Serbest dolaşımda bulunmayan eşya” deyimi, serbest dolaşımda bulunan eşya dışında kalan eşya ile transit hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesini fiilen terk eden eşyayı;

7. “Gümrük statüsü” deyimi, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşıma girmiş olup olmadığı yönünden durumunu;

8.⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile sekizinci bent değiştirilmiştir.) a) “Gümrük vergileri” deyimi, ilgili mevzuat uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü;

b) “Gümrük yükümlülüğü” deyimi, yükümlünün gümrük vergilerini ödemesi zorunluluğunu;

9.⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dokuzuncu bent değiştirilmiştir.) “İthalat vergileri” deyimi,

a) Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,

b) Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde ithalatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri;

10.⁶(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile onuncu bent değiştirilmiştir.) “İhracat vergileri” deyimi,

a) Eşyanın ihracatında ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,

b) Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde ihracatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri;

11. “Yükümlü” deyimi, gümrük ⁷yükümlülüğünü yerine getirmekle sorumlu bütün kişileri;

12. “Gümrük gözetimi” deyimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlemleri;

³ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““Serbest dolaşımda bulunan eşya” deyimi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara ait hükümler saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak Türkiye Gümrük Bölgesine giren eşya ile üretiminde kullanılan girdilerin yerli olup olmadığına bakılmaksızın,18 ve 19 uncu madde hükümlerine göre Türk menşeli sayılan eşyayı;”

⁴ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““Gümrük vergileri” deyimi, yürürlükteki hükümler uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü;”

⁵ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““İthalat vergileri” deyimi,
- Eşyanın ithalinde öngörülen gümrük vergileri ve eş etkili vergileri,
- Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini;”

⁶ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““İhracat vergileri” deyimi,
- Eşyanın ihracatında öngörülen gümrük vergileri ve eş etkili mali yükleri,
- Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ihracat vergilerini;”

⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “yükümlülüklerini” ibaresi “yükümlülüğünü” olarak değiştirilmiştir.

13.⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile on üçüncü bent değiştirilmiştir.) “Gümrük kontrolü” deyiimi, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımını ve serbest dolaşımında bulunmayan eşyanın durumunu düzenleyen gümrük mevzuatı ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gümrük idareleri tarafından yürütülen; eşyanın muayenesi, beyanname verileri ile elektronik veya yazılı belgelerin varlığının ve gerçekliğinin doğrulanması, işletmelerin hesap ve diğer kayıtlarının incelenmesi, taşıma araçlarının kontrolü, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları diğer eşyanın kontrolü ile resmi araştırmalar ve diğer benzeri uygulamaları;

14. “Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması” deyiimi, eşyanın,

- a) Bir gümrük rejimine tabi tutulmasını,
- b) Bir serbest bölgeye girmesini,
- c) Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracını,
- d) İmhasını,
- e) Gümrüğe terk edilmesini;

15. “Gümrük rejimi” deyiimi,

- a) Serbest dolaşıma giriş rejimini,
- b) Transit rejimini,
- c) Gümrük antrepo rejimini,
- d) Dahilde işleme rejimini,
- e) Gümrük kontrolü altında işleme rejimini,
- f) Geçici ithalat rejimini,
- g) Hariçte işleme rejimini,
- h) İhracat rejimini;

16. “Gümrük beyanı” deyiimi, belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması talebinde bulunulmasını;

17. “Beyan sahibi” deyiimi, kendi adına beyanda bulunan kişiyi veya adına beyanda bulunulan kişiyi;

18. “Eşyanın gümrüğe sunulması” deyiimi, eşyanın gümrük idaresine ya da gümrükçe tayin edilen veya uygun görülen herhangi bir yere getirilmesi üzerine, belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, gümrük idarelerine yapılan bildirimini;

19. “Eşyanın teslimi” deyiimi, eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejimi ile öngörülen amaçlar doğrultusunda gümrük idareleri tarafından ilgisine teslimini;

20.⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yirminci bent değiştirilmiştir.) . a) “Rejim hak sahibi” deyiimi, kendi adına ve hesabına gümrük beyanını yapan veya hesabına gümrük beyanı yapılan kişi veya bu kişilere ait bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi;

b) “Asıl sorumlu” deyiimi, transit rejiminde rejim hak sahibini;

21. “İzin hak sahibi” deyiimi, kendisine bir izin verilen kişiyi;

22. “Elleçleme” deyiimi, gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri;

⁸ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““Gümrük denetimi” deyiimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere eşyanın muayenesini, belgelerin varlığının ve gerçekliğinin kanıtlanmasını, işletme hesaplarının, defterlerinin ve diğer yazılı belgelerin tetkikini, nakil araçlarının kontrolünü, bagajların ve kişilerin yanlarında ya da üstlerinde taşıdıkları eşyanın kontrolünü, idari araştırmalar ve benzeri diğer işlemlerin yapılması gibi özel işlemlerin yerine getirilmesini;”

⁹ **Bendin değişiklikten önceki hali:** ““Rejim hak sahibi” deyiimi, gümrük beyanını yapan veya hesabına gümrük beyanı yapılan kişi veya bu kişiye ait bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi;”

23. “Eşya” deyimi, her türlü madde, ürün ve değeri;

24. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yirmi dördüncü bent eklenmiştir.) “Risk” deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesi ve diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, nakil ve nihai kullanımına ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin olarak,

a)Ulusal ya da uluslararası düzeyde alınmış önlemlerin doğru bir şekilde uygulanmasını engelleyen,

b)Ülkenin mali çıkarlarını tehlikeye düşüren,

c)Ülkenin güvenlik ve emniyetine, kamu güvenliği ve kamu sağlığına, çevreye veya tüketicilere yönelik tehdit oluşturan,

bir olayın ortaya çıkma ihtimalini;

25. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yirmi beşinci bent eklenmiştir.) “Risk yönetimi” deyimi, riskin sistematik olarak tanımlanması ve riskin en aza indirilmesi için gerekli olan tüm önlemlerin uygulanması amacıyla ulusal ve uluslararası kaynak ve stratejilere dayanılarak veri ve bilgi toplanmasını, risk analizi ve değerlendirilmesini, alınacak önlemlerin belirlenmesini ve uygulanmasını, bu sürecin işleyiş ve sonuçlarının düzenli olarak izlenmesi ve gözden geçirilmesini;” İfade eder.

MADDE 4- Gümrük idareleriyle muhatap olan kişiler bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerine uymak; gümrük idarelerinin gerek bu Kanunda gerek diğer kanun, tüzük ve kararnamelerde yazılı hükümlere göre yapacağı gözetim ve ¹⁰kontrollere tabi olmak; bu idarelerin kendi adına veya başka idareler nam veya hesabına tahsil edeceği her tür vergi, resim, harç ve ücretleri ödemek veya bunları teminata bağlamak; kanun, tüzük, kararname ve yönetmelik hükümlerinin uymayı zorunlu kıldığı her tür işlemleri yerine getirmekle ¹¹sorumludurlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Gümrük Mevzuatı Çerçevesinde Kişilerin Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ AYIRIM

Temsil Hakkı ve Yetkilendirilmiş Yükümlü ¹²(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.)

MADDE 5- Bütün kişiler, gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere gümrük idarelerindeki işleri için bir temsilci tayin edebilirler.

Transit taşımacılık yapan veya arızı olarak beyanda bulunan kişiler hariç olmak üzere, temsilci Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bulunan kişilerdir.

Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. Temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına ¹³ve hesabına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder. Temsilci, temsil edilen kişi namına hareket ettiğini beyan etmek, temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek ve sahip olduğu temsil yetki belgesini gümrük idarelerine ibraz etmek zorundadır.

¹⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimlere” ibaresi “kontrollere” olarak değiştirilmiştir.

¹¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “yükümlüdürler” ibaresi “sorumludurlar” olarak değiştirilmiştir.

¹² Başlığın değişiklikten önceki hali: “Temsil Hakkı”

¹³18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “başkasının adına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hesabına” ibaresi eklenmiştir.

Bir başka kişi adına veya hesabına hareket ettiğini beyan etmeyen ya da bir temsil yetkisine sahip olmadığı halde, başka bir kişi adına ya da hesabına hareket ettiğini beyan eden kişi, kendi adına ve kendi hesabına hareket ediyor sayılır.

225 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kişiler gümrük idarelerinde dolaylı temsilci olarak iş takip edebilirler.

MADDE 5/A- (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile 5/A maddesi eklenmiştir.)1. Müsteşarlık, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini de almak suretiyle Türkiye Gümrük Bölgesinde ekonomik faaliyette bulunan yerleşik kişilere ikinci fıkrada yer alan şartları taşımaları halinde yetkilendirilmiş yükümlü statüsü tanır. Yetkilendirilmiş yükümlüler, kolaylaştırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerinden veya gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan faydalanır.

2. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün tanınması için gereken şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) 4 üncü maddede belirtilen sorumlulukların yerine getirilmesinde ciddi ihlallerde bulunmamak,

b) Gümrük kontrollerinin doğru biçimde yapılabilmesine imkân veren ticari kayıtları düzenli bir şekilde tutma yeterliliğine sahip bulunmak,

c) Müsteşarlıkça gerek görülen hallerde, mali yeterliliğe sahip olduğunu kanıtlamak,

d) Uygun emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunmak.

3. İkinci fıkrada belirtilen şartlar ile aşağıdaki hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir:

a) Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün verilmesi,

b) Basitleştirmelerden faydalanma izninin verilmesi,

c) Bu statü ve izinlerin hangi gümrük idarelerince verileceğinin belirlenmesi,

d) Risk yönetimi düzenlemeleri dikkate alınarak, emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerinde tanınacak kolaylıkların türü ve kapsamının belirlenmesi,

e) İlgili kurum ve kuruluşlardan gerektiğinde görüş alınması ve bilgi talebinde bulunulması,

f) Yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün geçici olarak geri alınması veya iptali.

İKİNCİ AYIRIM

Gümrük Mevzuatının Uygulanmasına İlişkin Kararlar

MADDE 6- 1. Gümrük idarelerinin gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini talep eden her kişi, kararın verilebilmesi için gerekli bütün bilgi ve belgeleri söz konusu idarelere ibraz etmek zorundadır.

2. Karar alınması talebinin yazılı olarak yapılması gerekir. Gümrük idareleri, söz konusu talebe ilişkin başvurunun kendilerine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde karar alırlar. Verilen kararlar başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilir.

Ancak, gümrük idareleri tarafından bu süreye uyulması mümkün değilse, belirtilen süre aşılabılır. Bu durumda, söz konusu idareler, yukarıda belirlenen sürenin dolmasından önce başvuru sahibine süre aşımını haklı kılan gerekçeler ile talep hakkında karar vermek için gerekli gördükleri ek süreyi de belirterek bilgi verirler.

3. Gümrük idareleri tarafından gerek başvuruların reddine ve gerekse muhatabı kişinin aleyhine olarak verilen yazılı kararlar, On ikinci Kısımda belirtilen şekilde itiraz yolu açık olmak üzere gerekçeli olarak alınır ve bu hususlar kararda belirtilir.

4. ¹⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “245 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) Alınan kararlar gümrük idareleri tarafından derhal uygulanır.

¹⁴ Fıkranın, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali: “Alınan kararlar 245 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere gümrük idareleri tarafından derhal uygulanır.”

MADDE 7- 1. Gümrük idaresinin ilgilinin lehine olan kararları aşağıdaki ¹⁵hallerin bir arada bulunması durumunda iptal edilir.

a) Kararın yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verilmesi halinde,
b) Başvuru sahibinin bu yanlışlık veya eksikliği bilmesi veya bilmesi gerektiği hallerde,
c) Kararın doğru veya tam bilgilere dayanılarak verilmesinin mümkün olmamasının tespiti halinde.

2. Aşağıdaki hallerde ise ilgilinin lehine olan karar değiştirilir veya iptal edilebilir.

a) ¹⁶Karara esas teşkil eden bir veya birden fazla koşulun gerçekleşmemiş veya gerçekleşemez olması,

b) Lehine olan bir kararda öngörülen bir yükümlülüğe ilgilinin uymaması halinde.

3. Kararın iptali, muhatabına tebliğ edilir.

4. 1 inci fıkra hükümlerine göre kararın iptal işlemi iptal kararının verildiği tarihten, 2 nci fıkra hükümlerine göre verilen iptal veya değiştirme kararı tebliğ tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Bununla birlikte, karar muhatabının yasal çıkarlarının gerektirdiği istisnai hallerde, kararın iptalinin veya değiştirilmesinin yürürlük tarihi yönetmelikle belirlenen koşullar altında ertelenebilir.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Bilgi

MADDE 8- 1. Kişiler gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilirler.

¹⁷*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.)*

2. Bilgiler, talep edene ücretsiz olarak verilir. Bununla birlikte, özellikle eşyanın kimyevi tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle gümrük idarelerince yapılan masraflar, talepte bulunan tarafından karşılanır.

MADDE 9- 1. Yazılı talep üzerine Müsteşarlık veya yetkilendirdiği gümrük idaresi tarafından bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgileri verilir.

2. Bağlayıcı tarife veya bağlayıcı menşe bilgisi, gümrük idarelerini, hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda veya eşyanın menşenin tespiti konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar.

Bağlayıcı menşe bilgisinin verilmesinde, 17 ila 22 nci maddelerde yer alan eşyanın menşenin belirlenmesine ilişkin hükümler esas alınır.

3. Bilgi alan kişi;

a) Bağlayıcı tarife bilgisi için, beyan edilecek eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu,

b) Bağlayıcı menşe bilgisi için, beyan edilecek eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumu ile verilen bilgide tanımlanan eşya ve menşe kazanımı gerektiren durumunun her bakımdan uygun bulunduğunu,

Kanıtlamak zorundadır.

4. Bağlayıcı tarife bilgisi verilmiş tarihinden itibaren altı yıl; bağlayıcı menşe bilgisi verilmiş tarihinden itibaren üç yıl geçerlidir. Talep edenin verdiği yanlış veya eksik bilgiye dayanan bağlayıcı bilgi iptal edilir.

¹⁵ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "hallerde" ibaresi "hallerin bir arada bulunması durumunda" olarak değiştirilmiştir.

¹⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "Kararda öngörülen" ibaresi "Karara esas teşkil eden" olarak değiştirilmiştir.

¹⁷ **Yürürlükten kaldırılan paragraf:** "Ancak bu tür bir talep, fiilen tasarlanan bir ithalat ya da ihracat işlemine dayanıyorsa reddedilebilir."

5. Bağlayıcı tarife bilgisi aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

- a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,
- b) Dünya Gümrük Örgütünün uymakla yükümlü bulunduğumuz nomanklatür, izahname, tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarındaki bir değişikliğe uymaması,
- c) Bağlayıcı tarife bilgisinin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi.

Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde bağlayıcı tarife bilgisinin geçerliliğini kaybetme tarihi, söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımı tarihidir.

6. Bağlayıcı menşe bilgisi aşağıdaki durumlarda geçerliliğini kaybeder:

- a) Menşe kurallarında bir mevzuat düzenlemesi veya bir uluslararası anlaşma gereğince değişiklik yapılması ve verilen bilginin söz konusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması,
- b) Dünya Ticaret Örgütünün uymakla yükümlü bulunduğumuz Menşe Kuralları Anlaşmasına ve bu anlaşmaya ilişkin izahname ve kararlardaki bir değişikliğe uymaması,
- c) Bağlayıcı menşe bilgisinin iptal edildiğinin veya değiştirildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile paragraf eklenmiştir.) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde bağlayıcı menşe bilgisinin geçerliliğini kaybetme tarihi, söz konusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımı tarihidir.

7. 5 ve 6 ncı fıkra hükümleri uyarınca geçerliliğini kaybeden bağlayıcı tarife veya menşe bilgisinin hak sahibi, söz konusu bağlayıcı bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini kaybetmesinden önce, ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığı takdirde, geçerliliğini kaybeden tarife veya menşe bilgisini, söz konusu yayımın ya da tebligatın yapıldığı tarihten itibaren altı aylık bir süre boyunca kullanabilir. Ancak, gümrük işlemleri sırasında söz konusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin gümrüğe verilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır. Bu fıkra hükümlerine istisna getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

8. Bağlayıcı tarife veya menşe bilgisine ilişkin 7 nci fıkra hükümleri ancak aşağıdaki amaçlarla kullanılabilir.

- a) İthalat ya da ihracat vergilerinin belirlenmesi,
- b) Tarım politikası kapsamında ihracat vergi iadeleri ile ithalata ya da ihracata verilen diğer bütün ödemelerin hesaplanması,
- c) Belgelerin, söz konusu tarife veya menşe bilgisine istinaden verilmiş olması koşuluyla, eşyaya ait gümrük beyannamesinin tescili için gümrük işlemlerinin yürütülmesi sırasında verilen ithalat, ihracat ya da ön izin belgesinin kullanımı.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

Diğer Hükümler

MADDE 10-¹⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. a) Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuatta yer alan; izin süreleri, teminat uygulamaları, gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna uygulamaları ile beyanın düzeltilmesine ilişkin ortaya çıkan sorunları ve tereddütleri incelemek suretiyle gidermeye Müsteşarlığın önerisi ile bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir.

¹⁸ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 10- 1.** Gümrük Müsteşarlığı, gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alır.

2. Gümrük mevzuatının öngördüğü uygulamaların, hangi hallerde ve hangi koşullar altında basitleştirileceğine ilişkin usul ve esaslar yöneltmekle belirlenir.”

b) Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinde kriz bölgelerinde kullanılmak üzere yurt dışından gelecek araç, gereç, makine, teçhizat ve benzeri malzemelerin, giriş kayıtları tutulmak ve gümrük ile ilgili mevzuat gereğince yerine getirilmesi gereken işlemler sonradan yapılmak üzere, yurda girişine izin vermeye; bu şekilde yurda giren her türlü araç, gereç, makine ve teçhizatın tekrar yurt dışına çıkarılmalarına veya ihtiyaçlara ve günün şartlarına uygun olarak serbest dolaşıma girişine karar vermeye Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

c) Müsteşarlık, gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alır. Bu çerçevede, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gerekli gördüğü bir kısım tespit işlemlerinin, belirleyeceği niteliklere sahip gümrük müşavirleri eliyle yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemeye yetkilidir.

2. Gümrük mevzuatının öngördüğü uygulamaların, hangi hallerde ve hangi koşullar altında basitleştirileceğine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 10/A- (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile 10/A maddesi eklenmiştir.) 1. Gümrük idareleri, mevzuatın belirlediği şartlar çerçevesinde, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, aktarma ve nihai kullanımını ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumunu düzenleyen gümrük mevzuatı ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gerekli görülen gümrük kontrollerini yerine getirir. Uluslararası bir anlaşmanın öngörmesi halinde, mevzuatın doğru bir şekilde uygulanmasına yönelik gümrük kontrolleri başka bir ülkede de yürütülebilir.

2. Ani ve rastgele yapılanlar dışındaki gümrük kontrolleri; risklerin tespiti ve risk derecesinin ölçülmesi ile ulusal ve gerekli görüldüğü takdirde uluslararası düzeyde riskleri değerlendirerek gerekli önlemleri oluşturmak amacıyla bilgisayarlı veri işleme tekniklerini kullanan risk analizi esas alınarak yapılır.

3. Müsteşarlık, risk yönetimi çerçevesini oluşturur ve risk kriterleri ile öncelikli kontrol alanlarını belirler. Bu amaçla, risk kriterlerinin tespitine yönelik olarak gümrük işlemleri, gümrük kabahatleri ve kaçakçılık fiillerine ilişkin verileri toplamaya, saklamaya ve işlemeye yetkilidir. Verilerin toplanması, saklanması ve işlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

4. Gümrük idareleri dışındaki yetkili kurumlar tarafından gerçekleştirilecek kontroller, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla gümrük idarelerinin koordinasyonunda ve mümkün olduğu ölçüde aynı yer ve zamanda yapılır.

5. Bu maddede öngörülen kontroller kapsamında, gümrük idareleri ile diğer yetkili kurumlar, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit, aktarma ve nihai kullanımını ile serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın durumu ile ilgili alınan bilgileri riskin en az düzeye indirilebilmesi için kendi aralarında paylaşabilirler.

6. 12 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gizli bilgilerin diğer ülkelerin gümrük idarelerine ve güvenlik güçleri gibi diğer kurumlarına iletilmesine sadece uluslararası bir anlaşma çerçevesinde izin verilebilir.

MADDE 11- Gümrük işlemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunan kişiler, Gümrük Müsteşarlığının veya gümrük idarelerinin talebi üzerine gümrük işlemleri ile sınırlı olmak kaydıyla belirlenen süreler içinde gerekli bütün belge ve bilgileri vermek ve her türlü yardımı sağlamakla yükümlüdür.

Kendilerinden bu konularda bilgi istenilen kişiler, özel kanunlarda yazılı gizlilik hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten kaçınmazlar.

MADDE 12- 1. Gümrük idareleri ¹⁹ve diğer yetkili kurumlar gizli nitelikteki veya gizlilik esasına göre elde edilen bütün bilgileri saklamak zorundadır. Bu bilgileri veren kişinin veya makamın açık izni olmaksızın söz konusu bilgiler açıklanamaz. Şu kadar ki, gümrük idareleri ve diğer yetkili kurumlar verilerin korunmasına ilişkin yasal hükümler veya yargı kararlarının gereği olarak söz konusu bilgileri ilgili mercilere verirler.

2. Gümrük işlemleri nedeniyle elde edilen gizli nitelikteki bilgilerin toplanması, kullanılması, saklanması, saklanma süresi ve üçüncü kişilere verilmesine ilişkin hükümler yönetmelikle belirlenir.

MADDE 13- İlgili kişiler, 11 inci maddede belirtilen belge ve bilgileri gümrük kontrolü amacıyla beş yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

Belge saklama süresi;

a) (b) ²⁰bendinde öngörülen haller dışında, serbest dolaşıma girmek veya ihraç edilmek üzere beyan edilen eşya ile ilgili olarak, serbest dolaşıma giriş veya ihracat beyanlarına ilişkin belgelerin tescil edildiği yılın;

b) Nihai kullanımları nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergisi ile Türkiye'de serbest dolaşıma giren eşya için, gümrük gözetimine tabi olmalarının sona erdiği yılın;

c) Başka bir gümrük rejimine tabi tutulan eşya için, söz konusu gümrük rejiminin sona erdiği yılın;

d) Serbest bölgeye konulan eşya için, buralardan çıktıkları yılın;
Sonundan itibaren işlemeye başlar.

MADDE 14- 1. Bu Kanunda belirtilen süreler, tarih veya vadeler, aksine özel bir hüküm bulunmadıkça uzatılamaz veya ertelenemez. Süre, tarih veya vadelerin bitim tarihinin resmi tatil gününe rastlaması halinde, bu süreler ilk işgününün resmi çalışma saatleri sonunda biter.

2. Süre hafta veya ay olarak belli edilmiş ise; başladığı güne son hafta veya ayda tekabül eden günün mesai saati bitiminde sona erer. Sürenin bittiği ayda tekabül eden bir gün yoksa süre o ayın son gününün mesai saati bitiminde sona erer.

3. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Bu Kanuna göre gümrük idaresine yapılacak yazılı başvurular posta ile taahhütlü olarak gönderilebilir. Bu takdirde başvurunun postaya verildiği tarih gümrük idaresine verilme tarihi yerine geçer.

İKİNCİ KISIM

Gümrük Vergileri ile Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Unsurlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Gümrük Tarifesi ve Eşyanın Tarife Pozisyonlarına Ayrılması

MADDE 15- 1. Gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün ²¹başladığı tarihte yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanır.

2. Eşya ticaretine ilişkin özel hükümlerle belirlenmiş diğer önlemler, gerektiği takdirde, söz konusu eşyanın tarife pozisyonuna göre uygulanır.

3. Gümrük Tarifesi:

¹⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkrada geçen “gümrük idareleri” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve diğer yetkili kurumlar” ibaresi eklenmiştir.

²⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “fıkrasında” ibaresi “bendinde” olarak değiştirilmiştir.

²¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “doğduğu” ibaresi “başladığı” olarak değiştirilmiştir.

- a) Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,
- b) Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvelleri,
- c) Türk Gümrük Tarifесinin kapsadığı eşyaya uygulanacak;
 - Gümrük vergi oranlarını,
 - Tarım politikası veya ²²tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini,
- d) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulaması gerektiren anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamalarını,
- e) Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamalarını,
- f) İthalat vergilerinde, bazı eşyaya şartlı olarak uygulanacak muafiyet veya indirim uygulamalarını,
- g) Yukarıdakilerin dışında kalan diğer tarife uygulamalarını,
Kapsar.

4. Sabit oranlı vergilendirmeye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, 3 üncü fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen koşulları taşıyan eşyanın ithalinde, beyan sahibi (c) bendinde belirtilen tarife yerine (d), (e) ve (f) bentleri hükümlerinin uygulanmasını isteyebilir. Gerekli koşulların yerine getirilmesi halinde, söz konusu talep gümrük işlemlerinin tamamlanmasından veya eşyanın tesliminden sonra da yapılabilir.

5. Bu maddenin 3 ncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen belirli bir ithalat hacmi ile sınırlandırılmış tarife uygulamaları;

- a) Tarife kotalarının söz konusu olduğu durumlarda, tespit edilen ithalat hacmi sınırına ulaşıldığında,
- b) Tarife tavanlarının söz konusu olduğu durumlarda ise Bakanlar Kurulu Kararı ile,
Sona erer.

6. Eşyanın tarife pozisyonunun belirlenmesi deyiminden, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, söz konusu eşyanın girdiği;

- a) Türk Gümrük Tarife Cetvelinin veya 3 üncü fıkranın (b) bendinde öngörülen diğer cetvelin ²³alt açılımlarının,
- b) Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarifесine dayanan ya da bu tarife cetveline alt açılımlar ekleyen ve özel alanlara ait eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması amacıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan bir diğer cetvelin alt ²⁴açılımlarının,
Belirlenmesi anlaşılır.

7. Gümrük Tarife Cetveli, izahnamesi ve eşya fihristi, Müsteşarlıkça hazırlanır ve Resmi Gazetede yayımlanır. Bu şekilde yayımlanan metinler idari ve kazai uygulamalarda esas tutulur.

MADDE 16- 1. Mahiyeti ve nihai kullanım şekli gerekçesiyle, bazı eşyanın yararlanabileceği tercihli tarife uygulaması, Bakanlar Kurulunca belirlenen şartlara tabidir.

Bir izin gerektiğinde 80 ve 81 inci madde hükümleri uygulanır.

2. 1 inci fıkrada sözü edilen tercihli tarife uygulaması ifadesi, tarife kotaları kapsamında olsa dahi, ithalat vergilerinde bir indirim veya şartlı muafiyet uygulaması anlamına gelir.

²² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini” ibaresi “tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini” olarak değiştirilmiştir.

²³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “bir alt pozisyonunun” ibaresi “alt açılımlarının” olarak değiştirilmiştir.

²⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “pozisyonunun” ibaresi “açılımlarının” olarak değiştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşei

BİRİNCİ AYIRIM

Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei

MADDE 17- Eşyanın tercihli olmayan menşei;

- a) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde öngörülen uygulamalar hariç olmak üzere, Türk Gümrük Tarifesinin uygulanması,
 - b) Eşya ticaretine ilişkin tarife önlemleri dışında, Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan önlemlerin uygulanması,
 - c) Menşe şahadetnamelerinin hazırlanması ve verilmesi,
- Amaçları ile bu Kanunun 18 ila 21 inci maddelerindeki hükümler çerçevesinde belirlenir.

MADDE 18- 1. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya, o ülke menşelidir.

2. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;

- a) O ülkede çıkartılan madencilik ürünleri,
 - b) O ülkede toplanan bitkisel ürünler,
 - c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,
 - d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,
 - e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ve avcılık ürünleri,
 - f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından²⁵ herhangi bir ülkenin kara suları dışındaki denizlerden çıkartılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,
 - g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,
 - h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkartılan ürünler,
 - 1) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan, imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,
 - j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya,
- Anlaşılır.

3. 2 nci fıkranın uygulanmasında ülke ifadesi o ülkenin kara sularını da kapsar.

MADDE 19- Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyanın bir ülke menşeli sayılabilmesi için, o ülkede yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin o ülkede²⁶ bu amaçla donatılmış işletmelerde yapılması gerekir.

MADDE 20- Esas amacının, Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde bir kanaat oluşan bir işçilik veya işlemle üretilmiş eşya, 19 uncu maddeye dayanılarak o ülke menşeli sayılmaz.

²⁵ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “söz konusu” ibaresi “herhangi bir” olarak değiştirilmiştir.

²⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “eylemin o ülkede” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu amaçla donatılmış işletmelerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21-²⁷(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. Menş e şahadetnamesi aranacak haller ile menş e şahadetnamelerinin şekli ve içereceği bilgilere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

2. Menş e şahadetnamesinin ibrazına rağmen ciddi bir ş üphe durumunda, ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.

İKİNCİ AYIRIM **Eşyanın Tercihli Menş e**

MADDE 22-²⁸15 inci maddede belirtilen tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyanın tercihli menş e kuralları;

a) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen anlaşmalar kapsamı eşya için bu anlaşmalar ile,

b) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (e) bendinde belirtilen tercihli tarife uygulamalarından yararlanan eşya için Bakanlar Kurulu Kararı ile,
Belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Eşyanın Gümrük Kıymeti**

MADDE 23- Eşyanın gümrük kıymeti, Gümrük Tarifesinin ve eşya ticaretine ilişkin belirli konularda getirilen tarife dışı düzenlemelerin uygulanması amacıyla, bu bölümde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymettir.

MADDE 24- 1. İthal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

Ş u kadar ki, eşyanın satış bedelinin gümrük kıymetine esas alınabilmesi, aşağıdaki koşullara bağlıdır:

a) Eşyanın alıcısı tarafından elden çıkartılması veya kullanımı;

- Türkiye Cumhuriyeti ²⁹mevzuatı ve bunların yetkili kıldığı merciler tarafından konulmuş olan,

- Eşyanın tekrar satılabileceği coğrafi bölgeyi sınırlayan,

- Eşyanın kıymetini önemli bir ölçüde etkilemeyen,

Kısıtlamalar dışında, hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır.

b) Satış veya fiyat, kıymeti belirlenmekte olan eşya bakımından, kıymeti tespit edilemez bir koşul veya edim konusu olmamalıdır.

²⁷ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** - “**MADDE 21- 1.** Menş e şahadetnamesi ibrazı ihtiyaridir. Bununla birlikte, uluslararası ve ikili anlaşma hükümlerine göre, menş e şahadetnamesine dayanılarak indirimli tarifeden yararlanılmak istenilmesi halinde, eşyanın anlaşmaya taraf ülke menş eli olduğunu veya o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla öyle sayılması gerektiğini bildirir menş e şahadetnamesi ibrazı zorunludur.

2. 1 inci fıkr a hükmü dışında kalan hallerde, menş e şahadetnamesi ibrazına ilişkin ve eşyanın kıymeti, menş ei, cinsi veya niteliği itibariyle, menş e şahadetnamesi aranmamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

3. Menş e şahadetnamelerinin şekli, içereceği bilgiler, uluslararası düzenlemeler dikkate alınarak yönetmelikle belirlenir.

4. Menş e şahadetnamesinin ibrazına rağmen ciddi bir ş üphe durumunda, ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.”

²⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Bu Kanunun 15 inci maddesinde” ibaresi “15 inci maddede” olarak değiştirilmiştir.

²⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun “kanunları, tüzükleri” ibaresi “mevzuatı” olarak değiştirilmiştir.

c) Eşyanın alıcı tarafından tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın bir bölümünün doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal etmesi halinde, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına 27 nci madde hükümlerine göre ilave yapılabilir.

d) Alıcı ve satıcı arasında bir ilişki bulunmamalı; ilişkinin varlığı durumunda ise, satış bedeli bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre gümrük kıymeti olarak kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.

2. a) Yukarıdaki fıkra hükümlerini uygulayarak satış bedelinin belirlenmesinde, alıcı ile satıcı arasında bir ilişkinin varlığı, satış bedelinin reddedilmesi için tek başına yeterli bir neden oluşturamaz. Böyle durumlarda, satışa ilişkin koşullar incelenerek, bu ilişkinin fiyatı etkilemediği belirlenirse, satış bedeli kabul edilir. Gümrük idaresi, beyan sahibi veya diğer kaynaklardan elde ettiği bilgilere dayanarak, söz konusu ilişkinin fiyatı etkilediği kanısına varırsa, bu hususları beyan sahibine yazılı olarak bildirir. Süresi içinde verilmek şartıyla beyan sahibinin cevap hakkı saklıdır.

b) Birbirleri ile ilişkisi bulunan kişiler arasındaki bir satışta, beyan sahibi satış bedelinin aynı veya yakın bir tarihte gerçekleşen aşağıda yer alan emsal kıymetlerden birine çok yakın olduğunu ispatlarsa, bu satış bedeli kabul edilerek, eşyanın kıymeti 1 inci fıkra hükümlerine göre belirlenir.

- Türkiye'ye ihraç amacıyla satılan aynı veya benzer eşyanın birbiriyle hiçbir ilişkisi bulunmayan satıcılar ve alıcılar arasında satışındaki satış bedeli,

- Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti,

- Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre belirlenen gümrük kıymeti.

Yukarıdaki emsal kıymetlerle yapılan kıyaslama sırasında, ticari düzeye, miktara, 27 nci maddede sayılan unsurlara ve alıcı ile satıcı arasında ilişki bulunmayan satışlarda, satıcının üstlendiği, ancak satıcı ile alıcı arasında ilişki bulunan durumlarda satıcının üstlenmediği giderlere ilişkin ispatlanmış farklılıklar dikkate alınır.

c) (b) bendinde sayılan kıymetler, beyan sahibinin girişimi ile ve yalnız kıyaslama amacıyla kullanılır. (b) bendi hükümlerine dayanarak eşyanın satış bedelinin yerini alacak bir kıymet tespit edilemez.

3. a) Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, ³⁰satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat, ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğünü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı veya yapacağı tüm ödemeleri kapsar. Ödemeler, para transferi şeklinde olabileceği gibi, akreditif veya ciro edilebilir bir kıymetli evrak kullanılarak ya da doğrudan veya dolaylı yapılabilir.

b) 27 nci maddeye göre yapılan ilaveler dışında, alıcının pazarlama dahil kendi hesabına yaptığı faaliyetler, satıcı yararına veya satıcı ile yapılan bir anlaşma yoluyla da olsa, satıcıya yapılan dolaylı bir ödeme olarak değerlendirilmez. Bu tür işlemlere ilişkin giderler, ithal eşyasının gümrük kıymetinin tespiti sırasında fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

MADDE 25- 1. 24 üncü madde hükümlerine göre belirlenemeyen gümrük kıymeti, bu maddenin 2 nci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinin sıra halinde uygulanmasıyla belirlenir. Eşyanın gümrük kıymeti bir üst bent hükümlerine göre belirlenebildiği sürece bir alt bent hükümleri uygulanamaz. Ancak, beyan sahibinin yazılı talebinin gümrük idaresince uygun bulunması şartıyla (c) ve (d) bentlerinin uygulama sırası değiştirilebilir.

2. Bu madde hükümleri gereğince, gümrük kıymeti aşağıdaki yöntemlere göre belirlenir:

a) Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen ³¹aynı eşyanın satış bedeli,

³⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun "satıcı veya satıcı yararına" ibaresi "satıcıya veya satıcı yararına" olarak değiştirilmiştir.

³¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "ihraç edilen" ibaresinden sonra gelmek üzere "aynı" ibaresi eklenmiştir.

- b) Türkiye'ye ihraç amacıyla satılarak, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı veya yakın bir tarihte ihraç edilen benzer eşyanın satış bedeli,
- c) İthal eşyasının veya aynı ya da benzer eşyanın Türkiye içinde satıcılardan müstakil kişilere yapılan en büyük miktardaki satışına ait birim fiyata dayalı kıymet,
- d) İthal eşyasının üretiminde kullanılan malzeme ve imalat veya diğer imal işlemlerinin bedel veya kıymetleri ile Türkiye'ye ihraç edilmek üzere ihraç ülkesindeki üreticiler tarafından üretilen, kıymeti belirlenecek eşya ile aynı sınıf veya cins eşyanın satışında mutata olan kâr ve genel giderlere eşit bir tutar ve 27 nci maddenin 1 inci fıkrasının (e) bendinde sayılan diğer bedel veya kıymetler toplamından oluşan hesaplanmış kıymet.

3. 2 nci fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 26- 1. 24 ve 25 inci madde hükümlerine göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymeti;

a)³²1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın,

b) 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII nci Maddesinin,

c) Bu bölüm hükümlerinin,

Prensip ve genel hükümlerine uygun yöntemlerle ve Türkiye'de mevcut veriler esas alınarak belirlenir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine göre gümrük kıymetinin belirlenmesinde;

a) Türkiye'de üretilen eşyanın Türkiye içindeki satış fiyatı,

b) Gümrük idaresinin iki alternatif kıymetten yüksek olanının kabul etmesini öngören bir sistem,

c) Eşyanın ihraç ülkesindeki iç piyasa fiyatı,

d) Aynı veya benzer eşyanın, 25 inci maddenin 2 nci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre hesaplanmış kıymeti dışındaki maliyet bedeli,

e) Türkiye'den başka bir ülkeye ihraç³³ edilen eşyanın fiyatı,

f) Asgari gümrük kıymetleri,

g) Keyfi veya fiktif kıymetler,

Esas alınmaz.

MADDE 27- 1. 24 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına aşağıdaki ilaveler yapılır:

a) Aşağıdaki unsurların eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümü;

i) Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellâliye,

ii) Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti,

iii) İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli;

b) İthal eşyasının üretiminde ve ihraç amacıyla satışında kullanılmak üzere, alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun miktardaki pay;

i) İthal eşyasına katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri,

ii) İthal eşyasının üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler,

iii) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler,

³² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinin başına "1994" ibaresi eklenmiştir.

³³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun "edilmek üzere satılmış" ibaresi "edilen" olarak değiştirilmiştir.

iv) İthal eşyasının üretimi için gereken ve ³⁴Türkiye dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetleri;

c) Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş olan royalti ve lisans ücretleri;

d) İthal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hâsılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı;

e)³⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 28 inci maddenin (a) bendi hükmü saklı kalmak üzere, ithal eşyası için Türkiye'deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri ile eşyanın giriş liman veya yerine kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri.

2. Bu maddeye göre fiilen ödenen veya ödenecek fiyata yapılacak ilaveler için nesnel ve ölçülebilir veriler esas alınır.

3. Gümrük kıymetinin belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata bu maddede öngörülenler dışında hiçbir ilave yapılamaz.

4. Bu bölümde geçen satın alma komisyonları ifadesinden; ithalatçının temsilcisine kıymeti belirlenecek eşyanın satın alınmasında yurtdışında verdiği temsil hizmeti karşılığında ödediği ücret anlaşılır.

5. İthal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesi sırasında;

a) Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler ,

b) Türkiye'ye ihraç amacıyla satışında bir satış koşulu olmaması kaydıyla, dağıtım veya tekrar satış hakları için alıcının yaptığı ödemeler,

1 inci fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirilmez ve fiilen ödenen veya ödenecek fiyata ilave edilmez.

MADDE 28- İthal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatından ayırdedilebilmeleri koşuluyla aşağıdaki giderler gümrük kıymetine dahil edilmez:

a) Eşyanın, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi ile Türkiye'nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerine giriş yerine varışından sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri,

b) Sınai tesis, makina veya teçhizat gibi, ithal eşyası için ³⁶ithalattan sonra yapılan inşa, kurma, montaj, bakım veya teknik yardıma ilişkin giderler,

c) İthal eşyasının satışıyla ilgili olarak bir finansman anlaşması uyarınca alıcı tarafından üstlenilen faiz giderleri;

d) İthal eşyasının Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler;

e) Satın alma komisyonları;

f) Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye'de ödenecek ithalat vergileri.

(c) bendinde belirtilen hallerde, finansmanın satıcı veya bir başka kişi tarafından sağlanmış olmasına bakılmaz. Ancak, finansman anlaşmasının yazılı olarak yapılmış olması ve gerektiğinde alıcının;

- Eşyanın, fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olarak beyan edilen fiyattan satıldığını,

- Söz konusu faiz oranının, finansmanın sağlandığı ülkede o tarihte bu tür bir işlem için geçerli olan faiz oranı seviyesini aşmadığını,

Kanıtlanması şarttır.

MADDE 29- Bilgisayarlarda kullanılmak üzere, veri veya komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin tespitine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

³⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "ithal ülkesi" ibaresi "Türkiye" olarak değiştirilmiştir.

³⁵ **Bendin değişiklikten önceki hali:** "e) İthal eşyası için Türkiye'deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri."

³⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "ithal eşyası için" ibaresinden sonra gelmek üzere "ithalattan sonra" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 30- Eşyanın gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk Lirası olarak beyanı zorunludur. Fatura veya diğer belgelerde yazılı yabancı paralar, gümrük yükümlülüğünün ³⁷başladığı tarihte yürürlükte olan T.C. Merkez Bankası döviz satış kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilir.

MADDE 31- 1. Bu bölüm hükümleri, gümrükçe onaylanmış bir başka işlem veya kullanıma tabi tutulduktan sonra serbest dolaşıma giren eşyanın gümrük kıymetinin belirlenmesine ilişkin özel hükümleri etkilemez.

2. 24, 25 ve 26 ncı maddelere istisna olarak, genellikle konsinye şekilde teslim edilen çabuk bozulabilir eşyanın gümrük kıymeti, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince basitleştirilmiş usullere göre belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Eşyanın Ağırlığı ve Kapları**

MADDE 32- 1. Gümrük Tarifesinde ağırlık esasına göre vergiye tabi eşyada, vergiye esas ağırlıklar ile bazı pozisyon ve alt pozisyonların kapsamının belirlenmesine esas alınan ağırlıklar;

a) Brüt ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı ile tüm ambalaj maddeleri ve kapların ağırlıkları toplamı,

b) Net ağırlığa veya sadece ağırlığa atıfta bulunulan hallerde, eşyanın kendi ağırlığı, Olarak değerlendirilir.

2. Brüt ağırlığı üzerinden vergiye tabi eşya ambalajsız geldiği takdirde, söz konusu eşya bulunduğu haldeki ağırlığı üzerinden vergiye tabi tutulur.

3. Değişik vergi oranlarına ve aynı zamanda brüt ağırlıkları üzerinden vergiye tabi eşyanın aynı ambalaj içinde gelmesi halinde, eşya, net ağırlıkları üzerinden tartılır ve ambalaj ağırlığı orantılı olarak net ağırlıklara ilave edilir.

4. Beyan edilen ölçü birimi ile vergilendirmeye esas alınan ölçü biriminin farklı olması halinde, bunların birbirlerine dönüştürülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

5. Eşyanın ambalajlarının;

a) Alışılacağı ve bilinen maddelerden olmaması veya gereğinden farklı bir şekilde yapılması,

b) Ait oldukları eşyanın faturasında kıymetlerinin ayrı gösterilmesi ve aynı zamanda bağımsız bir ticari eşya niteliğinde olması,

c) İthalat vergilerinden kaçınma amacıyla ambalaj olarak getirilmesi,

Hallerinde, bunlar ayrı olarak beyan edilir ve girdikleri tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

Ancak, yukarıdaki gibi kendi tarifeleri üzerinden vergiye tabi ambalaj maddelerinin vergi oranı, içindeki eşyanın gümrük vergi oranından düşük veya buna eşit bulunduğu takdirde, ambalaj maddelerinin gümrük vergisi eşyanın tabi bulunduğu vergi oranları üzerinden ve eşya ile birlikte hesaplanır.

6. Ağırlık üzerinden vergiye tabi eşyanın alışılacağı ambalaj niteliğinde olmayan kutu, kılıf ve mahfazalarının gümrük vergi oranları, içindeki eşyanın vergi oranından daha yüksek bulunduğu takdirde, kendilerine ait tarife pozisyonlarına göre vergiye tabi tutulur.

Kıymet üzerinden vergiye tabi eşyanın kutu, kılıf ve mahfazaları, başlıbaşına bir ticari eşya niteliğinde olmaması ve kıymetinin eşyanın kıymetine dahil bulunması şartıyla gümrük vergisine tabi tutulmaz.

7. Ağırlıkları üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın örnekleme yöntemiyle yapılan gümrük muayenesi sırasında;

a) Kapların yalnız bir kaçının tartılması sonucunda beyana göre fazlalık saptanırsa, aynı cins ve türden eşyanın tartılmamış kaplarına da bu fazlalığın ortalaması esas alınarak ilaveler yapılır.

³⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “doğduğu” ibaresi “başladığı” olarak değiştirilmiştir.

Beyan sahibi, bu şekilde yapılan işlemi kabul etmez ise gümrük idaresi tarafından bütün kaplar tartılır.

b) Tartılan kaplarda beyana göre eksiklik saptanırsa bunun eşyanın doğal özelliklerinden veya hasara uğramasından veya noksan gönderildiğinden veya çalınmasından ileri geldiğinin kanıtlanması halinde, ithalat vergileri bulunan miktar üzerinden hesaplanır.

Ancak, bu gibi durumlarda gümrük idaresinin veya beyan sahibinin bütün kapları tarttırmak hakları saklıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşıtların Kontrolü ve Gümrük Bölgesine Getirilen Eşya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma Tabi Tutulana Kadar Uygulanacak Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine Giriş ve Çıkışı

MADDE 33- Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış, gümrük kapılarından yapılır. Türkiye Gümrük Bölgesinin giriş noktalarındaki gümrük kapıları ile içeride bulunan gümrük kapıları arasında belirli yolların takip edilmesi zorunludur. Giriş ve çıkış kapıları ile bunları birbirine bağlayan yollar ve hava taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesinde inebilecekleri gümrük işlemi yapılan havalimanları ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri alınarak, Müsteşarlıkça tespit edilerek Resmi Gazetede yayımlanır.

Genel hizmete açık demiryolları gümrük yolu sayılır.

MADDE 34- 1. Türkiye Gümrük Bölgesine giren veya çıkan taşıtlar gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak, gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Karayolu ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen taşıtların denetlenmesi bitmeden veya ilgili gümrük idaresinin izni alınmadan söz konusu taşıtlara yük ve yolcu alınıp verilemez ve taşıt yoluna devam edemez; trenlerin vagon değiştirmek veya eklemek suretiyle tertipleri değiştirilemez.

Türkiye Gümrük Bölgesi dışından, demiryolundan başka kara taşıtları ile ancak sınırdaki yetkili bir gümrük idaresine eşya getirilebilir. Sınırdaki yetkili olmayan bir gümrük idaresine gelen eşya gümrük gözetimi altında yetkili bir gümrük idaresine götürülmediği takdirde geri çevrilir.

Türkiye Gümrük Bölgesine yürütülerek getirilecek hayvanlar, sağlık kontrolü yapılabilen gümrük kapılarından girebilir.

3. a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki limanlardan gelen gemiler, Gümrük Bölgesine girmelerinden itibaren beklenmeyen haller veya mücbir sebep olmadıkça ya da gümrük³⁸ kontrolü gerektirmedikçe, gidecekleri limana göre mutat olan rotayı değiştiremez, yolda duramaz başka gemilerle temas edemez ve gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşamazlar. Gümrük memurları gemiyi, yükünü ve bunlara ait gerekli tüm defter, belge ve kayıtları denetlemeye, gerektiğinde ambarları ve eşya bulunan diğer yerleri mühür altına almaya yetkilidir.

Yabancı limanlardan gelip Türk limanlarına veya nehirlerine girecek olan gemiler, gümrük denetlemesi yapılmak üzere belirli yerlerde durur veya yol keserler.

Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye'den yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve³⁹ gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası tarafından ilgili gümrük idarelerine bilgi verilir.

³⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "denetimi" ibaresi "kontrolü" olarak değiştirilmiştir.

³⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "gidişlerinden en az üç saat önce sahip veya acentası" ibaresi "gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası" olarak değiştirilmiştir.

Gemi adamları ve yolcuları ile gemilere girip çıkacak görevli ve görevsiz kimseler Türkiye'ye ancak yetkili gümrük idarelerinden giriş ve çıkış yapabilirler.

b) Türkiye limanları arasında düzenli sefer yapan ve acentası bulunan gemiler serbest dolaşımda olmayan eşya alırlar veya yolda yabancı limana uğrarlarsa (a) fıkrası hükümlerine tabi tutulurlar. Bu tür gemiler ile bunların yolcu ve yüklerinin denetleme ve gümrük işlemlerinde kolaylık sağlayacak usul ve esaslar koymaya Müsteşarlık yetkilidir.

c) (b) fıkrası dışında kalan gemilerin Türkiye limanları arasındaki sefer ve taşımaları gümrük gözetimine tabi tutulabilir. Bu tür gemiler, Müsteşarlıkça belirlenecek şartlar ve verilecek izin çerçevesinde serbest dolaşımda olmayan eşyayı Türkiye limanları arasında transit suretiyle taşıyabilirler.

d) (c) fıkrasında yazılı taşımalar ile Türkiye karasuları ve iç sularında seyreden her türlü taşıtlar üzerinde gümrükçe yapılacak gözetim ve ⁴⁰kontrole ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

4. Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den gidecek olan hava araçları yetkili gümrük idaresi bulunan havalimanlarına inebilir veya bu havalimanlarından kalkabilirler. Bu hava araçları gümrük gözetimine tabidir. Özel bir izin ile gelen ve giden hava gemilerinin kaptan pilotları verilen talimata uygun olarak hareket ederler.

5. Türk ve yabancı donanmasına mensup harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine mensup hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulunun izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri, içlerinde eşya bulunmaması halinde gümrük gözetimine tabi değildir.

MADDE 35- Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkış ile gümrük idarelerindeki her türlü gümrük işlemleri normal çalışma saatleri içinde yapılır.

Ancak;

a) Demiryolu katarları ve düzenli sefer yapan deniz, nehir, kara ve hava taşıtları gece ve gündüzün her saatinde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler. Düzensiz seferli olan ve yolcu getiren deniz, nehir, kara ve hava taşıtları da aynı şekilde Gümrük Bölgesine girip çıkabilirler.

b) İşletme teşkilatı bulunan limanlarda, gemiler gece ve gündüzün her saatinde yük ve yolcu alıp çıkarabilirler.

c) Zorlayıcı sebeplerle çalışma saatleri dışında gümrük idaresi olan bir limana girmek veya bu limandan ayrılmak zorunda kalan gemilerin yük alıp verme istekleri de gümrük idarelerince kabul edilir. Yolcu ve turist taşıyan her türlü gemi mesai saatleri dışında gümrük idaresi bulunan bir limana girip çıkabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

⁴¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) Özet Beyan ve Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Girmesi

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile 35/A, 35/B, 35/C Maddeleri eklenmiştir.)

MADDE 35/A- 1. Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için özet beyan verilir.

2. Özet beyan, giriş gümrük idaresine verilir. Giriş gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletilebildiği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, özet beyanın giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir. Yükümlünün bilgisayar sistemindeki özet beyan bilgilerine erişilebilmesi halinde, Müsteşarlık, özet beyan yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

⁴⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetime” ibaresi “kontrole” olarak değiştirilmiştir.

⁴¹ **Başlığın değişiklikten önceki hali:** “Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine Girmesi”

3. Özet beyan, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce verilir.

4. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce özet beyanın ibraz edilme süresi, bu süreye getirilebilecek istisnalar ve bu süreye ilişkin değişiklikler, özet beyandan vazgeçilebilmesine dair şartlar; özel durumlar ile belirli eşya trafiği, taşıma şekli ve yükümlü türleri ile özel güvenlik düzenlemelerinin öngörüldüğü uluslararası anlaşmalar dikkate alınarak yönetmelik ile düzenlenir.

MADDE 35/B-1. Özet beyanın şekli ve içeriği; öncelikle güvenlik ve emniyet amacı ile uluslararası standartlar ve ticari uygulamalardan yararlanılarak risk analizi ve gümrük kontrollerinin etkin yapılabilmesi için gerekli bilgileri kapsayacak şekilde yönetmelik ile belirlenir.

2. Özet beyan veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanır. Gerekli ayrıntıları içermesi halinde ticari bilgiler ile liman veya taşıma bilgileri kullanılabilir.

3. Müsteşarlık, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenen özet beyanları, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan özet beyanlar ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanmasına imkân verilmesi kaydıyla kabul edebilir.

4. Özet beyan eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından verilir.

5. Dördüncü fıkrafta belirtilen kişilerin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla özet beyan;

a) Dördüncü fıkrafta belirtilen kişiler adına hareket eden kişi,

b) Eşyayı yetkili gümrük idaresine sunabilen veya eşyanın sunulmasını sağlayan kişi,

c) Dördüncü fıkra ile (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kişilerin temsilcisi,

tarafından, yönetmelik ile belirlenen şartlar uyarınca verilebilir.

6. Dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen kişilerin talep etmeleri halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

a) Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,

b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

c) Eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden,

sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

MADDE 35/C- 1. Giriş gümrük idaresi, 35/A maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasına göre belirlenecek süre sona ermeden önce gümrük beyannamesi verilen eşya için özet beyan verilmesinden vazgeçebilir. Bu durumda, gümrük beyannamesi, 35/B maddesinde öngörülen özet beyanda bulunması gerekli asgari bilgileri içerir ve 61 inci madde uyarınca tescil edilinceye kadar özet beyan statüsüne sahiptir. Giriş gümrük idaresine gerekli bilgileri derhal iletebildiği veya elektronik ortamda erişimini sağladığı hallerde, gümrük beyannamesinin giriş gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir.

2. Gümrük idarelerince, bilgisayar veri işleme tekniği kullanılmadan düzenlenen gümrük beyannameleri için, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan gümrük beyannameleri ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanır

MADDE 36- 1. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, girişinden itibaren gümrük gözetimine tabidir. Bunlar, yürürlükteki hükümlere uygun olarak gümrük idareleri tarafından denetlenir.

2. Söz konusu eşya gümrük statüleri belirleninceye, serbest dolaşımda olmayan eşya ise 77 nci maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, gümrük statüleri değişinceye ya da serbest bölgeye girinceye yahut 163 ve 164 üncü maddeler gereğince yeniden ihraç veya imha edilinceye kadar gümrüğün gözetimi altında kalır.

MADDE 37- 1. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, getiren kişi tarafından gecikmeksizin Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak;

a) Belirlenen bir gümrük idaresine veya gümrükçe uygun görülen herhangi bir yere,
b) Deniz veya havayoluyla ya da Türkiye Gümrük Bölgesinden geçmeksizin karayoluyla doğrudan bir serbest bölgeye,

Götürülür.

2. Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten sonra eşyanın aktarılması sonucunda nakliyesinden sorumlu olanlar yukarıda belirtilen hükümlere uymak zorundadır.

3. Gümrük idarelerinin gözetim ve ⁴²kontrolüne ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, yolcu, sınır ahalisi ve posta eşyası ile ekonomik açıdan önem arz etmeyen eşya için özel hükümler getirmeye Müsteşarlık yetkilidir.

4.⁴³ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra değiştirilmiştir.) Yukarıdaki fıkralar ile 35/A ila 35/C ve 38 ila 50 nci madde hükümleri, Türkiye Gümrük Bölgesinin dışında durmaksızın, Gümrük Bölgesinin iki noktası arasında düzenli bir hava veya deniz seferiyle doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşyaya uygulanmaz.

5. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükmü, varış yeri bir Türk limanı veya havalimanı olmaksızın, Türkiye karasularını ya da hava sahasını geçen gemilerde veya hava araçlarında yüklü eşyaya uygulanmaz.

MADDE 38- 1. Beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle 33 üncü madde ile 34 üncü maddenin 1 inci ve 3 üncü fıkralarında öngörülen yükümlülüklerle uyulmadığı takdirde, söz konusu yükümlülüklerle tabi kişi veya onun yerine hareket eden diğer kişiler, en yakın gümrük idaresini gecikmeksizin bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

2. Beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle, Türkiye karasuları içinde taşıdığı eşyayı denize atan, karaya çıkararak, başka bir taşıta aktaran veya bu eşyayı toplayan gemi kaptanları yahut diğer kişiler, eşyanın gümrük statüsünün belirlenmesi ve gereken diğer önlemlerin alınması amacıyla en yakın gümrük idaresini bu durumdan ve eşyanın bulunduğu hal ve yerden haberdar ederler.

3. 34 üncü maddenin 5 inci fıkrasında belirtilen bir geminin veya hava gemisinin beklenmeyen haller veya mücbir sebep nedeniyle 34 üncü maddenin 1, 3 ve 4 üncü fıkralarında öngörülen yükümlülüklerle uymaksızın geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi içinde demir atmaya veya konaklamaya mecbur kalması halinde, bu gemiyi veya hava gemisini Gümrük Bölgesine getiren veya onun yerine hareket eden diğer kişiler, gümrük idaresini gecikmeksizin durumdan haberdar ederler.

4. 1 inci fıkrada belirtilen eşya ile 2 nci fıkrada belirtilen gemi veya hava gemisine yüklü eşyanın gümrük ⁴⁴kontrolüne imkan verecek ve gerektiğinde daha sonra belirlenen veya uygun görülen bir gümrük idaresine götürülmelerini sağlayacak önlemler Müsteşarlıkça tespit edilir.

⁴² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimine” ibaresi “kontrolüne” olarak değiştirilmiştir.

⁴³ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “4. Yukarıdaki fıkralar ve 38 ila 50 nci madde hükümleri, Türkiye'nin deniz ve hava limanları dışında uğrak yeri olmayan ve düzenli bir hava veya deniz seferiyle doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesini geçici olarak terk eden eşyaya uygulanmaz.

Yabancı ülke limanlarında, hava limanlarında veya serbest limanlarda yüklenmiş eşya bu hükmün dışındadır.”

⁴⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimine” ibaresi “kontrolüne” olarak değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eşyanın Gümrüğe Sunulması

MADDE 39-⁴⁵*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.)* Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşya, getiren kişi ya da duruma göre eşyanın gelişinden sonra taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından gümrüğe sunulur. Gümrüğe sunan kişi, eşyayı daha önce ibraz olunan özet beyan ya da gümrük beyannamesi ile ilişkilendirir.

MADDE 40- Müsteşarlık;

a) Yolcu beraberinde getirilecek,

b) Gümrüğe sunulmaksızın bir gümrük rejimine tabi tutulabilecek,

Eşya hakkında, 39 uncu madde hükümleri dışında özel düzenlemeler yapılabilir.

MADDE 41- Talep üzerine, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasından önce, gümrüğe sunulan eşyanın incelenmesi veya bundan numune alınması yönünden ilgili ve yetkili kişilere izin verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

⁴⁶*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik)* Gümrüğe Sunulan Eşyanın Boşaltılması

MADDE 42-⁴⁷*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)*

MADDE 43-⁴⁸*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)*

MADDE 44-⁴⁹*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)*

⁴⁵ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 39-** Müsteşarlıkça belirlenen esaslara uygun olarak serbest bölgelere konulan eşya hariç olmak üzere, gümrük idaresine veya gümrük idarelerinin belirlediği veya uygun gördüğü diğer bir yere gelen eşya, bunu Türkiye Gümrük Bölgesine getiren kişi veya yerine göre eşyanın gelişinden sonra taşımasını üstlenen kişi tarafından gümrüğe sunulur.”

⁴⁶ **Başlığın değişiklikten önceki hali:** “Özet Beyan ve Gümrüğe Sunulan Eşyanın Boşaltılması”

⁴⁷ **Yürürlükten kaldırılan Madde:** “**Madde 42-** 44 üncü madde hükümleri saklı kalmak üzere, 39 uncu madde uyarınca gümrüğe sunulan eşya için, eşyanın gümrüğe sunulmasını takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar ilgili gümrük idaresine bir özet beyan verilir.”

⁴⁸ **Yürürlükten kaldırılan Madde** “**Madde 43- 1.** Özet beyan, Müsteşarlıkça belirlenen örneğe uygun bir form ile yapılır. Müsteşarlık, eşyanın teşhisi için gerekli ayrıntıları içeren ve uluslararası kabul gören bir ticari veya resmi belgenin de özet beyan olarak kullanımına izin vermeye yetkilidir.

2. Özet beyan;

a) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gelişinden sonra taşıma sorumluluğunu üstlenen,

b) (a) bendinde belirtilenlerin adına hareket eden,

Kişi tarafından verilir.

3. Türk ve yabancı ülke donanmasına ait harp gemileri ile Türk Hava Kuvvetlerine ait hava harp gemileri ve Bakanlar Kurulu izni ile gelen yabancı devletlerin hava harp gemileri gümrük gözetimine tabi değildir. Ancak, harp gemileri ve hava harp gemileri ile getirilen eşya, gümrük muayenesi ve diğer gümrük işlemlerinin yapılmasını sağlamak amacıyla, gelişlerinden sonra en geç yirmidört saat içinde gemilerin komutanları tarafından bir liste halinde en yakın gümrük idaresine bildirilir. Söz konusu gemilerin komutan ve diğer mürettebatına ait eşya da bu hükme tabidir.

4. Türkiye Gümrük Bölgesine boş olarak gelen taşıtların bu durumu, bir form ile gümrük idarelerine bildirilir.”

⁴⁹ **Yürürlükten kaldırılan Madde:** “**Madde 44-** Yolcu beraberinde getirilen eşya ile yolculara ait olmakla birlikte başka taşıtlarla getirilen eşya ve posta yoluyla gönderilen koliler için özet beyan aranmaması hakkında özel hükümler koymaya Müsteşarlık yetkilidir.

MADDE 45- 1. Eşya bulunduğu taşıt araçlarından gümrük idarelerinin belirledikleri veya uygun gördükleri yerlerde söz konusu idarelerin izni ile boşaltılabilir veya aktarılabilir.

⁵⁰(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.)

Ancak, eşyanın tamamen veya kısmen acilen boşaltılmasını gerektiren kaçınılmaz bir tehlikenin varlığı durumunda bu izin aranmaz. Bu gibi durumlarda en yakın gümrük idaresi derhal haberdar edilir.

2. Gümrük idareleri, eşyanın ve bulunduğu taşıma araçlarının muayenesi amacıyla gerektiğinde eşyanın boşaltılmasını ve kapların açılmasını isteyebilir.

3. Eşya konulduğu ilk yerden gümrük idarelerinin izni olmaksızın kaldırılmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gümrüğe Sunulan Eşyaya Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanım Belirlenmesi Zorunluluğu

MADDE 46- 1. Gümrüğe sunulan eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilir.

2. Özet beyan kapsamındaki eşyaya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım belirlenerek, buna ilişkin işlemler;

a) Denizyolu ile gelen eşya için, özet beyan verildiği tarihten itibaren kırkbeş gün,

b) Diğer bir yolla gelen eşya için, özet beyanın verildiği tarihten itibaren yirmi gün,

İçinde tamamlanır

3. Şartlar gerektirdiği takdirde, Müsteşarlık 2 nci fıkrada ⁵¹ve 48 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sürelerden daha kısa bir süre saptayabilir veya bu sürelerin uzatılmasına izin verebilir. Ancak, gerçek ihtiyaçları aşan süre uzatımı yapılamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Eşyanın Geçici Depolanması

MADDE 47- Eşya, gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar geçici depolanan eşya statüsünde bulunur ve bu şekilde adlandırılır.

MADDE 48- 1. Geçici depolanan eşya, sadece gümrük idarelerinin uygun gördüğü yerlerde ve bu idarelerin belirlediği koşullarda depolanabilir.

Gümrük idareleri, geçici depolanan eşya için ⁵²183 üncü veya 184 üncü madde hükümlerine göre tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere eşya sahibinden teminat isteyebilir.

2. Yolcu beraberinde getirilip gümrüğe sunulmasından sonra gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutuluncaya kadar yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan eşyanın buralarda kalabileceği süre üç aydır.

Ancak, özet beyan aranmayacak hallerde, 42 nci maddede belirtilen sürenin dolmasından önce, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması ve gümrük denetiminin tehlikeye düşmemesi şarttır.”

⁵⁰ **Yürürlükten kaldırılan paragraf:** “Gümrük idaresine özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari ya da resmi belge verilmeksizin taşıtlardan eşya boşaltılamaz.”

⁵¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Müsteşarlık 2 nci fıkrada” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 48 inci maddenin ikinci fıkrasında” ibaresi eklenmiştir.

⁵² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “geçici depolanan eşya için” ibaresinden sonra gelmek üzere “183 üncü veya 184 üncü madde hükümlerine göre” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 49- 41 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, geçici depolanan eşya, görünüş ve teknik özelliklerinin değiştirilmemesi koşuluyla, aynı durumda muhafazalarını sağlamak üzere yönetmelikle belirlenen elleçlemeye tabi tutulabilir.

MADDE 50- 1. 46 ncı maddeye göre belirlenmiş süreler ile 48 inci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya, herhangi bir adli veya idari takibata konu olmaması halinde, 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

2. Gümrük idareleri, söz konusu eşyayı durumu belirleninceye kadar, eşya sahibinin risk ve hesabına gümrüğün⁵³ gözetimindeki özel bir yere sevk edebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Transit Rejimi Altında Taşınan Eşyaya Uygulanacak Hükümler

MADDE 51- 37 nci maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere, 37 ila 50 nci madde hükümleri, daha önce başlamış bir transit rejimi altında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyaya uygulanmaz.

MADDE 52- Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir yerden diğer bir yere transit rejimi hükümleri çerçevesinde nakledilmek üzere gümrüğe sunulan eşyaya 41 ila 50 nci madde hükümleri uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

MADDE 53- Gümrük idareleri, şartlar gerektirdiği takdirde, gümrüğe sunulan eşyayı imha ettirebilir. Gümrük idareleri bu durumu eşya sahibine bildirir. Eşyanın imhasına ilişkin masraflar eşya sahibinden tahsil edilir.

MADDE 54- Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak, Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği veya gümrük⁵⁴ kontrolüne tabi tutulmadığı saptanan eşyaya, ⁵⁵Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile ilgili diğer kanun hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

MADDE 55- 1. Aksine hüküm bulunmadıkça; niteliğine, miktarına, menşesine, yükleme veya varış ülkesine bakılmaksızın, bir eşya, belirlenmiş şartlar altında her zaman gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulabilir.

2. Bakanlar Kurulu; kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin

⁵³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimindeki” ibaresi “gözetimindeki” olarak değiştirilmiştir.

⁵⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimine” ibareleri “kontrolüne” olarak değiştirilmiştir.

⁵⁵ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “7/1/1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun” ibaresi “Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu” olarak değiştirilmiştir.

korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyabilir.

3. Türkiye ile ticaret, gümrük, taşımacılık anlaşması bulunmayan ve imzalanmış anlaşmaları süresinden önce tek taraflı olarak kısmen veya tamamen hükümsüz bırakan veya Türk kara, hava ve deniz taşıtlarına karşı yasaklama ve kısıtlamalar koyan veya bunlar hakkında farklı işlemler uygulayan yabancı ülkelere ait eşya ve taşıtlara, karşılık olmak üzere, yasaklama veya kısıtlamalar koymaya ve farklı işlemler veya farklı tarifeler uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 56- 1. Gerek üzerlerinde, gerek iç ve dış ambalajlarında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran isim ya da simgeler taşıyan eşyanın Türkiye'ye ithaline izin verilmez. Bu gibi eşyanın Türkiye'den transit geçişine veya antrepo ve benzeri yerlere konulmasına ya da yeniden ihracına Müsteşarlıkça izin verilebilir. **(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın sonuna aşağıdaki cümleler eklenmiştir.)** Eşyanın bu fıkra kapsamında olup olmadığının belirlenmesinde tereddüt edilen durumlarda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü esas alınarak işlem yapılır. Söz konusu isim ve simgelerin kaldırılması veya eşyanın gerçek menşeinin gösterilmesi amacıyla, usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek elleçleme faaliyetlerine izin verilebilir.

2. Türk menşeli eşyada kullanılmak üzere ve bunların başka ülke menşeli olduğunu gösterecek veya böyle bir izlenim uyandıracak nitelikte, üzerleri yabancı dille yazılı veya basılı her türlü boş zarf, şerit, etiket, damga ve benzeri eşya ile Türkiye'de düzenlenebilecek belgeleri başka ülkelerde düzenlenmiş gibi gösterebilecek nitelikte, üzerleri imzalı veya imzasız olsun, Türkiye'de yerleşik olmayan yabancı firmalara ait proforma faturalar hariç boş faturaların Türkiye'ye ithaline izin verilmez.

Türkiye'de yerleşik firmalarla, lisans, royalti veya patent anlaşması imzalamış yabancı firmaların bu tür eşyası bu hükmün dışındadır.

MADDE 57-⁵⁶(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. a) Fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile ilgili olarak hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın alıkonulması veya gümrük işlemlerinin durdurulması hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine gümrük idareleri tarafından gerçekleştirilir. Durdurma veya alıkoyma kararı hak sahibi veya temsilcisi ile beyan sahibi veya 37 nci maddede belirtilen kişilere bildirilir.

⁵⁶ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 57- 1.** Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre, marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım hakları ile Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamına giren haklarla ilgili olarak, hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın gümrük işlemleri; hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine veya söz konusu eşyanın sahte markalı ya da telif hakkına tabi taklit mal tarifine uyduguna ilişkin açık deliller olması halinde, re’sen gümrük idareleri tarafından durdurulur. Durdurma kararı ithalatçıya veya hak sahibine veya temsilcisine bildirilir.

2. Gümrük idareleri, olayın özelliğine göre ithalatçının veya kamunun hakkını güvenceye almak ve suistimalleri önlemek amacıyla, başvuru sahibinden eşyanın kıymeti oranında bir teminat isteyebilirler.

3. Başvurunun kabul edildiği tarihte şikayet konusu eşya serbest dolaşıma girmiş ise, başvurunun gümrük idaresince kabul edilmesi; söz konusu eşyanın gereğince muayene edilmeden ithaline izin verildiği gerekçesiyle hak sahibine tazminat hakkı doğurmaz. Sahte markalı veya taklit mallarla mücadele kapsamında, gümrük işlemleri gümrük idaresince re’sen durdurulan eşyadan dolayı, ilgili kişilerin yapılan işlemler sonucunda fayda veya zarara uğraması halinde, gümrük idaresi yetkilileri bu kişilere karşı sorumlu tutulmaz.

4. Gümrük idaresince alınan durdurma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren on gün içinde esas hakkında yetkili mahkemede dava açılmaz veya mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmazsa, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır.

5. Gümrük işlemleri durdurulan eşya, yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda, tasfiye rejimi hükümlerine göre imha veya asli nitelikleri değiştirilerek satış suretiyle tasfiye edilebilir.

6. Yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyeelik eşya ile posta kolileri ile gönderilen ticari mahiyette olmayan eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz.”

b) Gümrük idaresine henüz bir talepte bulunulmadığı durumda ve söz konusu eşyanın fikri ve sınâî mülkiyet haklarını ihlal ettiğine dair açık deliller olması halinde, hak sahibinin geçerli bir başvuruda bulunabilmesini teminen, gümrük idareleri tarafından eşya üç işgünü süresince re'sen alıkonulabilir veya eşyanın gümrük işlemleri durdurulabilir.

2. Fikri ve sınâî hakların ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine yapılan başvurunun kabulü, söz konusu eşyanın gümrük idaresince gereğince muayene edilmeden bırakıldığı veya eşyanın alıkonulması için herhangi bir önlem alınmadığı gerekçesi ile hak sahibine tazminat hakkı doğurmaz. Fikri ve sınâî hakları ihlal eden eşya ile mücadele kapsamında, gümrük idaresince başvuru üzerine veya re'sen hareket edilmesi nedeniyle ilgili kişilerin zarara uğramasından gümrük idaresi ve yetkilileri sorumlu tutulamazlar.

3. Gümrük idaresince alınan durdurma veya alıkoyma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren çabuk bozulabilir eşya için üç iş günü, diğer eşya için on iş günü içinde hak sahibince ihtiyati tedbir kararı getirilmemesi halinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır. Haklı bir mazeretin bulunması halinde, hak sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince on iş gününe kadar ek süre verilebilir.

4. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşya, yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda imha veya asli nitelikleri değiştirilerek tasfiye edilir.

5. Yolcuların kendi kullarımlarına mahsus kişisel eşya ile ticari mahiyette olmayan ve gümrük vergisi muafiyeti sınırları içinde kalan hediyelik eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz. Aynı şekilde, fikri ve sınâî haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar ile korunmuş ve hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyanın; hak sahibinin rızası dışında bir gümrük işlemine tabi tutulması veya hak sahibinin onayladığından farklı şartlarda üretilmesi veya başka şartlarda bir marka taşıması halinde, söz konusu eşya bu madde hükümleri kapsamı dışında tutulur.

6. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın mahkemece fikri ve sınâî hakları ihlal ettiğinin tespitine gerek olmaksızın kolaylaştırılmış imha kapsamında gümrük kontrolü altında imhasına gümrük idaresi tarafından izin verilebilir. Kolaylaştırılmış imhaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

7. Gümrük idaresince gümrük işlemleri durdurulan veya alıkonulan eşyanın hak sahibinin belirlediği tutarda teminatla iadesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM Gümrük Rejimleri

BİRİNCİ AYIRIM Eşyanın Bir Gümrük Rejimine Tabi Tutulması

MADDE 58- 1. Bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenen eşya, bu rejime uygun şekilde yetkili gümrük idaresine beyan edilir.

2. İhracat, hariçte işleme, transit veya antrepo rejimi için beyan edilen serbest dolaşımında bulunan eşya, gümrüğe verilen beyannamenin tescilinden itibaren Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkıncaya veya imha edilinceye ya da gümrük beyannamesi iptal edilinceye kadar gümrük gözetimi altında kalır.

MADDE 59- 1. Gümrük beyanı;

- Yazılı olarak,
- Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla,
- Sözlü olarak,

d) Eşya sahibinin bu eşyayı bir gümrük rejimine tabi tutma isteğini ifade ettiği herhangi bir tasarruf yoluyla,

Yapılabilir.

2. ⁵⁷(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

A. Yazılı Beyanlar

I. Normal Usul

MADDE 60- 1. Yazılı beyan, 4 üncü fıkrada belirtilen beyanname ile yapılır. Bu beyannamenin eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgileri ihtiva etmesi ve imzalanması gerekir.

2. ⁵⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkra değiştirilmiştir.) a) Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün belgeler beyannameye eklenir.

b) Gümrük beyanı bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yapıldığında gümrük idaresi beyannameye eklenmesi gereken belgelerin beyanname ile birlikte ibrazını istemeyebilir. Bu durumda söz konusu belgeler gümrük idaresi istediğinde ibraz edilmek üzere beyan sahibince muhafaza edilir

3. Kazıntılı ve silintili beyannameler gümrük idarelerince kabul edilmez. Ancak, beyannameler hatalı yazının üzeri okunacak şekilde çizilerek yanına doğrusu yazılıp beyan sahibi tarafından imzalanarak ve tescil sırasında resmi mühürle mühürlenerek düzeltilir.

4. Gümrük işlemleri, şekil ve içeriği yönetmelikle belirlenen beyanname ve diğer belgelerle yapılmak zorundadır. Bu belgelerin basımı ve dağıtımına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir. Bilgisayar ortamında hazırlanan söz konusu belgelerin kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

5. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile beşinci fıkra eklenmiştir.) Aşağıda yazılı hallerde yetkili makamlardan gönderilecek resmi yazılar beyanname kabul edilerek eşyanın gümrük işlemleri, bu yazılara dayanılarak yürütülür.

a) Cumhurbaşkanının zat ve ikametgâhına ait eşya hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden gönderilecek yazılar.

b) Diplomatik muaflik ve ayrıcalıklardan yararlananların ancak kendi adlarına veya elçilik adına gelecek eşya için karşılıklı olmak şartıyla misyon şeflerinden veya muaflik hakkı tanınmış heyet başkanlarınca gönderilen yazılar ile şekli, kapsayacağı bilgiler ve göreceği işlemler Dışişleri Bakanlığı ve Müsteşarlıkça müştereken tespit olunan kurye çantalarına ait kurye mektupları.

MADDE 61- 1. ⁵⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkra değiştirilmiştir.) 60 ıncı maddede belirtilen şartlara uygun beyannameler, ait oldukları eşyanın gümrüğe sunulmuş olması halinde tescil edilir. Tescil işlemi, beyana ilişkin bilgilerin yerel alan ağı veya geniş alan ağı üzerinden gümrük bilgisayar sistemine girilerek sistem tarafından tescil tarihi ve sayısı verilmesini ya da beyanname veya beyanname hükmündeki belgenin üzerine mühür vurularak, sıra numarası ile tarih konulması ve bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılmasını ifade eder.

⁵⁷ **Yürürlükten kaldırılan fıkra:** “2.1 inci fıkranın (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şekilde yapılan beyanlara ilişkin usuller 60 ila 71 inci madde hükümlerine aykırı olmayacak şekilde yönetmelikle belirlenir.”

⁵⁸ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “2. Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün belgeler beyannameye eklenir.”

⁵⁹ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “1. 60 ıncı maddede belirtilen şartlara uygun beyannameler, ait oldukları eşyanın gümrüğe sunulmuş olması halinde gümrük idareleri tarafından tescil edilir.

Tescil, beyanname veya beyanname hükmündeki belgenin üzerine mühür vurularak, sıra numarası ve tarih konulması ile bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılması veya tescil defteri yerine geçen bilgisayar kaydına alınmasıyla tamamlanır.”

2.⁶⁰(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük idareleri tarafından” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır) Aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarih, beyannamenin tescil edildiği tarihtir.

3.⁶¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük idaresince” ve “olan” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.) Tescil edilmiş beyanname, ait olduğu eşyanın vergileri ve para cezalarından dolayı taahhüt niteliğinde beyan sahibini bağlar ve gümrük vergileri tahakkukuna esas tutulur.

MADDE 62- 1. 5 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere; gümrük beyannamesi, ilgili eşyayı ve eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin hükümlerin uygulanması için gerekli belgeleri yetkili gümrük idarelerine verme yetkisine sahip olan veya verilmesini sağlayabilen kişiler tarafından verilebilir.

2. Ancak, bir beyannamenin tescilinin belirli bir kişi için özel yükümlülükler getirmesi halinde, bu beyanın söz konusu kişi tarafından ya da bu kişi hesabına yapılması ve beyan sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olması gerekir.

Bununla birlikte, yerleşik olma koşulu, transit ya da geçici ithalat beyanında bulunan veya gümrük idarelerinin uygun bulması koşuluyla arızı olarak beyanda bulunan kişilere uygulanmaz.

MADDE 63-⁶²(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) Başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyan sahibinin talebi üzerine beyannamede yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine, gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

- a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
- b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
- c) 73 üncü madde hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın teslim edilmesinden,

sonra beyannamede düzeltme yapılmasına izin verilmez.

MADDE 64- 1. Gümrük idareleri, beyan sahibinin talebi üzerine ve eşyanın yanlışlıkla beyanname konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya beyan edildiği rejime tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığına ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ibraz etmesi halinde, tescil edilmiş bir beyannameyi iptal ederek, gerektiğinde yeni bir rejim beyanında bulunulmasına izin verebilirler.

Ancak, gümrük idarelerince beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmiş olduğu hallerde, muayenenin sonucu alınmadan beyannamenin iptaline ilişkin talep kabul edilmez.

⁶⁰ **Fıkranın, ibare çıkarılmadan önceki hali:** “2- Aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarih, beyannamenin gümrük idareleri tarafından tescil edildiği tarihtir.”

⁶¹ **Fıkranın, ibare çıkarılmadan önceki hali:** “3- Gümrük idaresince tescil edilmiş olan beyanname, ait olduğu eşyanın vergileri ve para cezalarından dolayı taahhüt niteliğinde beyan sahibini bağlar ve gümrük vergileri tahakkukuna esas tutulur.”

⁶² **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 63- Beyannameler tescilden sonra düzeltilemezler. Ancak, beyan sahibinin talebi üzerine, tescilden sonra eşyanın cins, nevi ve niteliği ile marka ve numaraları dışında beyannamede yer alan ağırlık, adet, ölçü yahut kıymet yönlerinden bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine gümrük idarelerince izin verilir.

Bu düzeltmeler, idare amirinin izni ile yapılır ve beyanda bulunan ile birlikte imzalanarak resmi mühürle mühürlenir.

- Ancak,
- a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
 - b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
 - c) 73 üncü madde hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın teslim edilmesinden,
- Sonra beyannamede düzeltme yapılmasına izin verilmez.”

2. Hiçbir şekilde kullanılamaz hale gelmiş eşyanın, talep halinde imhasına veya Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına izin verilir.

3. Beyannamenin tescilinden sonra, eşyanın niteliklerinde meydana gelen değişiklikler veya bozulmalar nedeniyle ithalat vergilerinden indirim yapılmaz.

Ancak;

a) Özellikle ilk madde olarak kullanılması mümkün hale gelen eşyanın ilk madde olarak beyan edilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Gerekli görülmesi halinde, gümrük idareleri bu eşyanın ilk madde şeklinden başka bir şekilde kullanılmasını önleyici tedbirleri alır.

b) Kısmen hasara uğrayan eşyanın ayrılması mümkün ise hasara uğramış kısmı için (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır. Eşyanın hasarlı ve hasarsız şekilde ayrılmasının mümkün olmadığı hallerde, beyan sahibinin talebi doğrultusunda (a) bendi hükmü uygulanabileceği gibi, bu eşyanın Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmasına veya imhasına da izin verilir.

4. Yönetmelikle belirlenen haller dışında, eşyanın tesliminden sonra beyannameler iptal edilemez.

5. Beyannamenin iptali, yürürlükteki cezai hükümlerin uygulanmasına engel oluşturmaz.

MADDE 65- 1. Gümrük idareleri, beyanın doğruluğunu araştırmak üzere;

a) Beyanname ile ilgili ve beyannameye ekli belgeleri kontrol edebilir ve beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacı ile beyan sahibinden diğer belgeleri de vermesini isteyebilir,

b) Eşyayı muayene edebilir ve ayrıntılı muayene veya tahlil amacıyla numune alabilirler.

2. Beyanname kapsamı eşyanın muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları, muayene edilmemesi halinde ise beyannameye yer alan bilgiler, eşyanın tabii olduğu gümrük rejimi hükümlerinin uygulanmasında esas alınır.

3. Kontrol amacıyla ⁶³gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, kontrolörler, stajyer kontrolörler ve gümrük idare amirleri muayenesi yapılmış ve işlemleri tamamlanmış eşyanın ikinci muayenesini her zaman yapabilirler. Keza, sözü edilenler gümrük işlemlerini her aşamada denetlemeye yetkilidirler.

4. Beyannameyi kontrol edenler ile muayeneyi ve ikinci muayeneyi yapanlar, yaptıkları kontrolden veya muayeneden, gümrük vergilerinin hesaplanmasından ya da muafiyet hükümlerinin uygulanmasından, duruma göre tek başlarına veya müteselsilen sorumludurlar.

MADDE 66- 1. Eşyanın muayenesi, bunların gümrük idarelerince konulmasına izin verilen yerlerde veya antrepolarda yapılır. Bu yerler dışında da eşya muayenesi yapılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kurye çantalarının gümrük işlemleri, Milli Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.

2. Eşyanın muayene edileceği ve numunelerin alınacağı yerlere taşınması ile bu muayene ve numune alma işlemleri için gerekli tüm elleçleme ⁶⁴ile numunelerin ambalajlanmasına ve gönderilmesine ilişkin giderleri beyan sahibi tarafından karşılanır.

3. Beyan sahibi eşyanın muayenesi ve numune alınması sırasında hazır bulunabilir. Gümrük idareleri, uygun gördükleri takdirde muayene ve numune alma işlemini kolaylaştırmak için gerekli yardımı sağlamak üzere, beyan sahibinin söz konusu muayenede veya numune alımında hazır bulunmasını veya temsil edilmesini zorunlu tutabilirler.

⁶³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, gümrük kontrolörleri” ibaresi “gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, kontrolörler, stajyer kontrolörler” olarak değiştirilmiştir.

⁶⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “elleçleme” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile numunelerin ambalajlanmasına ve gönderilmesine ilişkin” ibaresi eklenmiştir.

4. Numunelerin yürürlükteki hükümlere uygun olarak alınması şartıyla, gümrük idareleri, numuneler karşılığında herhangi bir tazminat ödemekle yükümlü değildir.⁶⁵ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci ve üçüncü cümleler değiştirilmiştir.) Gümrük idareleri tarafından gümrük laboratuvarlarında yapılacak veya hariçte yaptırılacak tahlil veya inceleme masrafı beyan sahibi tarafından karşılanır.

5. Tahlilden arta kalan numuneler, tahlil sonuçlarının ilgisine bildirilmesinden sonra bir ay içinde alınmadığı takdirde gümrüğe terk edilmiş sayılır.

6.⁶⁶ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile altıncı fıkra değiştirilmiştir.) Laboratuvar tahlillerine ve ilgili kuruluşların görüşü alınmak suretiyle gümrük laboratuvarları ücret tarifesinin saptanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 67- 1. Bir beyanname kapsamı eşyanın tek kalemden oluşması ve kısmen muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları söz konusu beyanname kapsamı eşyanın tümüne uygulanır.

Bununla birlikte, beyan sahibi, kısmi muayene sonuçlarının beyan edilen eşyanın kalan kısmı için geçerli olmadığı düşüncesinde ise eşyanın tamamının muayenesini talep edebilir.

2. Bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, her kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyan sayılır. Bir kalemin eksik veya fazlası, diğer kalemin fazla veya eksikliğine mahsup edilemez.

Türk Gümrük Tarife Cetvelinde aynı tarife pozisyonunun alt açılımında bulunan ve aynı kanuni veya tercihli vergi oranına tabi olan eşya bir kalem sayılır.

MADDE 68- 1. Gümrük idareleri, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimi şartlarına uyulmasını sağlamak üzere zorunlu olan hallerde, eşyanın ayniyetini tespiti yönelik önlemleri alırlar.

2. Eşyaya veya taşıtlara ayniyet tespitine yönelik olarak tatbik edilen etiket, mühür ve benzeri araçlar, beklenmeyen hal veya mücbir sebep nedeniyle, eşyanın veya taşıtların korunmasını sağlamak için sökülmeleri veya imhaları zorunlu olmadıkça, yalnız gümrük idareleri tarafından veya bu idarelerin izni ile sökülebilir ya da imha edilebilir.

MADDE 69- 1. Eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla, gümrük idareleri, tescilden sonra beyannamedeki bilgileri kontrol ederek veya belli hallerde kontrol etmeksizin, eşyayı teslim ederler. Ancak, beyannamenin incelenmesinin makul bir süre içinde tamamlanamadığı ve bu inceleme sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşya teslim edilir.

Yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

2. Aynı beyanname kapsamı eşyanın tümünün aynı anda teslimi esastır.

Bu fıkranın uygulamasında, bir beyannamenin iki veya daha fazla kalemi kapsamı halinde, her kaleme ilişkin bilgiler ayrı bir beyanname konusu eşya gibi değerlendirilir.

3. Beyannamenin tescilinin bir ⁶⁷ gümrük yükümlülüğü doğurması halinde, gümrük vergileri ödenmedikçe veya teminata bağlanmadıkça beyanname kapsamı eşya teslim edilemez. Ancak, bu hüküm kısmi muafiyete tabi geçici ithalat rejimine uygulanamaz.

4. Beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat istenmesi halinde, söz konusu teminat alınmadan eşya teslim edilemez.

⁶⁵ **Cümlelerin değişiklikten önceki halleri:** “Gümrük idareleri, kendi yaptıkları tahlil veya inceleme masraflarını üstlenir. Ancak, gümrük laboratuvarlarının yetersiz kalması nedeniyle, hariçte yaptırılacak tahlil veya inceleme masrafı beyan sahibi tarafından karşılanır.”

⁶⁶ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “6. Laboratuvar tahlillerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

⁶⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “yükümlülüğü” ibaresi “gümrük yükümlülüğü” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 70- 1. Beyan sahibinden kaynaklanan sebeplerle 46 ncı maddede belirtilen süreler içerisinde, tescil edilmiş beyanname kapsamı eşyanın;

a) Muayenesine başlanamaması veya devam edilememesi,

b) Beyan edildiği gümrük rejimine tabi tutulması için verilmesi gereken belgelerin verilmemiş olması,

c) Ödenmesi veya teminat altına alınması gereken ithalat veya ihracat vergilerinin ödenmemesi veya teminatın verilmemesi,

Hallerinde, eşya muayene edilir. Muayene sonucunda gümrük idarelerince alınacak para cezasını veya diğer takipleri gerektiren veya gerektirmeyen durumlar bir tutanağa bağlanır ve daha sonra eşya 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

2. Gümrük antrepolarında bulunan eşya için, ⁶⁸gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyanname verilmesi halinde, gümrük işlemlerinin beyannamenin tescil tarihinden itibaren otuz gün içinde bitirilmesi gerekir. Bu süre içinde işlemleri bitirilemeyen eşya ile ilgili olarak 1 inci fıkra hükümleri uygulanır.

II. Basitleştirilmiş Usul

MADDE 71- 1. Gümrük idareleri, usul ve formalitelerin mümkün olduğunca basitleştirilmesi için ve gümrük işlemlerinin yürürlükteki hükümlere uygun olarak yürütülmesini sağlayacak şekilde, yönetmelikle belirlenen şartlar altında;

a) 60 ncı maddede sözü edilen beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmemesine ve kaydedilmesi gereken bazı bilgilerin beyannameye yazılmamasına,

b) Sözü edilen beyanname yerine, eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulması talebi ile birlikte, ticari veya idari bir belgenin verilmesine,

c) Eşyanın ilgili rejime geçişinin kayıt yoluyla yapılmasına,

İzin verebilirler.

(c) bendinin uygulanmasında beyan sahibi eşyayı gümrüğe sunma yükümlülüğünden muaf tutulabilir.

Basitleştirilmiş usulle beyan, ticari veya idari belge yahut kayıt, eşyanın teşhisi için gerekli bilgileri kapsamak zorundadır. Kayıt yoluyla işlem yapılan hallerde kayıt tarihinin yazılması şarttır.

2. Beyan sahibi genel, dönemsel veya özet niteliğinde bir tamamlayıcı beyanda bulunur. Tamamlayıcı beyanın aranmayacağı haller yönetmelikle belirlenir.

3. Tamamlayıcı beyanlar ile 1 inci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sözü edilen beyanlar, ayrılmaz bir bütündür ve basitleştirilmiş işleme ilişkin beyannamelerin tescil tarihinden itibaren hüküm ifade ederler. 1 inci fıkranın (c) bendinde belirtilen hallerde kayıt işlemi, 60 ncı maddede sözü edilen beyannamenin tescili ile aynı hukuki sonucu doğurur.

B. Diğer Beyanlar

MADDE 72-⁶⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 59 uncu maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şekilde yapılan beyanlara ilişkin usuller 60 ila 71 inci madde hükümleri çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.

⁶⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “serbest dolaşıma giriş rejimine” ibaresi “gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine” olarak değiştirilmiştir.

⁶⁹ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 72-** Aşağıda yazılı hallerde yetkili makamlardan gönderilecek resmi yazılar beyanname kabul edilerek eşyanın gümrük işlemleri, bu yazılara dayanılarak yürütülür.

a) Cumhurbaşkanının zat ve ikametgâhına ait eşya hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden gönderilecek yazılar,

b) Diplomatik muaflik ve ayrıcalıklardan yararlananların ancak kendi adlarına veya elçilik adına gelecek eşya için karşılıklı olmak şartıyla misyon şeflerinden veya muaflik hakkı tanınmış heyet başkanlarınca gönderilen yazılar ile kurye çantalarına ait kurye mektupları.

Bu mektupların şekli, kapsayacağı bilgiler ve göreceği işlemler Dışişleri Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığınca müştereken tespit olunur.”

C. Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü

MADDE 73- 1. Gümrük idareleri, eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla, eşyanın ithal veya ihraç işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebilirler. Bu kontroller beyan sahibine, söz konusu işlemler ile doğrudan ya da dolaylı olarak ticari yönden ilgili diğer kişilere veya belge ve verileri ticari amaçla elinde bulunduran diğer kişilere ait yerlerde yapılabilir. Mümkün olduğu takdirde eşya muayene de edilebilir.

2. Gümrük idareleri, kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, beyannamenin düzeltilmesini eşyanın tesliminden sonra da yapabilirler.

3. Beyannamenin incelenmesi veya eşyanın tesliminden sonraki kontrolü sonucunda, ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri, bu Kanunda yer alan ceza hükümleri saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmek için gerekli işlemleri yaparlar.

İKİNCİ AYIRIM

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi

MADDE 74- Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ile mümkündür.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkra eklenmiştir.) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeden serbest dolaşıma girişine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 75- 1. Beyan sahibi, tarımsal mali yükler dışında kalan ithalat vergilerinin oranlarının serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden sonra, fakat eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin ödenmesinden veya teminata bağlanmasından önce indirilmesi halinde, lehine olan oranın uygulanmasını isteyebilir.

2. Beyan sahibinden kaynaklanan nedenlerle gümrük işlemlerinin tamamlanamaması halinde, 1 inci fıkra hükmü uygulanmaz.

MADDE 76- Bir ⁷⁰ taşıma belgesi içeriği eşyanın değişik tarife pozisyonlarına girdiği hallerde; her bir eşya için kendi tarife pozisyonuna göre işlem yapılmasının ek bir iş yükü ve masrafa sebep olması halinde, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idareleri, eşyanın tamamına en yüksek ithalat vergi oranına tabi eşyanın tarife pozisyonuna göre vergi uygulayabilirler.

MADDE 77- 1. ⁷¹ Nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş eşyanın gümrük gözetimi, nihai kullanım olarak kabul edilen üretim veya kullanım faaliyetiyle sona erer. Ayrıca, indirimli veya sıfır vergi uygulamasına ilişkin koşulların sona erdiği, eşyanın ihraç veya imha edildiği, eşyanın indirimli veya sıfır vergi uygulaması için belirlenmiş amaçlar dışında kullanılması nedeniyle tahsili gereken vergilerin ödendiği hallerde de gümrük gözetimi sona erer.

2. Nihai kullanım nedeniyle serbest dolaşıma giren eşyaya, duruma göre 81 inci maddenin 2 nci fıkrası veya 83 üncü madde hükümleri uygulanır.

⁷⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “konşimento” ibaresi “taşıma belgesi” olarak değiştirilmiştir.

⁷¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Özel amaca yönelik” ibaresi “Nihai” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 78- Serbest dolaşımda bulunan eşya, aşağıda belirtilen hallerde bu statüsünü kaybeder:

- a) Serbest dolaşıma giriş beyannamesinin iptal edilmesi,
- b) Geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejimi çerçevesinde işlendikten sonra ihraç edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- c) 213 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın kusurlu veya satış sözleşmesi hükümlerine uygun olmaması nedeniyle, gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması,
- d) 214 üncü madde hükmü uyarınca, eşyanın ihracına, geri gönderilmesine veya gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulması nedeniyle gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

Şartlı Muafiyet Düzenlemeleri ve Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri

A. Ortak Hükümler

MADDE 79- 1. Bu Kanununun 80 ila 83 üncü maddelerinde geçen;

a) ⁷²“Şartlı muafiyet düzenlemesi” deyimi, serbest dolaşımda olmayan eşyaya,

- Transit,
- Antrepo,
- Şartlı muafiyet sistemi kapsamında dahilde işleme,
- Gümrük kontrolü altında işleme,
- Geçici ithalat;

b) “Ekonomik etkili gümrük rejimi” deyimi,

- Antrepo,
- Dahilde işleme,
- Gümrük kontrolü altında işleme,
- Geçici ithalat,
- Hariçte işleme;

⁷³rejimlerinin uygulanması anlamına gelir.

2. “İthal eşyası” deyimi, şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşya ile geri ödeme sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejiminde, 118 inci maddede belirtilen işlemlere tabi tutularak serbest dolaşıma giren eşya anlamına gelir.

3. “Değişmemiş eşya” deyimi, dahilde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimleri çerçevesinde hiçbir şekilde işçilik görmemiş ithal eşyası anlamına gelir.

MADDE 80- 1. Dahilde işleme ve hariçte işleme rejimleriyle ilgili usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

2. Yararlanılacak rejime ilişkin özel hükümler saklı kalmak üzere, ekonomik etkili rejimlerin kullanımına ilişkin izinler ile 95 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen antrepo işletme izni;

a) İşlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli taahhütnamelerin ve teminatların verilmesi,

b) Gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmesi veya izleyebilmesi için yapması gereken idari düzenlemelerin, söz konusu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması, Halinde verilir.

⁷² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Rejim” ibaresi “Şartlı muafiyet düzenlemesi” olarak değiştirilmiştir.

⁷³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Düzenlemelerinin” ibaresi “rejimlerinin” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 81- 1. İlgili rejimin kullanılmasına ilişkin şartlar verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibi, iznin verilmesinden sonra ortaya çıkan ve iznin devamını veya içeriğini etkileyebilecek olan her türlü gelişmeleri ilgili mercilere bildirmek zorundadır.

2. Eşyanın bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulması, söz konusu eşya için tahakkuk edebilecek her türlü gümrük vergilerine karşılık teminat verilmesi şartına bağlıdır.

3. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik değer taşıdığı tespit edilen eşya, aynı rejime tabi tutulmuş sayılır.

MADDE 82- Ekonomik etkili bir şartlı muafiyet düzenlemesi, bu düzenlemeye tabi tutulmakta olan eşyaya veya eşdeğer eşyaya ya da işlenmiş ürünlere, gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edildiği takdirde sona erer.

Gümrük idareleri, bir rejimin öngörülen şartlar altında sona ermemiş olduğu hallerde, Onbirinci Kısımdaki cezai hükümlere göre işlem yaparlar.

MADDE 83- Ekonomik etkili bir gümrük rejimi hak sahibinin hak ve yükümlülükleri, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara göre, söz konusu rejimden yararlanma koşullarını taşıyan kişilere devredilebilir. Yeni hak sahibi bu hakkı, aynı koşulları taşıyan diğer kişilere de devredebilir.

B. Transit Rejimi

I. Genel Hükümler

MADDE 84-⁷⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. Transit rejimi;

a) İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş,

b) İhracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış,

⁷⁴ **Maddenin değişiklikten önceki hali: “Madde 84-1.** İthalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmayan serbest dolaşıma girmemiş eşya ile ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bir noktadan diğerine taşınması, transit rejimi hükümlerine tabidir.

2. Gümrük idareleri, transit rejimine tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;

a) Yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye,

b) Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,

c) Türkiye'den yabancı bir ülkeye,

d) Bir iç gümrükten diğer bir iç gümrüğe,

Taşınmasına izin verir.

3. 1 nci fıkrada belirtilen taşıma işlemi;

a) Transit rejimi hükümleri kapsamında,

b) Bir TIR karnesi kapsamında,

c) Transit belgesi olarak kullanılan bir ATA karnesi kapsamında,

d) 19 Haziran 1951'de Londra'da imzalanan, Kuvvetlerin Statüsü Hakkında Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen form 302 kapsamında,

e) Posta kolileri dahil olmak üzere posta yoluyla,

f) Bir Türk limanından başka bir Türk limanına veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki bir limana deniz veya hava yoluyla taşınan eşya, özet beyan kapsamında,

g) Antrepolardan veya gümrük idaresince konulmasına izin verilen yerlerden çıkarılarak transit edilecek eşya, 55 ila 70 inci madde hükümlerine göre bir beyanname kapsamında,

Yapılır.

4. Transit rejimi, eşyanın ve belgelerinin bu rejim hükümlerine uygun olarak varış gümrük idaresine sunulması üzerine sona erer.

5. Transit rejimi uygulamasında, ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi eşyanın taşınmasına ilişkin özel hükümler saklıdır. Müsteşarlık, transit eşyanın cinsine, niteliğine ve taşımanın özelliğine göre veya Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükleri çerçevesinde, bu bölümdeki madde hükümlerine bağlı kalmaksızın transit rejimine ilişkin düzenlemeler yapılması konusunda yetkilidir.

eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınmasına uygulanır.

2. Gümrük idareleri, transit rejimine tabi tutulan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde;

- a) Yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye,
- b) Yabancı bir ülkeden Türkiye'ye,
- c) Türkiye'den yabancı bir ülkeye,
- d) Bir iç gümrük idaresinden diğer bir iç gümrük idaresine,

taşınmasına izin verir.

3. Transit rejimine tabi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde taşınması;

- a) Transit rejimi beyanı kapsamında,
- b) TIR karnesi kapsamında,
- c) Transit belgesi olarak kullanılan ATA karnesi kapsamında,
- d) Kuvvetlerin Statüsüne Dair Kuzey Atlantik Anlaşmasına Taraf Devletler Arasındaki Sözleşme ile öngörülen form 302 kapsamında,
- e) Posta kolileri dâhil olmak üzere posta yoluyla,
- f) Yönetmelik ile belirlenecek hallerde, demiryolu ile taşımada CIM Taşıma Belgesi, büyük konteynerler ile taşımada TR Transfer Notu, havayolu ve denizyolu ile taşımada eşya manifestosu kapsamında,

Yapılır.

4. a) Transit rejimine tabi tutulan eşya ve gerekli belgeler, rejimi düzenleyen hükümlere uygun olarak varış gümrük idaresine sunulduğunda, transit rejimi sona erer.

b) Hareket gümrük idaresindeki bilgi ve belgeler ile varış gümrük idaresindeki bilgi ve belgelerin karşılaştırılması sonucunda, transit rejiminin usulüne uygun olarak sonlandırıldığı belirlenmesi halinde rejim ibra edilir.

5. Transit rejiminin uygulanmasında ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi eşyanın taşınmasına ilişkin olarak Müsteşarlıkça belirlenecek özel hükümler saklıdır. Müsteşarlık, transit eşyanın cinsine, niteliğine ve taşımının özelliğine göre veya Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükleri çerçevesinde, bu Bölümdeki madde hükümlerine bağlı kalmaksızın transit rejimine ilişkin düzenlemeler yapılması konusunda yetkilidir.

II. Özel Hükümler

MADDE 85-⁷⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. Transit eşyası için tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere teminat verilmesi zorunludur. Ancak;

- a) Havayoluyla,
- b) Boru hattıyla,
- c) Demiryoluyla,
- d) Denizyoluyla,

yapılan taşımalar için, yönetmelikle belirlenen haller dışında teminat aranmaz.

2. Teminat:

- a) Tek bir transit işlemi için bireysel teminat,
- b) Müsteşarlık tarafından izin verilmesi halinde, birden fazla transit işlemi için kapsamlı teminat,

şekillerinde olabilir.

⁷⁵ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** "Madde 85- Transit eşyası için tahakkuk edebilecek gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesi zorunludur.

Ancak;

- a) Deniz ve havayolu ile yapılan taşımalarından,
 - b) Boru hattı ile yapılan taşımalarından,
 - c) Demiryolu ile yapılan taşımalarından,
- Yönetmelikle belirlenecek haller dışında teminat aranmaz."

3. İkinci fıkranın (b) bendinde belirtilen izin sadece;
a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik olan,
b) Transit rejimini düzenli olarak kullanan veya gümrük idaresince bu rejime ilişkin yükümlülüklerini yerine getirebileceği belirlenen,
c) Gümrük veya vergi mevzuatını yönetmelikte belirlenen surette ihlal etmemiş olan,
kişilere verilir.

4. Güvenilirlik standartlarına sahip oldukları gümrük idaresince belirlenen kişilere indirilmiş tutarda kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme izni verilebilir. İndirilmiş tutarda kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme izni için ayrıca;

a) Belirli bir sürede transit rejiminin doğru kullanımı,
b) Gümrük idareleri ile işbirliği,
c) Anılan kişilerin taahhütlerini yerine getirebilecek mali güce sahip olduklarını kanıtlanması,
gerekir. Bu fıkra kapsamında verilen izin ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

5. Dördüncü fıkraya göre verilen teminattan vazgeçme izni, Müsteşarlıkça yüksek risk içerdiği belirlenen eşyanın transit işlemlerinde uygulanmaz.

6. Müsteşarlık;

a) Özel durumlarda istisnai önlem olarak dördüncü fıkra hükümleri doğrultusundaki indirilmiş tutarda kapsamlı teminat uygulamasını,

b) Büyük ölçekli kaçakçılığa konu olabilecek eşya için kapsamlı teminat uygulamasını,
geçici olarak kaldırmaya yetkilidir.

MADDE 86- 1. ⁷⁶Asıl sorumlu; eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan önlemlere uymak suretiyle, ⁷⁷varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmak ve transit rejimine ilişkin hükümlere uymakla yükümlüdür.

2.⁷⁸Asıl sorumlunun birinci fıkrada belirtilen yükümlülükleri saklı kalmak üzere, transit rejimine göre taşındığını bilerek eşyayı kabul eden taşıyıcı veya alıcı da, eşyayı öngörülen süre içerisinde ve gümrük idareleri tarafından eşyanın ayniyetinin tespiti amacıyla alınan tedbirlere uymak suretiyle, varış gümrük idaresine sağlam ve noksansız olarak sunmakla yükümlüdür.

MADDE 87- 1. Transit rejiminin işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile istisnalar yönetmelikle belirlenir.

2. Transit rejimine konu olan eşyanın, gümrük gözetimi altındaki antrepolarda veya gümrük idarelerince eşya konulmasına izin verilen yerlerde bir süre kalması veya bir taşıttan diğer bir taşıta aktarılması mümkündür.

III. Transite İlişkin Gümrük İşlemleri

MADDE 88- 1. Transit rejimine tabi eşya, şüphe veya ihbar durumları hariç olmak üzere, ⁷⁹varış gümrük idaresine kadar muayene edilmeksizin ve gerektiğinde mühür altına alınarak veya memur eşliğinde sevk edilir.

⁷⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Transit rejimi hak sahibi olan kişiler;” ibaresi “Asıl sorumlu,” olarak değiştirilmiştir.

⁷⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci ve ikinci fıkralarda yer alan “varış yeri gümrük idaresine” ibareleri “varış gümrük idaresine” olarak değiştirilmiştir.

⁷⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “1 inci fıkrada belirtilen kişilerin” ibaresi “Asıl sorumlunun birinci fıkrada belirtilen” olarak değiştirilmiştir.

⁷⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “varış veya çıkış gümrük idaresine” ibaresi “varış gümrük idaresine” olarak değiştirilmiştir.

2. Antrepolardan veya gümrük idarelerince konulmasına izin verilen diğer yerlerden transit rejimi kapsamında taşınan eşya, gerek görülmesi halinde muayene edilir.⁸⁰ Transit rejimi kapsamında taşınacak eşyanın muayenesi 61 ila 70 inci madde hükümlerine göre yapılır. Bu madde uyarınca yapılacak gümrük muayenesinde,⁸¹ asıl sorumlu, temsilcisi veya eşyanın taşınmasından sorumlu kişiler de bulunabilir.

MADDE 89- Bu Kanunun 55 inci maddesinin 2 nci, 56 ncı maddesinin 1 inci fıkralarında belirtilen hallerde, transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük muayenesine tabi tutulması, teminat alınması, eşyanın memur eşliğinde sevki veya diğer önlemler alınması hususlarında düzenleme yapmaya Müsteşarlık yetkilidir.

MADDE 90- Türkiye karasularından geçen ve hakkında ihbar bulunan veya şüphe edilen transit eşya yüklü gemilerin ambar kapakları veya bu gibi eşya konulan diğer yerleri, gümrük idarelerince mühür altına alınabilir. Bu gemilere memur eşlik ettirilebilir veya gemiler seyir halinde iken dış gözetim altında tutulabilir.

Yukarıda belirtilen önlemler, gemilerin Türkiye karasularından çıkışı üzerine kaldırılır.

MADDE 91- Türkiye Gümrük Bölgesinde karayolu ile transit eşya taşıyan taşıtların transit süreleri, izleyecekleri yollar, kontrol noktaları ve konaklama yerleri ile ilgili olarak düzenlemeler yapmaya Müsteşarlık yetkilidir.

MADDE 92- 1. Transit eşya taşıyan seyir halindeki bir taşıtın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle yoluna devam edemediği durumlarda, bu husus gecikmeksizin en yakın gümrük idaresine bildirilir.

Transit eşyanın, söz konusu taşıttan diğer bir taşıta aktarılması gümrük idarelerinin gözetimi altında yapılarak, bu durum bir tutanakla belgelendirilir.

2.⁸² (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkra değiştirilmiştir.) Türkiye Gümrük Bölgesi içinde transit halindeki eşyanın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle telef veya kaybının kanıtlanması halinde, gümrük vergileri aranmaz.

C. Gümrük Antrepo Rejimi

MADDE 93- 1. Gümrük antrepo rejimi;

a) İthalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmamış ve serbest dolaşıma girmemiş eşyanın,

b) Gümrük antreposuna alınması halinde ihracata ilişkin önlemlerden yararlanabilecek⁸³ serbest dolaşımda bulunan eşyanın,

⁸⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Gümrük vergileri teminata bağlanmak suretiyle bu rejim kapsamında” ibaresi “Transit rejimi kapsamında” olarak değiştirilmiştir.

⁸¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “rejim hak sahibi” ibaresi “asıl sorumlu” olarak değiştirilmiştir.

⁸² **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “2. Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki transit halindeki eşyanın beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle telef veya kaybı halinde, gümrük vergileri aranmaz. Transit halindeki eşyanın yukarıda belirtilen nedenlerle telef veya kaybı, idarenin de taraf olarak bulunduğu mahkeme kararı ile kanıtlanır.

Ancak;

a) Suçüstü şeklindeki hırsızlıklar, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile,

b) Hasar, telef veya kayıp herkesçe bilinen ve duyulan başka olaylar yüzünden olmuşsa, o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile,

c) Trafik kazaları, trafik kaza raporuna göre ve en yakın gümrük idaresi tarafından yapılan tespit sonucunda gümrük idare amirinin vereceği karar ile, kanıtlanır.”

Bir gümrük antreposuna konulmasına ilişkin hükümleri belirler.

2. Antrepo işleticisi, gümrük antreposu işletmesine izin verilen kişidir.

Kullanıcı, eşyanın antrepo rejimi beyanında bulunan kişi veya bu kişinin hak ve yükümlülüklerinin devredildiği kişidir.

3. Gümrük antreposu, gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri yönetmelikle belirlenen yerdir.

4. 1 inci fıkrada belirtilen eşyanın gümrük antreposu olmayan, ancak gümrük idaresince antrepo addedilen bir yere konularak antrepo rejimi hükümlerine tabi tutulabileceği haller, yönetmelikle belirlenir.

MADDE 94- 1. Gümrük antreposu, genel antrepo veya özel antrepo olabilir.

a) Genel Antrepolar, eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen;

b) Özel Antrepolar, yalnız antrepo işleticisine ait eşyanın konulması amacıyla kurulan;

Gümrük antrepolarıdır.

2. Parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşya, ancak bu niteliklerine uygun genel veya özel antrepolarına konulabilir. Bu tür eşya bir liste halinde yönetmelikle belirlenir.

3.⁸⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile fıkırada yer alan “özel” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler de antrepo sayılır.

MADDE 95- 1.⁸⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkra değiştirilmiştir.)

Gümrük antrepoları ile gümrük kapılarında eşya satışı yapmak üzere özel antrepo statüsünde mağaza ve bunların depolarının açılması ve işletilmesine izin vermeye Müsteşarlık yetkilidir. İzin verilmesine, bu izin geçici veya sürekli geri alınmasına, faaliyet, belge ve kayıt düzenine ilişkin usul ve esaslar ile eşya alabilecek kişiler ve bu kişilere satılabilecek eşyanın cins ve miktarı yönetmelikle belirlenir.

2. Gümrük antreposu işletmek isteyen kişiler, izin verilmesi için gerekli bilgileri ihtiva eden ve özellikle antrepoculuğa ekonomik yönden ihtiyaç bulunduğunu belirten yazılı bir talepte bulunmak zorundadır. Gümrük antreposunun işletilmesine ilişkin şartlar verilen izinde gösterilir.

3. İzin, yalnızca Türkiye'de yerleşik kişilere verilir.

4. Antrepo işleticisinin hak ve yükümlülükleri, Gümrük Müsteşarlığının izni ile başka bir kişiye devredilebilir.

MADDE 96- Antrepo işleticisi;

a) Gümrük antreposunda bulunduğu süre içerisinde eşyanın gümrük gözetimi altında bulunmasını sağlamaktan,

b) Gümrük antrepo rejimi kapsamında eşyanın muhafaza edilmesiyle ilgili yükümlülükleri yerine getirmekten,

c) İzinde belirtilen özel şartlara uymaktan,

Sorumludur.

⁸³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “ihraç eşyasının” ibaresi “serbest dolaşımda bulunan eşyanın” olarak değiştirilmiştir.

⁸⁴ **Fıkranın, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali:** “Serbest dolaşımda olmayan eşyanın sergilendiği fuar ve sergiler de özel antrepo sayılır.”

⁸⁵ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “1. Gümrük idareleri tarafından antrepo işletilmediği veya mevcut işletmelerin yeterli olmadığı hallerde, gümrük antrepoları açılması ve işletilmesi Gümrük Müsteşarlığının izni ile mümkündür. İzin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 97- 1. Bir genel antrepo işletilmesi için izin verildiğinde, antrepo veya eşyanın özelliklerine göre 96 ncı maddenin bir istisnası olarak, aynı maddenin (a) veya (b) bentlerinde belirtilen yükümlülüklerin ⁸⁶münhasıran kullanıcıya ait olduğu, işletme izninde belirtilebilir.

2. Kullanıcı, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmekten her halükarda sorumludur.

MADDE 98- 81 inci maddenin 2 nci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, gümrük idareleri, antrepo işleticisinden 96 ncı maddede belirtilen sorumluluklarla ilgili olarak yönetmelikle belirlenen esaslar çerçevesinde bir teminat ister.

Ancak, fuar ve sergilere konulan veya ithalat vergilerinden muaf olan yahut ihraç edilmek üzere antrepolara konulan eşya için teminat aranmaz.

Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan ve bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan, antrepolardan kısmen veya tamamen eşya çıkartılamaz.

MADDE 99- Antrepo rejimine tabi tutulan eşya, gümrük antreposuna konuldukları tarihte işletici tarafından kayıtlara geçirilir. Gümrük idareleri tarafından işletilmeyen antrepolardaki tüm eşyanın antrepo kayıtları işletici tarafından tutulur. Bu kayıtlar her zaman gümrüğün denetlemesine hazır halde bulundurulur. Söz konusu antrepo kayıtları ile 100 üncü maddede belirtilen antrepo kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 100- ⁸⁷(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile maddede yer alan “Gümrük antrepo rejimine tabi tutulmamakla birlikte,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) Ekonomik yönden bir ihtiyaç bulunması ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi koşuluyla;

a) İhraç amacı dışında, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ⁸⁸gümrüklü antrepoya konulmasına,

b) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, ⁸⁹gümrüklü antreposunda dahilinde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine ilişkin hükümler çerçevesinde işçiliğe tabi tutulmasına, Müsteşarlıkça belirlenecek şartlar altında izin verilebilir.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkra eklenmiştir.) Birinci fıkrada belirtilen durumlarda eşya, gümrük antrepo rejimine tabi değildir.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Gümrük idareleri, birinci fıkrada belirtilen eşyanın 99 uncu maddede belirtilen şekilde antrepo kayıtlarına geçirilmesini zorunlu tutabilir.

⁸⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “doğrudan” ibaresi “münhasıran” olarak değiştirilmiştir.

⁸⁷ **Maddenin, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali:** “Madde 100- Gümrük antrepo rejimine tabi tutulmamakla birlikte, ekonomik yönden bir ihtiyaç bulunması ve gümrük gözetiminin olumsuz etkilenmemesi koşuluyla;

a) İhraç amacı dışında, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ⁸⁷gümrüklü antrepoya konulmasına,

b) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, ⁸⁷gümrüklü antreposunda dahilinde işleme veya gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine ilişkin hükümler çerçevesinde işçiliğe tabi tutulmasına,

Müsteşarlıkça belirlenecek şartlar altında izin verilebilir.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci ve üçüncü fıkra eklenmiştir.) Birinci fıkrada belirtilen durumlarda eşya, gümrük antrepo rejimine tabi değildir.

Gümrük idareleri, birinci fıkrada belirtilen eşyanın 99 uncu maddede belirtilen şekilde antrepo kayıtlarına geçirilmesini zorunlu tutabilir.

⁸⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük antrepo tesislerine” ibaresi “gümrüklü antrepoya” olarak değiştirilmiştir.

⁸⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük antrepo tesislerinde” ibaresi “gümrüklü antreposunda” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 101- 1. Eşyanın antrepo rejimi altında kalış süresi sınırsızdır. Ancak, gümrük idarelerince gerek görülen hallerde, eşyaya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanım tayin edilmesi için bir süre belirlenebilir.

2. İhracata bağlı önlemlerden yararlanabilecek tarım ürünleri için Müsteşarlıkça özel süreler belirlenebilir.

MADDE 102- 1. İthal eşyası, iyi korunmaları, görünüşlerinin veya pazarlama kalitelerinin geliştirilmesi ya da dağıtım veya yeniden satışa hazırlanmaları yönünden yönetmelikle belirlenen mutad elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

Piyasa düzeninin aksamadan işleyişini sağlamak amacıyla, tarım ürünlerinin antrepolarda tabi tutulacağı elleçleme işlemleri Müsteşarlıkça sınırlandırılabilir.

2. İhracata bağlı önlemlerden yararlanabilecek ve antrepo rejimine tabi tutulmuş tarım ürünlerine uygulanacak elleçleme işlemleri yönetmelikle belirlenir.

3. Bu maddede belirtilen elleçleme işlemleri, gümrük idarelerinin izniyle yapılabilir.

MADDE 103- 1. Antrepo rejimine tabi tutulan eşya, gümrük idarelerinden izin alınmak şartıyla geçici olarak gümrük antreposundan çıkarılabilir.

Eşya gümrük antreposu dışında bulunduğu süre içinde 102 nci maddede belirtilen şartlar altında elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

2. Antrepo rejimine tabi tutulmuş eşyanın bir gümrük antreposundan diğerine nakli, gümrük idarelerinin iznine bağlıdır.

MADDE 104- 1. İthal eşyası için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, eşyanın antrepo masrafları ile antrepoda kaldığı sürece muhafazası için yapılan masraflar, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattan ayrı olarak gösterilmeleri şartıyla gümrük kıymetine dahil edilmez.

2. Söz konusu eşyanın 102 nci madde çerçevesinde elleçleme işlemlerine tabi tutulması halinde, eşyanın ithalat vergileri tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı, beyan sahibinin talebi üzerine, 193 üncü maddede belirtilen tarihte, eşya söz konusu elleçleme işlemlerine tabi tutulmamış gibi tespit edilir. Ancak, bu hükümlere Müsteşarlıkça istisnalar getirilebilir.

3. Gümrük antrepo rejimine tabi tutulmuş ithal eşyasınının 71 inci maddenin 1 inci fıkrasının (c) bendi hükmüne göre, gümrüğe sunulmaksızın ve beyannamesi verilmeden önce serbest dolaşıma girmek üzere teslim edildiği hallerde, gümrük vergileri, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte yürürlükte bulunan vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanarak hesaplanır. Bu hükmün uygulanması, eşyanın nitelik, gümrük kıymeti ve miktarı gibi vergilendirme unsurlarının, eşyanın antrepo rejimine tabi tutulduğu tarihte tespit edilmesi şartına bağlıdır.

Ancak, yükümlünün serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinde eşyanın bulunduğu hal ve niteliği ile diğer vergilendirme unsurlarına göre işlem yapılması yönünde talepte bulunması halinde, bu yönde işlem yapılır.

73 üncü maddeye göre eşyanın tesliminden sonra kontrol hükümleri saklıdır.

MADDE 105- 1. Genel ve özel antrepo işleticileri yıl sonunda antrepo mevcutlarına ilişkin bir listeyi gümrük idaresine verir. Her yıl, genel ve özel antrepolardaki eşya gümrük idaresince, işletici tarafından verilen liste göz önünde bulundurulmak suretiyle sayılır. Genel antrepolardaki eşyanın kısa sürede sayılamayacak kadar çok olması halinde, bunların gümrük idareleri tarafından örnekleme yöntemiyle sayılması mümkündür.

2. Antrepolarda yapılan sayım sonucunda noksan çıkan eşyanın gümrük vergileri, duruma göre işletici veya kullanıcıdan tahsil edilir.

3. Yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya kayıtlara alınır. Bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, söz konusu eşya 177 ile 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

MADDE 106- 1. İşleticiler ile 97 nci maddenin 1 inci fıkrasına göre kullanıcılar antrepolara konulan eşyanın, gümrük idarelerince miktarı belirlenmiş ise bu miktardan, belirlenmemiş ise belgelerinde yazılı miktarlar üzerinden gümrük idaresine karşı sorumludur.

2. Eşyanın niteliğinden kaynaklanan kayıplar ve fireler ile gümrüğün ⁹⁰kontrolü altında yapılan işleme faaliyeti sonucunda ortaya çıkan noksanlıklar ve antrepo işleticileri ile kullanıcılarının kusur ve hatalarından ileri gelmediği gümrük idaresine kanıtlanan telef, kayıp ve çalınmalar için gümrük vergileri aranmaz.

Eşya, gümrüklenmiş kıymeti üzerinden sigorta ettirilmiş ise noksan çıkan eşyanın vergileri sigorta ettirenden veya lehine sigorta ettirilenden alınır.

3. 1 inci veya 2 nci fıkralarda yazılı nedenler dışında kalan noksanlıklar kabul edilmez. Bunların vergi ve cezaları toplamından oluşan tutar, yerine göre işletici veya kullanıcıya tazmin ettirilir.

4. Nitelikleri itibariyle antrepolarda ve antrepolar arası taşımalarda fire veren eşya ile antrepolarda yapılmasına izin verilen elleçlemeden dolayı noksanlaşan eşyanın fire oranları ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Müsteşarlıkça belirlenir.

MADDE 107- ⁹¹Tarım politikası kapsamı eşya dâhil, Gümrük antrepo rejimine tabi tutulup ihracata ilişkin önlemlerden yararlanabilen ⁹²serbest dolaşımda bulunan eşyanın, ihraç edilmesi veya bu Kanunda öngörülen gümrükçe onaylanmış diğer bir işlem ya da kullanıma tabi tutulması zorunludur.

D. Dahilde İşleme Rejimi

I. Genel Hükümler

MADDE 108- 1. Serbest dolaşımda olmayan eşya, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlanmak suretiyle, dahilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilebilir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde, teminat iade olunur. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına şartlı muafiyet sistemi denir.

2. Serbest dolaşımda bulunan eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi halinde, bu eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilmiş olan ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamında geri verilir. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına geri ödeme sistemi denir.

3. “İşleme faaliyetleri” deyimi ;

a) Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması,

b) Eşyanın işlenmesi,

c) Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi,

d) İşleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürünler içinde bulunmayan ancak, bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılması,

⁹⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimi” ibareleri “kontrolü” olarak değiştirilmiştir.

⁹¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile maddenin başına “Tarım politikası kapsamı eşya dâhil,” ibaresi eklenmiştir.

⁹² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “ihraç eşyasının” ibaresi “serbest dolaşımda bulunan eşyanın” olarak değiştirilmiştir.

Anlamına gelir.

4. “İşlem görmüş ürün” deyimi, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen tüm ürünler anlamına gelir.

5. “Asıl işlem görmüş ürün” deyimi, dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürün anlamına gelir.

6. “İkincil işlem görmüş ürün” deyimi, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünler anlamına gelir.

7. “Eşdeğer eşya” deyimi, işlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyasının yerine kullanılan serbest dolaşımda bulunan eşya anlamına gelir.

8. “Verimlilik oranı” deyimi, belirli miktardaki ithal eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranı anlamına gelir.

MADDE 109- İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edilmesine veya eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal eşyasının serbest dolaşıma girmesinden önce Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesine izin verilebilir. Eşdeğer eşya kullanımına⁹³ kolaylaştırma yasaklama veya kısıtlama getirilebilir.

Eşdeğer eşyanın, ithal eşyası ile aynı özellik ve aynı nitelikleri taşıması gerekir. Ancak, belirlenecek özel hallerde eşdeğer eşyanın ithal eşyasından daha kaliteli veya daha ileri bir imalat aşamasında olmasına izin verilebilir.

İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumunda, gümrük işlemlerinde ithal eşyası eşdeğer eşya, eşdeğer eşya ise ithal eşya olarak değerlendirilir.

Henüz ithal edilmemiş eşyanın yerine ihracat vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihracı halinde, ithal eşyasının süresi içinde ithal edilmesine karşılık olarak izin hak sahibinden, ihracat vergileri kadar teminat alınır.

II. İzin Verilmesi

MADDE 110- 1. Dahilde işleme izni, 80 inci madde çerçevesinde, işleme faaliyetlerini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine verilebilir.

2. Dahilde işleme izni sadece;

a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere,

b) 108 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen eşyanın kullanımı hariç, ithal eşyasının işlem görmüş ürünler içerisinde mevcudiyetinin veya 109 uncu madde kapsamında eşdeğer eşya için konulmuş koşullara uyulduğunun tespit edilebildiği hallerde,

c) Türkiye Gümrük Bölgesindeki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz etkilenmemesi şartıyla, dahilde işleme rejiminin işlem görmüş ürünlerin ihracı veya yeniden ihracı için en iyi imkanların yaratılmasına yardımcı olduğu hallerde,

Verilebilir. *(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.)* (c) bendinde belirtilen halleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

3. Ticari nitelikte olmayan dahilde işleme amaçlı ithalat için Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere de izin verilmesi mümkündür.

III. Rejimin İşleyişi

MADDE 111- 1. İşlem görmüş ürünlerin ihracı veya yeniden ihracı ya da gümrükçe onaylanmış başka bir işleme tabi tutulması için gerekli süreler, işleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve işlem görmüş ürünlerin elden çıkartılması için yeterli olacak şekilde belirlenir.

2. Süre, serbest dolaşımda bulunmayan eşya için dahilde işleme rejimine ilişkin iznin alındığı tarihten itibaren işlemeye başlar ve bitimin rastladığı ayın son günü sona erer. *(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ilk cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.)*

⁹³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “Eşdeğer eşya kullanımına” ibaresinden sonra gelmek üzere “kolaylaştırma,” ibaresi eklenmiştir.

İzin sahibi tarafından ileri sürülen haklı gerekçelere bağlı olarak ek süre verilebilir. Bu süre ve ek süreler, Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenir.

3. İthal eşyasının ithalinden önce eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihracı halinde, ithal eşyasının rejim beyanı için gereken süre Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu süre, ilgili eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünler için ihracat beyannamesinin tescil tarihinden itibaren işlemeye başlar.

MADDE 112- 1. Bir dahilde işleme izni kapsamı eşyanın verimlilik oranı veya gerekli olduğunda bu oranın belirlenme yöntemi, işleme faaliyetinin gerçekleştiği ya da gerçekleşeceği koşullar göz önünde bulundurularak belirlenir.

2. İlgili kuruluşların görüşleri alınarak hesaplanan standart verimlilik oranları, asli nitelikleri itibariyle aynı özelliklere sahip eşya kullanılmak şartıyla, aynı kalitede işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ile sonuçlanan ve belirli teknik koşullar altında yürütülen işleme faaliyetlerine ilişkin, doğruluğu önceden belirlenmiş verilere göre tespit edilir.

MADDE 113- Değişmemiş eşyanın veya işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girmiş sayılacağı durum ve koşullar serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri çerçevesinde belirlenir.

MADDE 114- 1. Dahilde işleme rejimi kapsamında bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, 115 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gümrük vergileri, ithal eşyasının dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları göz önünde bulundurularak hesaplanır.

2. İthal eşyası, dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, tarife kotaları ve tarife tavanları çerçevesinde tercihli tarife uygulamasından yararlanabilir durumda ise söz konusu eşyanın bu tercihli tarifeden yararlanabilmesi, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte de mevcut tercihli tarifinin yürürlükte olmasına bağlıdır.

MADDE 115-(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “a)”, “b)”, “c)”, “d)” ve “e)” olarak yer alan fıkra işaretleri sırasıyla “1.”, “2.”, “3.”, “4.” ve “5.” olarak değiştirilmiştir.) 1. İlgili kuruluşların görüşleri alınarak yönetmelikle belirlenen listede yer alan işleme faaliyetleri sonucunda, asıl işlem görmüş ürünlerle birlikte söz konusu listede belirtilen ikincil işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve bu ikincil ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde ithalat vergileri; asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanır. Ancak, izin hak sahibi, bu ürünlere ilişkin vergilerin 114 üncü maddede belirtilen usule göre tahakkukunu talep edebilir.

Tarım politikası çerçevesinde bir vergiye konu olan işlem görmüş ürünlerin vergiye tabi tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

2. Bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünlerin ithalat vergileri, söz konusu şartlı muafiyet düzenlemesinin öngördüğü ya da serbest bölgelere ilişkin hükümlerin öngördüğü şekilde hesaplanır.

Ancak, işlem görmüş ürünlerin, gümrük kontrolü altında işleme rejimi dışında, yukarıda düzenlenen gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım şekillerinden birine tabi tutulduğu hallerde, uygulanacak vergi 114 üncü madde uyarınca hesaplanan miktardan az olamaz.

İlgili kişi, verginin 114 üncü maddede belirtilen usule göre hesaplanmasını isteyebilir.

3. İthal eşyasının, gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulduğu hallerde, işlem görmüş ürünler söz konusu rejim çerçevesinde vergiye tabi tutulur.

4. Söz konusu ithal eşyası için ⁹⁴ amaca yönelik özel kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranının uygulanmasının öngörüldüğü hallerde, bu uygulamadan işlem görmüş ürünler de yararlandırılır.

5. Söz konusu ithal eşyasının 167 nci madde uyarınca ithalat vergilerinden muaf olduğu hallerde, işlem görmüş ürünler de bu muafiyetten yararlandırılır.

IV. Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında İşleme Faaliyetleri

MADDE 116- 1.⁹⁵ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkra değiştirilmiştir.)

Gerekli izin alınması şartıyla, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın tamamı veya bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere veya ayniyetinin tespit edilebilir olması şartıyla sergilenmek ya da tamir amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak ihraç edilebilir.

2. Yeniden ithal edilen ürünler için bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, ithalat vergileri;

a) 1 inci fıkarda belirtilen işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya için 114 ve 115 inci maddeler uyarınca,

b) Türkiye Gümrük Bölgesi dışında işlendikten sonra yeniden ithal edilen ürünler için hariçte işleme rejimi hükümleri uyarınca,

Hesaplanır.

V. Geri Ödeme Sisteminden Yararlanma

MADDE 117-⁹⁶ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Geri ödeme

sisteminden her eşya yararlanabilir. Ancak, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında;

a) İthalat miktar kısıtlamasına tabi olan,

b) Kota kapsamında tarife önlemleri uygulanan,

c) Tarım politikası çerçevesinde ithalat veya ihracat lisansı veya sertifikası ibrazını gerektiren,

d) İşlem görmüş ürün için ihracat iadesi veya vergisi mevcut, eşya için geri ödeme sistemi uygulanmaz.

⁹⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile alan “özel amaca yönelik nihai” ibaresi “amaca yönelik özel” olarak değiştirilmiştir.

⁹⁵ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “1. Gerekli izin alınması koşuluyla, işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın tamamı veya bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde, daha ileri düzeyde işlenmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici olarak ihraç edilebilir.”

⁹⁶ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde - 116 - I.** Geri ödeme sisteminden her eşya yararlanabilir.

Ancak, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında;

a) İthalat miktar kısıtlamalarına tabi olan,

b) 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri kapsamında, tercihli bir tarife veya özel bir şartlı muafiyet düzenlemesinden kotalar dahilinde yararlanabilen,

c) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerine tabi olan,

Eşya geri ödeme sisteminden yararlanamaz.

2. Geri ödeme sistemi, ancak ithal eşyasının serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında ve işlem görmüş ürünlerin herhangi bir parasal ihracat iadesinden yararlanmadığı hallerde uygulanabilir.

3. Geri ödeme sistemi uygulama izni ancak, işlem görmüş ürünlerin ihracına ilişkin beyannamenin tescili sırasında;

a) İthal eşyasının 1 inci fıkranın (c) bendinde belirtilen vergi ve diğer mali yüklerden herhangi birine tabi olmadığı,

b) İşlem görmüş ürünlerin herhangi bir parasal ihracat iadesinden yararlanmadığı, Hallerde verilir.”

2. Birinci fıkrada yer alan hükümlere ek olarak, işlem görmüş ürünlerin ihracat beyannamesinin tescili sırasında söz konusu ürünler için tarım politikası çerçevesinde ithal veya ihraç lisansının veya sertifikasının ibrazı gerekiyorsa ya da bu ürünler için ihracat geri ödemesi veya vergisi konulmuş ise, geri ödeme sisteminde ithalat vergileri iade edilmez.

MADDE 118- Dahilde işleme rejimine tabi tutulacak ithal eşyasına ilişkin serbest dolaşıma giriş beyannamesinde, eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğu belirtilir ve izne ilişkin bilgiler beyanname üzerinde gösterilir. Ayrıca, söz konusu izin belgesinin bir örneği beyannameye eklenir.

MADDE 119- Dahilde işleme rejiminde geri ödeme sisteminin uygulandığı hallerde;

- a) Eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ithal eşyasının serbest dolaşıma girmesinden önce Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi hükmü,
- b) İşlem görmüş ürünlerin eşdeğer eşyadan elde edildiği durumlarda, gümrük işlemlerinde ithal eşyasının eşdeğer eşya, eşdeğer eşyanın ise ithal eşyası gibi değerlendirilmesi hükmü,
- c) Henüz ithal edilmemiş eşyanın yerine ihracat vergilerine tabi eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünlerin ihracı halinde, ithal eşyasının süresi içinde ithal edilmesine karşılık olarak izin hak sahibinden, ihracat vergileri kadar teminat alınması hükmü,
- d) ⁹⁷111 inci maddenin üçüncü fıkrası, 113, 114 ve 122 nci madde ile ⁹⁸115 inci maddenin birinci fıkrasının ikinci bendi ile üçüncü fıkrası;
Uygulanmaz.

MADDE 120- İşlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere geçici ihracı, söz konusu ürünlerin tespit edilmiş süreler içinde Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmemeleri hariç olmak üzere, 121 inci madde çerçevesinde bir ihracat olarak kabul edilmez.

MADDE 121- 1. İzin hak sahibi, geri ödeme sistemi çerçevesinde serbest dolaşıma giren ithal eşyasından elde edilmiş işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın;

- a) İhraç edildiklerini,
 - b) Daha sonra yeniden ihraç edilmek üzere transit rejimi, gümrük antrepo rejimi, geçici ithalat rejimi veya şartlı muafiyet sistemine tabi dahilde işleme rejimine tabi tutulduğunu,
 - c) Serbest bölgeye konulduğunu,
- Belgelendirmek ve rejimin uygulanmasına ilişkin diğer tüm şartlara uyulmuş olmak kaydıyla, ithalat vergilerinin geri verilmesini veya kaldırılmasını isteyebilir.

2. İşlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya, 1 inci fıkranın (b) bendinde belirtilen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulma bakımından, serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

3. Geri ödeme başvurusunun yapılması için gereken süre ilgili Bakanlar Kurulu Kararında belirtilir.

4. ⁹⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile fıkarda yer alan “yeniden” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) ¹⁰⁰115 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, 1 inci

⁹⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile (d) bendinin başına “111 inci maddenin üçüncü fıkrası,” ibaresi eklenmiştir.

⁹⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “115 inci maddenin (a) bendinin ikinci alt bendi ile (c) bendi” ibaresi “115 inci maddenin birinci fıkrasının ikinci bendi ile üçüncü fıkrası” olarak değiştirilmiştir.

⁹⁹ **Fıkranın, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali:** “115 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, 1 inci fıkra hükümleri çerçevesinde bir gümrük rejimine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya, yönetmelikle belirlenen esaslar dahilinde yeniden serbest dolaşıma girebilir. Bu şekilde serbest dolaşıma sokulacak eşyanın gümrük vergileri tutarı, 1 inci fıkra hükmüne göre geri verilen veya kaldırılan vergi tutarı kadardır.”

fıkra hükümleri çerçevesinde bir gümrük rejimine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya, yönetmelikle belirlenen esaslar dahilinde serbest dolaşıma girebilir. Bu şekilde serbest dolaşıma sokulacak eşyanın gümrük vergileri tutarı, 1 inci fıkra hükmüne göre geri verilen veya kaldırılan vergi tutarı kadardır.

5. Geri verilecek veya kaldırılacak ithalat vergileri tutarının tespitinde, gerektiğinde ¹⁰¹115 inci maddenin birinci fıkrasının birinci bendi hükmü uygulanır.

VI. Diğer Hükümler

MADDE 122- Şartlı muafiyet sisteminin uygulandığı dahilde işleme rejiminde, ihraç olunan işlem görmüş ürünlerin ihracat vergilerine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumunda, söz konusu eşdeğer eşya ihracat vergilerinden muaf tutulur.

E. Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi

MADDE 123- 1. Gümrük kontrolü altında işleme rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, ithalat vergilerine veya ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, niteliğini veya durumunu değiştiren işlemlere tabi tutulmaları ve bu işlemlerden elde edilen ürünlerin gümrük vergileri üzerinden serbest dolaşıma girmelerine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir. Elde edilen bu tür ürünler, işlenmiş ürün olarak adlandırılır.

2. Gümrük kontrolü altında işleme rejiminin uygulanabileceği durumların listesi ¹⁰²ile bu rejim konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi dışında gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulabileceği istisnai durumlar ve özel şartlar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 124- 1. Gümrük kontrolü altında işleme izni, işleme işini yapan veya yaptıran kişinin talebi üzerine gümrük idarelerince verilir.

2. İzin, sadece Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere;

a) İşlenmiş ürünler içinde ithal eşyasının teşhisinin mümkün olduğu,

b) Eşyanın işlenmesinden sonra, rejime tabi tutulduğu sıradaki niteliğine veya durumuna dönüştürülmesinin ekonomik olarak mümkün olmadığı,

c) Rejimin uygulanmasının, ithal eşyasının tabi olduğu menşe ve miktar kısıtlaması kurallarının etkilerini saptırmayacağı,

d) Türkiye'deki benzer eşyanın üreticilerinin temel ekonomik çıkarlarını olumsuz etkilemeyen, bir işleme faaliyeti yaratma veya devam ettirme yönündeki ekonomik amaçlara uyulduğu,

Hallerde verilir. *(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile aşağıdaki cümle eklenmiştir.)*

(d) bendinde belirtilen ekonomik şartların yerine getirildiği ya da yerine getirilmiş addedildiği haller yönetmelikle belirlenir.

MADDE 125- Gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin süreler¹⁰³, rejimin ibrası ve verimlilik oranları, 111 ve 112 nci maddelerdeki esaslar çerçevesinde yönetmelikle belirlenir.

¹⁰⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "115 inci maddenin (b) fıkrası" ibaresi "115 inci maddenin ikinci fıkrası" olarak değiştirilmiştir.

¹⁰¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "115 inci maddenin (a) bendinin birinci alt bendi" ibaresi "115 inci maddenin birinci fıkrasının birinci bendi" olarak değiştirilmiştir.

¹⁰² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "durumların listesi" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile bu rejim konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi dışında gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulabileceği istisnai durumlar ve özel şartlar" ibaresi eklenmiştir.

¹⁰³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "süreler" ibaresinden sonra gelmek üzere ", rejimin ibrası" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 126- Değişmemiş eşyaya veya izinde öngörülen işlemin ara aşamalarından birinde bulunan ürünlere ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergileri tutarı, ithal eşyasının bu rejime ilişkin beyannamenin tescili sırasında yürürlükte bulunan vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak belirlenir.

MADDE 127- 1. Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulan ithal eşyasının, tercihli bir tarife uygulanmasından yararlanabildiği ve aynı tercihli tarife uygulamasının serbest dolaşıma giren aynı nitelikteki işlenmiş ürünlere de uygulanabildiği hallerde, işlenmiş ürünlerin tabi olduğu ithalat vergileri, söz konusu tercihli tarife çerçevesinde belirlenmiş vergi oranına göre hesaplanır.

2. Tercihli tarife uygulamasının, tarife kotaları veya tarife tavanlarına tabi olması halinde, işlenmiş ürünler için 1 inci fıkrada belirtilen vergi oranının uygulanması, söz konusu tercihli tarifenin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında ithal eşyasına uygulanabilmesi koşuluna bağlıdır. Serbest dolaşıma giren işlenmiş ürünlerin imalatında fiilen kullanılan ithal eşyası miktarı, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili sırasında yürürlükte olan tarife kotaları ve tarife tavanları hesabına katılır. Bu durumda, işlenmiş ürünlerle aynı olan ürünler için açılmış tarife kotaları veya tavanlarının hesabına herhangi bir ilave yapılmaz.

F. Geçici İthalat Rejimi

MADDE 128- Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.

MADDE 129- 1. Geçici ithalat izni, eşyayı kullanan veya kullandıran kişinin talebi üzerine gümrük idarelerince verilir.

2. İthal eşyası ile ilgili ayniyet tespitinin mümkün olmadığı hallerde, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verilmez. Ancak, eşyanın veya yapılacak işin niteliği itibariyle, ayniyet tespiti ile ilgili önlemlerin alınmamasının rejimin kötüye kullanılmasına sebep olmayacağı hallerde, gümrük idareleri vergilerin tümünü teminata bağlamak suretiyle, geçici ithalat rejiminin kullanılmasına izin verebilirler.

MADDE 130- 1. İthal eşyasının yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış yeni bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli süreler, izin verilen kullanımın amacına uygun olacak şekilde Müsteşarlıkça belirlenir.

2. 131 inci madde uyarınca tespit edilecek özel süreler saklı kalmak üzere, eşyanın geçici ithalat rejimi altında kalma süresi azami yirmidört ay olarak belirlenir. Bununla birlikte, gümrük idareleri ilgili kişinin de kabul etmesiyle daha kısa süreler saptayabilir.

3. Ancak, istisnai hallerde ve ilgilinin talebi üzerine, 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen sürelerin uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 131- İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

MADDE 132- 1. Mülkiyeti, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olan ve 131 inci madde uyarınca konulmuş hükümlere tabi olmayan veya söz konusu hükümlere tabi olmakla birlikte, tam muafiyet suretiyle geçici ithalat iznine ilişkin hükümlerde öngörülen koşulları taşımayan eşyanın, kısmi muafiyet uygulanması suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlanması mümkündür.

2. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 133- 1. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyadan her ay için alınacak ithalat vergileri, geçici ithalat rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde alınacak vergiler tutarının %3'ü olarak tespit edilir.

Söz konusu vergiler eşyanın bu rejimden yararlandığı her ay için alınır ve bir aydan daha az süreler tam ay olarak değerlendirilir.

2. Alınacak ithalat vergileri tutarı, uygulanacak faizler hariç olmak üzere, söz konusu eşyanın geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu tarihte serbest dolaşıma girmesi halinde alınacak vergileri aşamaz.

3. Geçici ithalat rejiminden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin 83 üncü madde uyarınca devri halinde, yeni hak sahibi rejime ilişkin kalan süreyi 130 uncu maddenin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere kullanabilir.

4. 3 üncü fıkrada belirtilen devir işleminin aynı ay içerisinde, rejimi kısmi muafiyetle kullanmasına izin verilmiş iki kişi arasında gerçekleştirilmesi halinde, ilk hak sahibi söz konusu ayın tamamı için tahakkuk eden ithalat vergileri tutarını ödemekle yükümlüdür.

MADDE 134- 1. İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 193 üncü maddede belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.

2. Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat hükümleri dışında herhangi bir nedenle ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 1 inci fıkra uyarınca hesaplanan vergi tutarından 133 üncü madde hükümlerine göre ödenen vergi miktarı düşülür.

G. Hariçte İşleme Rejimi

I. Genel Hükümler

MADDE 135- 1. Hariçte işleme rejimi, 144 ila 148 inci maddelerde öngörülen standart değişim sistemine ilişkin hükümler ile 116 ncı madde hükmü saklı kalmak üzere, serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

2. Serbest dolaşımdaki eşyanın geçici ihracı halinde, söz konusu eşyaya Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışı için öngörülen ihracat vergileri, ticaret politikası önlemleri ve diğer işlemler uygulanır.

3. Bu rejimde geçen;

- a) "Geçici ihracat eşyası" deyimi, hariçte işleme rejimine tabi tutulan eşya,
- b) "İşleme faaliyetleri" deyimi, 108 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bendlerinde düzenlenen faaliyetler,
- c) "İşlem görmüş ürünler" deyimi, işleme faaliyetleri sonucu elde edilen bütün ürünler,
- d) "Verimlilik oranı" deyimi, belirli miktardaki geçici ihracat eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranı, Anlamına gelir.

MADDE 136- Hariçte işleme rejimi;

- a) İhracı, ödenmiş ithalat vergilerinin geri verilmesine veya teminata bağlanmış ithalat vergilerinin kaldırılmasına yol açan,

- b) İhracından önce, nihai kullanımları nedeniyle tam muafiyet suretiyle serbest dolaşıma giren ve bu muafiyetin tanınması için gerekli koşulları taşımaya devam eden,
- c) İhracı, ihracat vergi iadesini gerektiren veya ihracı nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi iadesi dışında bir mali avantaj sağlanan,
Serbest dolaşımdaki eşyaya uygulanmaz.
(b) bendinin istisnaları yönetmelikle belirlenir.

II. İzin Verilmesi

MADDE 137- 1. Hariçte işleme izni, talep üzerine, 80 inci madde çerçevesinde işleme faaliyetini yapacak kişiye verilebilir.

2. Ancak, rejimin uygulanmasının, ithal edilen işlem görmüş ürünlerin aynısını veya benzerini üreten Türkiye'deki üreticilerin temel çıkarlarını olumsuz etkilemeksizin ihrac eşyasının satışını teşvik etmesi ve işleme faaliyetinin Türk menşeli eşya ile Türkiye dışında elde edilen eşyanın birleştirilmesiyle oluşan işlem görmüş ürün olarak ithal edilmesi halinde, hariçte işleme izni işleme faaliyetini yapacak kişi dışında başka bir kişiye de verilebilir.

MADDE 138- Hariçte işleme izni;

- a) Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişilere,
b) İşlem görmüş ürünlerin geçici ihracat eşyasının işlenmesi sonucu elde edildiğinin tespiti mümkün olan hallerde,
c) Talep edilen iznin; Türkiye'deki üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına ciddi bir zarar verecek durumda olmadığı hallerde,
Verilir.
(b) bendinde istisna getirilecek haller ve bu istisnaların uygulanmasına ilişkin şartlar ilgili Bakanlar Kurulu Kararında belirtilir.

III. Rejimin İşleyişi

MADDE 139- 1. İşlem görmüş ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesine yeniden ithal edilmeleri için gereken süre verilen izinde belirtilir. İzin hak sahibinin talebinin uygun bulunması halinde, bu süre uzatılabilir.

2. Faaliyetin verimlilik oranı veya bu oranın belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlar Kurulu Kararında belirtilir.

MADDE 140- 1. 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet, yalnızca işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyanının, izin hak sahibi veya izin hak sahibinin onayı alınmış ve izin koşullarına uyulmuş olmak kaydı ile Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik bir başka kişi adına ya da hesabına yapılması halinde tanınabilir.

2. Hariçte işleme rejimine ilişkin şartlar veya yükümlülüklerden birine uyulmadığı takdirde, 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılmaz. Ancak, bu durumun, söz konusu rejimin doğru işleyişine önemli bir etkisinin olmadığı tespit edilmesi halinde, ithalat vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulaması yapılır.

MADDE 141- 1. 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergileri, işlem görmüş ürünlere ait ithalat vergileri tutarından, geçici ihracat eşyasına en son işleme faaliyetine tabi tutulduğu ülkeden aynı tarihte ithal edilse idi uygulanacak olan ithalat vergileri tutarının indirilmesi suretiyle hesaplanır.

2. 1 inci fıkra uyarınca indirilecek tutarın hesaplanmasında geçici ihracat eşyasının, hariçte işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki miktar ve niteliği ile işlem görmüş ürünlerin yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescili tarihinde uygulanabilir diğer vergilendirme unsurları dikkate alınır.

İşlem görmüş ürünlerin gümrük kıymetinin belirlenmesinde 27 nci maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinin (i) alt bendi dikkate alınır. Kıymetin bu şekilde belirlenememesi durumunda, işlem görmüş ürünlerin gümrük kıymeti ile makul bir yöntemle belirlenen işleme masrafları arasındaki fark, geçici ihracat eşyasının kıymetini oluşturur.

Bununla birlikte;

a) Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenecek giderler, indirilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

b) Hariçte işleme rejimine tabi tutulmadan önce geçici ihracat eşyasının nihai kullanımı nedeniyle indirimli bir orandan serbest dolaşıma girdiği ve bu indirimli oranın tanınması için gerekli koşulların yürürlükte kalmaya devam ettiği hallerde indirilecek tutar, eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında hesaplanan gerçek ithalat vergileri tutarıdır.

3. Geçici ihracat eşyasının, nihai kullanım amacıyla serbest dolaşıma girişi sırasında indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanabildiği hallerde, bu eşyaya en son işleme faaliyetinin gerçekleştiği ülkede de nihai kullanıma uygun işçilik görmesi koşuluyla, söz konusu indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanır.

4. İşlem görmüş ürünlerin 15 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (d) veya (e) bentleri çerçevesinde tercihli bir tarife uygulamasından yararlanması ve bu tarifinin geçici ihracat eşyası ile aynı tarife pozisyonundaki eşya için de geçerli olması halinde, 1 inci fıkra uyarınca indirilecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak vergi oranı, söz konusu tercihli tarifinin uygulanabilmesi için gerekli koşullara uygun geçici ihracat eşyasına uygulanması gereken orandır.

5. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkradan sonra gelmek ve mevcut beşinci fıkra teselsül ettirilmek suretiyle aşağıdaki fıkra eklenmiştir.)Birinci fıkra hükümlerine istisna olarak hariçte işleme rejimini müteakip eşyaya serbest dolaşıma giriş rejiminin uygulanacağı durumlar ve buna ilişkin özel şartlar Bakanlar Kurulunca belirlenir. Söz konusu eşyanın vergilendirilmesinde hariçte işleme rejimi kapsamında yapılan işleme maliyeti esas alınır.

6. İki veya çok taraflı ticaret anlaşmaları çerçevesinde bazı işlem görmüş ürünler için konulmuş veya konulacak olan ithalat vergi muafiyeti içeren hükümler saklıdır.

MADDE 142- Tamir amacıyla geçici ihraç edilen eşya, tamiratın garanti nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak veya kanuni bir yükümlülüğe dayanarak ya da bir imalat hatası nedeniyle, bedelsiz yapıldığının kanıtlanması halinde, serbest dolaşıma ithalat vergilerinden tam muaf olarak girer. Ancak, söz konusu eşyanın serbest dolaşıma ilk girişi sırasında kusurlu olduğunun dikkate alınarak işlem yapılmış olması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

MADDE 143- Eşyanın tamir amacıyla geçici ihraç edildiği ve tamiratın bedel karşılığında yapıldığı hallerde, 135 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ithalat vergileri, gümrük kıymeti olarak tamir masraflarına eşit bir tutar dikkate alınarak, işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte, bu ürünlere uygulanacak vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir. Ancak, izin hak sahibinin tamir masrafları dışında başka bir ödeme yapmamış olması ve bu ödemenin izin hak sahibi ile faaliyeti yapan kişi arasındaki ilişkiden etkilenmemesi gerekir.

IV. Standart Değişim Sistemine Dayalı Hariçte İşleme

MADDE 144- 1. Hariçte işleme rejimine ilişkin önceki hükümlerin yanı sıra, bu madde ve 145 ila 148 inci madde hükümlerine göre ikame ürün olarak adlandırılan ithal eşyasının bir işlem görmüş ürün ile değiştirilmesi, standart değişim sistemi kapsamında mümkündür.

2. Tarım politikasına veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen ve özel düzenlemelere tabi eşya dışında kalan serbest dolaşımdaki eşyanın tamirinin söz konusu olduğu hallerde, gümrük idareleri standart değişim sisteminin uygulanmasına izin verirler.

3. 148 inci madde hükmü saklı kalmak üzere, işlem görmüş ürünlere uygulanan hükümler ikame ürünlere de uygulanır.

4. Gümrük Müsteşarlığınca, tespit edilen koşullar altında ve ithalat vergileri tutarını karşılayan bir teminat verilmesi halinde, ikame ürünlerin geçici ihracat eşyasının ihracından önce ithal edilmelerine izin verilir.

MADDE 145- 1. İkame ürünlerin, tamirata konu olan geçici ihracat eşyası ile aynı tarife pozisyonuna girmesi, aynı ticari nitelikte ve aynı teknik özelliklere sahip olması gerekir.

2. Geçici ihracat eşyasının ihracattan önce kullanılmış olması halinde, ikame ürünlerin de yeni olmamaları ve kullanılmış olmaları gerekir.

Ancak, ikame ürünün satış sözleşmesindeki garanti hükümleri uyarınca veya kanuni bir yükümlülük ya da bir imalat hatası nedeniyle bedelsiz olarak verilmesi halinde, kullanılmış eşya yerine yeni eşya getirilebilir.

3.(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Standart değişim sisteminin uygulanmasına yukarıda belirtilen şartların yerine getirildiğine ilişkin bilgi ve belgelerin ibrazı halinde izin verilir.

MADDE 146- İthalatın önceden yapıldığı durumda, ikame ürünlerin serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescili tarihinden itibaren iki aylık süre içinde geçici ihracat eşyasının ihraç edilmesi gerekir.

Ancak, istisnai hallerde, söz konusu süre dolmadan ilgili kişinin talebi üzerine gümrük idareleri bu süreyi makul ölçüde uzatabilirler.

MADDE 147- İthalatın önceden yapıldığı durumda ve 141 inci maddenin uygulanması halinde, indirilecek tutar, geçici ihracat rejimine ilişkin beyannamenin tescili tarihinde geçici ihracat eşyasına uygulanabilir vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden belirlenir.

MADDE 148- Standart değişim çerçevesinde yürütülen işlemler, 137 nci maddenin 2 nci fıkrası ile 138 inci maddenin (b) bendi hükümlerine tabi değildir.

V. Diğer Hükümler

MADDE 149- Hariçte işleme rejimi çerçevesinde öngörülen usuller, tarife dışı ticaret politikası önlemlerinin yürütülmesi amacıyla da uygulanabilirler.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM İhracat Rejimi

MADDE 150- 1. İhracat rejimi, serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihraç amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkışına ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

İhracat, ticaret politikası önlemleri ve gerektiği takdirde ihracat vergileri de dahil olmak üzere çıkış işlemlerine ilişkin hükümlerin uygulanmasıyla gerçekleştirilir.

2. Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilecek eşya, ihracata ilişkin gümrük beyannamesi ile yetkili gümrük idaresine beyan edilir.

3. Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkacak eşyanın gümrük beyannamesine tabi olmayacağı hal ve şartlar yönetmelikle belirlenir.

4. Müsteşarlık, gerektiğinde ihraç eşyasının cinsine, niteliklerine ve ihracatın özelliğine göre ihracatın daha kolay yapılmasını sağlayacak usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

MADDE 151- İhraç eşyası, buna ilişkin gümrük beyannamesinin tescili sırasında bulunduğu durum ve niteliğini gümrük¹⁰⁴ kontrolünden çıktığı sırada da aynen muhafaza etmesi ve bu haliyle

¹⁰⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimi” ibaresi “kontrolü”, “denetiminden” ibaresi “kontrolünden” olarak değiştirilmiştir.

Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesi koşuluyla fiilen ihraç edilmiş sayılır. Bu durumda, ihraç eşyası üzerindeki gümrük kontrolü sona erer.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Gümrükçe Onaylanmış Diğer İşlem veya Kullanım Şekilleri**

BİRİNCİ AYIRIM **Serbest Bölgeler**

A. Genel Hükümler

MADDE 152- Serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber;

a) ¹⁰⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile bentte yer alan “ve kambiyo mevzuatının” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen;

b) Serbest dolaşımdaki eşyanın, bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı;
Yerlerdir.

MADDE 153- 1. Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktaları gümrük idarelerinin ¹⁰⁶gözetimine tabidir.

2. Bir serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişiler ve nakil araçları gümrük ¹⁰⁷idaresi tarafından kontrol edilir.

3. Gümrük idareleri, serbest bölgeye giren, burada kalan veya çıkan eşyayı muayene edebilirler. Muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının gümrük idaresine verilmesi veya tetkike hazır tutulması gerekir. Muayene gerektiği takdirde, eşya gümrük idarelerine sunulur.

4.(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra eklenmiştir.) Gümrük idareleri, bu Kanunda yer alan hükümlere uyacağı hususunda ciddi şüphe uyandıran kişilerin serbest bölgeye girişine izin vermeyebilir.

B. Serbest Bölgelere Eşya Konulması

MADDE 154- Serbest dolaşımda olan veya olmayan her türlü eşya serbest bölgelere konulabilir. Ancak, parlayıcı ve patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan veya korunmaları özel düzenek veya yapılara gerek gösteren eşya serbest bölgelerdeki bu niteliklere uygun yerlere konulur.

MADDE 155- 1. 153 üncü maddenin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, serbest bölgeye giren eşyanın gümrük idarelerine sunulmasına ve beyanname verilmesine gerek yoktur.

2. a) Serbest bölgeye girişıyla sona erecek olan bir gümrük rejimine tabi tutulan,

¹⁰⁵ **Bendin, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali:** “Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen;”

¹⁰⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimine” ibaresi “gözetimine” olarak değiştirilmiştir.

¹⁰⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “muayenesine tabi tutulur” ibaresi “idaresi tarafından kontrol edilir” olarak değiştirilmiştir.

b) Bir serbest bölgeye ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin bir karardan sonra konulan,

c) Bir serbest bölgeye ihracat kaydıyla konulan,

d)(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile (d) bendi eklenmiştir.) Bir serbest bölgeye doğrudan Türkiye Gümrük Bölgesi dışından gelen,

Eşyanın gümrük idarelerine sunulması ve gerekli gümrük işlemine tabi tutulması şarttır.

Ancak, (a) bendinde belirtilen gümrük rejimi hükümlerinin böyle bir zorunluluğu aramadığı hallerde, eşyanın gümrüğe sunulması gerekmez.

3. İhracat vergilerine veya ihracatla ilgili diğer hükümlere tabi olan eşyanın gümrük idarelerine bildirilmesi gerekir.

4. İlgilinin talebi üzerine, gümrük idareleri serbest bölgeye konulmuş eşyanın gümrük statüsünü onaylayan bir belge verebilirler.

C. Serbest Bölgelerin İşleyişi

MADDE 156- Eşyanın serbest bölgelerde kalabileceği süre sınırsızdır.

MADDE 157- 1. Bir serbest bölgeye konulmuş serbest dolaşımda olmayan eşya;

a) Serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında ve 161 inci maddede belirtilen koşullar altında, serbest dolaşıma girebilir.

b) İzne gerek olmaksızın mutata elleçleme işlemlerine tabi tutulabilir.

c) Dahilde işleme rejimine tabi tutulabilir.

d) Gümrük kontrolü altında işleme rejimine tabi tutulabilir.

e) Geçici ithalat rejimine tabi tutulabilir.

f) 164 üncü maddeye göre gümrüğe terk edilebilir.

g) İlgili kişinin, gümrük idarelerince gerekli görülen tüm bilgileri vermesi şartıyla imha edilebilir.

Eşyanın (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen rejimlerden birine tabi tutulması halinde, serbest bölgelerin işletilmesine ve gümrük gözetimine ilişkin koşullar da gözönünde bulundurularak, ilgili rejimin gerektirdiği düzenlemeler yönetmelikle belirlenir.

2. Normal olarak ihracata bağlı olanaklardan yararlanan tarım politikası kapsamındaki eşya, yalnızca mutata elleçleme işlemine tabi tutulabilir. Bu işlemler izin alınmaksızın da yapılabilir.

MADDE 158- 1. ¹⁰⁸157 nci madde hükümleri uygulanmaksızın, serbest dolaşımda olmayan eşya ile 152 nci maddenin (b) bendinde belirtilen serbest dolaşımda olan eşya, serbest bölgelerde tüketilemez veya kullanılamazlar.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkraya paragraf eklenmiştir.) Ancak,

a) Serbest bölgelerdeki tesislerin yapımında kullanılan,

b) Serbest bölgelerde bulunan tesislerde makina-teçhizat, demirbaşa kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanılan,

c) Serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunanlara gemi inşasında kullanılmak üzere teslimi yapılan,

eşya, bu durumun tevsiki kaydıyla, bu hükmün dışındadır.

2. Yönetmelikle belirlenen teçhizat ve tedarik ürünlerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ilgili rejimde öngörülen hallerde 1 inci fıkraya uygulaması, eşyanın serbest dolaşıma girişi veya geçici ithalata tabi tutulmasına ilişkin ithalat vergileri veya tarım politikası ya da ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasını gerektirmemesi halinde, bu eşyanın kullanılmasına veya tüketilmesine engel oluşturmaz. Ancak, söz konusu eşyanın bir kota veya tarife tavanına tabi olması halinde, bu eşya ile ilgili olarak gümrük beyannamesi verilmesi zorunludur.

¹⁰⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "160 inci" ibaresi "157 nci" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 159- 1. Serbest bölgelerde depolama, işçilik, işleme veya alım ve satım faaliyetlerinde bulunan kişiler tarafından, gümrük idarelerince kabul edilen forma uygun olarak envanter kayıtları tutulur. Eşya, söz konusu kişiye ait yere konulmasından sonra kırksekiz saat içinde envanter kayıtlarına geçirilir. Söz konusu envanter kayıtları, gümrük idarelerine eşyayı teşhis ve eşya hareketlerini izleme olanağını verecek şekilde tutulmak zorundadır.

2. Eşyanın serbest bölge içinde bir yerden bir yere aktarılması ile ilgili ¹⁰⁹kayıtlar yetkili gümrük idaresinin incelemesine hazır bulundurulur. Bu uygulamada, eşyanın kısa süreli depolanması, aktarma işleminin bir parçası olarak kabul edilir.

3. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Bir serbest bölgeye doğrudan Türkiye Gümrük Bölgesi dışından gelen veya bir serbest bölgeden doğrudan Gümrük Bölgesinin dışına çıkan eşya için 35/A, 35/B ve 35/C ile 165/A, 165/B, 165/C ve 165/D maddelerine göre özet beyan verilir.

D. Eşyanın Serbest Bölgelerden Çıkışı

MADDE 160-¹¹⁰(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Mevzuatın aksini öngörmediği hallerde, bir serbest bölgeden çıkan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç veya yeniden ihraç edilebilir veya Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilebilir.

2. Bir serbest bölgeden Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine getirilen eşya; serbest dolaşımda bulunması halinde 46 ila 50 nci madde hükümleri, serbest dolaşımda bulunmaması halinde ise 50 nci madde hükümleri dışında Üçüncü Kısım hükümlerine tabidir.

3. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini bir serbest bölgeden terk etmesi halinde Beşinci Kısım hükümlerine ilave olarak, ihracat, hariçte işleme, yeniden ihracat, şartlı muafiyet düzenlemeleri veya transite ilişkin hükümlere uyulması zorunludur.

MADDE 161- 1. Serbest dolaşımda olmayan eşya için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda, bu eşyanın gümrük kıymetinin serbest bölgede kalış süreleri içinde depolanma ve muhafaza edilme masraflarını da içeren fiilen ödenmiş veya ödenecek fiyata dayandığı hallerde ve söz konusu masraflar bu fiyattan ayrı olarak gösterildiği takdirde, gümrük kıymetine dahil edilmez.

2. Serbest bölgede mutat elleçlemelere tabi tutulan eşyanın gümrük vergilerinin hesaplanmasında, söz konusu eşyanın dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarı; beyan sahibinin talebi ve söz konusu elleçlemelerin yapılmasına izin verilmiş olması kaydıyla, bu eşyanın 193 üncü maddede belirtilen tarihte söz konusu elleçlemelere tabi tutulmamış gibi dikkate alınacak niteliği, gümrük kıymeti ve miktarıdır. Bu hükme Bakanlar Kurulunca istisna getirilebilir.

3. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Normal olarak ihracata bağlı imkânlardan yararlanan tarım politikası kapsamında yer alan serbest dolaşımda bulunan eşyanın serbest bölgeye konulması halinde, ilgili mevzuatta öngörülen bir işlem veya kullanıma tabi tutulması zorunludur.

4. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra eklenmiştir.) Üçüncü fıkrada belirtilen eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinin bir başka yerine geri getirilmesi veya üçüncü fıkrada

¹⁰⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “belgeler” ibaresi “kayıtlar” olarak değiştirilmiştir.

¹¹⁰ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 160- Yürürlükteki hükümlerin aksini öngörmediği hallerde, bir serbest bölgeden çıkan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç veya yeniden ihraç edilebilir veya Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.

Bir serbest bölgeden, transit veya başka bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın, deniz ya da hava yoluyla çıkan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, Üçüncü Kısım hükümlerine tabidir. Ancak, söz konusu eşyanın serbest dolaşımda bulunan eşya olması halinde, 46 ila 50 nci madde hükümleri uygulanmaz.

Eşyanın bir serbest bölgeden ihracı veya yeniden ihracı halinde, bu işlemlere ilişkin hükümlere uyulması zorunludur.”

belirtilen bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde gümrük idaresi ilgili mevzuat hükümlerine göre gerekli tedbirleri alır.

MADDE 162- 1. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi veya geri gelmesi ya da bir gümrük rejimine tabi tutulması halinde, 155 inci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen onay belgesi, eşyanın gümrük statüsünün tespitinde kanıt olarak kullanılır.

2. Onay belgesi ile veya başka yoldan eşyanın gümrük statüsünün kanıtlanamaması halinde, söz konusu eşya;

a) İhracat vergilerinin, ihracat lisanslarının veya ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, serbest dolaşımda bulunan eşya;

b) Diğer tüm hallerde serbest dolaşımda olmayan eşya;
Olarak kabul edilir.

İKİNCİ AYIRIM

Yeniden İhracat, İmha ve Terk

MADDE 163- 1. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihracı mümkündür.

2. Ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere, eşyanın ihracı için öngörülen işlemler, gerektiğinde yeniden ihraç edilecek eşyaya da uygulanır.

Serbest dolaşımda olmayan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde ihracata ilişkin ticaret politikası önlemlerinin uygulanmayacağını öngören şartlı muafiyet içeren bir gümrük rejimine tabi tutulabileceği haller, yönetmelikle belirlenir.

MADDE 164- 1. Serbest dolaşımda olmayan eşyanın hazineye hiçbir masraf getirmeyecek şekilde, gümrük idaresinin gözetiminde imhası veya gümrüğe terk edilmesi mümkündür.

2. İmha sonucunda çıkan artık ve atıklar, serbest dolaşımda olmayan eşya için öngörülen bir işlem veya kullanıma tabi tutulur. Söz konusu artık ve atıklar, 36 ncı maddenin 2 nci fıkrasında belirlenen işlemler tamamlanıncaya kadar gümrük gözetimi altında kalır.

MADDE 165- Müsteşarlıkça belirlenen haller saklı kalmak üzere,¹¹¹ eşyanın imhası gümrük idarelerine önceden bildirilir. Gümrük Müsteşarlığı, ticaret politikası önlemleri dahil olmak üzere eşyanın ihracı veya yeniden ihracına ilişkin işlemlerin veya önlemlerin gerektirdiği hallerde, yeniden ihracatı yasaklar. Türkiye Gümrük Bölgesinde buldukları sırada ekonomik etkili bir gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın yeniden ihraç edilmek istenmesi halinde, 58 ilâ 71 inci maddeler çerçevesinde bir gümrük beyannamesinin verilmesi gerekir. Bu gibi hallerde, 150 nci maddenin 2 nci ve 4 üncü fıkraları uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM

Türkiye Gümrük Bölgesinden Çıkan Eşya

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile 165/A, 165/B, 165/C ve 165/D maddeleri eklenmiştir.)

MADDE 165/A- 1. Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkacak eşya için gümrük beyannamesi ya da gümrük beyannamesi verilmesinin gerekmediği durumda özet beyan verilir.

¹¹¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “yeniden ihracat veya imha,” ibaresi “eşyanın imhası” olarak değiştirilmiştir.

2. Gümrük beyannamesinin veya özet beyanın ihracat gümrük idaresine, eşya Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkmadan önce ibraz edilme süresi, bu süreye getirilebilecek istisnalar ve bu süreye ilişkin değişiklikler, özet beyandan vazgeçilebilmesine dair şartlar, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkan eşyanın gümrük beyannamesi veya özet beyana tabi olmadığı durum ve şartlar; özel durumlar ile belirli eşya trafiği, taşıma şekli ve yükümlü türleri ile özel güvenlik düzenlemelerinin öngörüldüğü uluslararası anlaşmalar dikkate alınarak yönetmelik ile düzenlenir.

MADDE 165/B- 1. Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektiren gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, bu beyanname eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce ihracat gümrük idaresine verilir.

2. İhracat gümrük idaresinin çıkış gümrük idaresinden farklı olması halinde, ihracat gümrük idaresi, gerekli bilgileri derhal çıkış gümrük idaresine iletir veya elektronik ortamda erişimini sağlar.

3. Gümrük beyannamesi, 165/D maddesinde öngörülen özet beyanda bulunması gereken asgari bilgileri içerir.

4. Gümrük idarelerince, bilgisayar veri işleme tekniği kullanılmadan düzenlenen gümrük beyannameleri için, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan gümrük beyannameleri ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanır.

MADDE 165/C- 1. Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektirmeyen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce çıkış gümrük idaresine özet beyan verilir.

2. Çıkış gümrük idaresine gerekli bilgilerin derhal iletebileceği veya elektronik ortamda erişiminin sağlandığı hallerde, özet beyanın çıkış gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresine verilmesine izin verilebilir.

3. Yükümlünün bilgisayar sistemindeki özet beyan bilgilerine erişilebilmesi halinde, Müsteşarlık, özet beyan yerine bir bildirimde bulunulmasını kabul edebilir.

MADDE 165/D- 1. Özet beyanın şekli ve içeriği, öncelikle güvenlik ve emniyet amacı ile uluslararası standartlar ve ticari uygulamalardan yararlanılarak risk analizi ve gümrük kontrollerinin etkin yapılabilmesi için gerekli bilgileri kapsayacak şekilde yönetmelik ile belirlenir.

2. Özet beyan veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanır. Gerekli ayrıntıları içermesi halinde ticari bilgiler ile liman veya taşıma bilgileri kullanılabilir.

3. Müsteşarlık, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenen özet beyanları, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanan özet beyanlar ile aynı düzeyde risk yönetimi uygulanmasına imkân verilmesi kaydıyla kabul edebilir.

4. Özet beyan;

a) Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkararak veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışına taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi,

b) Eşyayı yetkili gümrük idaresine sunabilen veya eşyanın sunulmasını sağlayan kişi,

c) Yukarıdaki bentlerde belirtilen kişilerin temsilcisi,

tarafından verilir.

5. Dördüncü fıkrada belirtilen kişilerin talep etmeleri halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilir. Ancak;

a) Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,

b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

c) Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılmak üzere ilgisine teslim edilmesinden,

sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmez.

MADDE 166- Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan eşya, yürürlükteki hükümlere göre

gümrük idareleri tarafından yapılan ¹¹²kontrollere tabi olup, bunlar önceden belirlenen yollardan ve gümrüğün gözetimi altında yurtdışı edilir.

ALTINCI KISIM Özellik Gösteren Faaliyetler

BİRİNCİ BÖLÜM Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna

MADDE 167- Aşağıda sayılan hallerde, serbest dolaşıma sokulacak eşya gümrük vergilerinden muaftır:

1. Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahı için gelen eşya,
2. Mütakabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatik eşya,

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile (3) ila (7) numaralı bentler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.)¹¹³

3. Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün münhasıran asli görevleri ve Müsteşarlığın kaçakçılıkla mücadele görevi ile ilgili olarak ithal edecekleri her türlü araç, gereç, silah, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ve

¹¹² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimlere” ibaresi “kontrollere” olarak değiştirilmiştir.

¹¹³ **Bentlerin değişiklikten önceki hali:** “3. a) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları için gümrük beyannamesi bu kuruluşlar adına düzenlenmiş olmak kaydıyla, yurt dışından tedarik olunan her türlü harp silah, araç, gereç, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ile bunların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ve harp ganimetleri,

b) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyacı için bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan her türlü yardım malzemesi,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü ile Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından emniyet ve gümrük muhafaza hizmetleri ihtiyacı için dış memleketlerden mubayaa ve ithal olunacak (a) bendinde yazılı araç, gereç ve silahlar ile bunların teferruatı,

4. Değeri 100 EURO'yu geçmeyen eşya,

5. Gerçek kişiler tarafından ithal edilen kullanılmış şahsi eşyadan;

a) Kanuni ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait alındığı tarihte üç yaşından büyük olmayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel kara nakil vasıtaları,

b) Kanuni ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait her türlü kullanılmış ev eşyası,

c) İkametgahı Türkiye'de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,

d) Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,

e) Türkiye 'ye öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyaları,

f) Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,

6. Gerçek kişilerce ithal edilen diğer eşyadan;

a) Değeri 300 EURO'yu geçmemek üzere gerçek bir kişiden diğerine gönderilen veya yolcular tarafından ithal edilen hediyelik eşya,

b) Şeref nişanları veya ödülleri,

c) Uluslar arası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler,

7. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar tarafından ticari gaye güdülmemek ve kuruluş amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;

a) Eğitim, bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,

b) Tıbbi teşhis, tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,

c) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,

d) İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku tipi ayırma belirteçleri,

e) İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,”

bu bunların araştırma, geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon ve yazılımı ile yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ile bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan yardım malzemesi,

4. Değeri 150 EURO'yu geçmeyen eşya,

5. Gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak şahsi eşyadan;

a) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait, alındığı tarihte üç yaşından büyük olmayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel nakil vasıtaları,

b) Yerleşim yerlerini Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait her türlü kullanılmış ev eşyası,

c) Yerleşim yeri Türkiye'de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye'ye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,

d) Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,

e) Türkiye'ye öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyası,

f) Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,

g) Yerleşim yeri Türkiye dışında olan gerçek kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya kiraladıkları konutlarında kullanılmak üzere geçici veya kesin olarak getirdikleri ev eşyası,

h) Yolcuların kendi kullanımlarına mahsus ticari mahiyette olmayan kişisel eşya,

6. Gerçek kişilerce serbest dolaşıma sokulacak diğer eşyadan;

a) Değeri 430 EURO'yu geçmemek üzere yolcuların beraberindeki hediyelik eşya,

b) Şeref nişanları veya ödülleri,

c) Uluslararası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler,

7. Bakanlar Kurulunca belirlenecek kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından ticari gaye güdülmemek ve amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;

a) Eğitim, bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,

b) Tıbbi teşhis, tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,

c) Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,

d) İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku tipi ayırma belirteçleri,

e) İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,

f) Ulusal araştırma geliştirme kurumları tarafından yürütülen veya desteklenen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen eşya,

8. Bir ticari faaliyetin yürütülmesi ile bağlantılı ithalat;

a) İşyeri nakli suretiyle ithal edilen sermaye malları ve diğer malzemeler,

b) Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin, komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler,

c) Komşu ülkelerdeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen, toprak ve ekinlerin işlenmesi amacına yönelik tohum, gübre ve diğer ürünler,

d) Ticari mahiyet arz etmeyen numuneler,

i- Önemli değeri olmayan numunelik eşya ve modeller,

ii- Basılı reklamcılık dökümanları ve reklamcılık amacına yönelik malzemeler,

iii- Bir ticari fuarda veya benzeri bir faaliyette kullanılan veya tüketilen ürünler,

e) İnceleme, analiz veya test amaçlı olarak ithal edilen eşya,

9. Ulaştırımacılıkta kullanılan eşya;

a) Taşıma sırasında eşyanın istifi ve korunması için yardımcı maddeler,

b) Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot, yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,

c) Ulaşım araçları ile özel konteynerlerde mevcut bulunan akaryakıt ve madeni yağları,

d) Deniz ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi,

10. Bilgi materyali ithalatı;

- a) Yayın hakları veya endüstriyel ve ticari patent haklarını koruyan örgütlere gönderilen eşya,
b) Turistik reklamcılık malzemeleri,
c) Ticari değeri olmayan çeşitli belge ve eşya,
11. Cenaze ve cenaze ile ilgili eşyanın ithali;
a) Savaş kurbanları anıtları ile mezarlıkların yapımı, bakımı ve süslenmesi amacıyla yönelik eşya,
b) Tabutlar, cenaze kül kapları ve süsleme niteliği olan cenaze levazımatı,

12. Diğer eşya;

- a) Malül ve sakatların kullanımına mahsus eşya,
b)¹¹⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile (12) numaralı bendin (b) alt bendi değiştirilmiştir.) Tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinden zarar görenlere gönderilen eşya,
c) Türkiye'de düzenlenen uluslararası spor müsabakalarında kullanılmak üzere getirilen eczacılık ürünleri,

¹¹⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkra değiştirilmiştir.) Birinci fıkranın (3) ila (12) numaralı bentlerinde yer alan eşyayı geliş süreleri dâhil tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarlarını belirlemeye, muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları sıfıra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşya itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı uygulamaya ve ticari mahiyette bulunmayan vergiye tabi eşyadan alınacak gümrük vergilerini göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Geri Gelen Eşya

MADDE 168- 1. Serbest dolaşımda bulunan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden ¹¹⁶veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından ihraç edildikten sonra üç yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine, ithalat vergilerinden muaf tutulur. Üç yıllık süre, beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle uzatılabilir.

Geri gelen eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından ihraç edilmeden önce, ¹¹⁷özel amaçlı kullanımı nedeniyle indirimli veya sıfır vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma girmiş olduğu hallerde, eşyanın aynı amaca yönelik olarak tekrar serbest dolaşıma sokulmak istenmesi durumunda, bu eşyaya indirimli veya sıfır vergi oranı uygulanır. İthal amacının aynı olmaması halinde, söz konusu eşyaya uygulanacak ithalat vergileri tutarı, serbest dolaşıma ilk girişi sırasında alınmış tutar kadar indirilir. Ancak, serbest dolaşıma ilk girişi sırasında alınmış tutarın geri gelen eşyanın yeniden serbest dolaşıma girişi sırasında alınacak tutardan daha fazla

¹¹⁴ **Alt bendin değişiklikten önceki hali:** “b) Doğal afetlerden zarar görenlere gönderilen eşya,”

¹¹⁵ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “Bu maddenin 4 ila 12 inci fıkralarında yer alan eşyayı tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarları ile muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları belirlemeye, maktu hadleri sıfıra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve sürelerle ilgili alt ve üst sınırları belirlemeye ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşyalar itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı uygulatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

¹¹⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile maddede geçen “Türkiye Gümrük Bölgesinden” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından” ibaresi eklenmiştir.

¹¹⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “nihai” ibaresi “özel amaçlı” olarak değiştirilmiştir.

olması halinde hiçbir iade yapılmaz.

2. 1 inci fıkrada belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet;

a) Aynen ihraç edildiği durumda olması hali hariç, hariçte işleme rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesinden veya Türkiye'nin anlaşmalarla dâhil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerinin diğer bir noktasından ihraç edilen eşyaya,

b) İhracı, bir dış ticaret önlemine konu olan eşyaya,
Tanınmaz.

¹¹⁸(b) bendine istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 169- 168 inci maddede belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet, geri gelen eşyanın ihracı sırasındaki ayniyeti değişmeden yeniden ithali halinde tanınır. Bu koşula istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 170- 168 ve 169 uncu madde hükümleri, dahilde işleme rejiminin uygulanmasından sonra ihraç edilen ve daha sonra geri gelen işlem görmüş ürünlere de uygulanır. Aynı hüküm yeniden ihraç edilen işlem görmüş ürünler için de geçerlidir.

Bu gibi hallerde, eşyanın yeniden ihraç tarihi, serbest dolaşıma giriş tarihi olarak kabul edilir ve kanunen alınması gereken ithalat vergileri tutarı, dahilde işleme rejimi hükümlerine göre belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Deniz Balıkçılığı Ürünleri ve Denizden Çıkartılan Diğer Ürünler

MADDE 171-18 inci maddenin 2 nci fıkrasının (f) bendi saklı kalmak kaydıyla, serbest dolaşıma giren;

a) Türkiye'de kayıtlı veya tescilli ve Türk bandırasını taşıyan gemilerin başka ülkelerin kara sularından çıkarttığı deniz balıkçılığı ürünleri ve diğer deniz ürünleri,

b) ¹¹⁹(a) bendinde öngörülen koşulları taşıyan fabrika gemilerde, aynı fıkrada belirtilen ürünlerden elde edilen ürünler,

İthalat vergilerinden muaftır.

YEDİNCİ KISIM

Sınır Ticareti

MADDE 172 ¹²⁰- (26/6/2003 tarih ve 4910 sayılı Kanun ile değişik) Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılacak sınır ticaretinin kapsamını belirlemeye, sınır ticareti yapılacak sınır ticaret merkezlerinin kurulmasına ve buralardan yapılacak ihracat ve ithalatın usul ve esaslarını belirlemeye veya sınır ticareti yoluyla serbest dolaşıma girecek eşyadan alınacak vergileri göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen azamî hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Sınır ticaret merkezleri, gümrük işlemlerinin yürütülmesinde Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi dışında addedilir.

Sınır ticaretine ilişkin gümrük işlemleri Müsteşarlıkça belirlenir.

¹¹⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "(b) fıkrasına" ibaresi "(b) bendine" olarak değiştirilmiştir.

¹¹⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile "(a) fıkrasında" ibaresi "(a) bendinde" olarak değiştirilmiştir.

¹²⁰ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** "Madde 172- Türkiye ile komşu ülkeler arasında coğrafi durum ve bölge ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılacak sınır ticaretinin kapsamı Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Sınır ticaretine ilişkin gümrük işlemleri yönetmelikle belirlenir."

SEKİZİNCİ KISIM Diğer Gümrük İşlemleri

BİRİNCİ BÖLÜM Posta Gümrük İşlemleri

MADDE 173-1. Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen, Türkiye'den gönderilen veya Türkiye'ye iade edilen eşya, posta çantaları ve koliler gümrük idaresinin ¹²¹kontrolüne ve muayenesine tabidir.

İçinde eşya bulunmadığı anlaşılan mektuplar bu hükmün dışındadır.

2. Türkiye Gümrük Bölgesine gelen bütün posta çantaları ve koliler ilk giriş kapısından itibaren gümrük gözetimi altında posta idarelerine sevk edilir ve buralarda gümrük muayenesine tabi tutulur.

3. Türkiye Gümrük Bölgesinden gönderilecek posta çantaları ve koliler de gümrük ¹²²kontrolüne tabi olup, bunların daha önce gümrükçe kontrol edildiğine ilişkin gümrük idarelerinin mühür veya diğer işaretlerinin bulunup bulunmadığı ve kapların sağlamlığı tespit edildikten sonra çıkış gümrüğünden, ihracına izin verilir.

4. Posta gönderilerine ait gümrük ¹²³kontrolünün kapsamı ve yöntemi, Ulaştırma Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 174- Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Gümrük Bölgesinden giden eşya, 93 ila 107 nci maddelerde belirtilen hükümlere tabi genel antrepo sayılan yerlere, posta idaresinin sorumluluğu ve gümrük idaresinin gözetimi altında konulur. Eşyanın buralarda bekleme süresi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası posta anlaşmaları hükümlerine tabidir.

MADDE 175- 1. Posta yoluyla Türkiye Gümrük Bölgesine gelen veya Türkiye'den gönderilecek olan ticari mahiyetteki eşya, 58 ilâ 71 inci madde hükümleri uyarınca gümrük idarelerine beyan edilir.

2. Ticari mahiyette olmayan eşyanın gümrük idaresine sunulması sırasında, ibraz edilen uluslararası kabul görmüş belgeler beyanname hükmünde olup, ayrıca beyanname aranmaz.

İKİNCİ BÖLÜM Akaryakıt ve Kumanya ile İlgili Hükümler

MADDE 176- 1. Gemilerin, botların, diğer deniz taşıtlarının ve hava gemilerinin dış seferlerde kullanacakları yakıt ve yağları ile karaya çıkarılmamak şartıyla yurtdışından getirdikleri kumanyaları ithalat vergilerinden muaftır.

2. Antrepolarda bulunan ve henüz serbest dolaşıma girmemiş olan yakıt ve yağlar ile kumanyalar, transit hükümlerine göre 1 inci fıkrada belirtilen taşıtlara ¹²⁴ve kaçakçılıkla mücadele eden birimlerin kaçakçılıkla mücadele amacıyla kullandıkları deniz taşıtlarına verilir.

Serbest dolaşımda bulunan yakıt ve yağlar ile kumanyaların dış sefere çıkan gemi, bot ve diğer deniz taşıtları ile hava gemilerine verilmesi ihracat hükmündedir.

¹²¹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimine” ibaresi “kontrolüne” olarak değiştirilmiştir.

¹²² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetlemesine” ibaresi “kontrolüne” olarak değiştirilmiştir.

¹²³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetlemelerinin” ibaresi “kontrolünün” olarak değiştirilmiştir.

¹²⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “taşıtlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kaçakçılıkla mücadele eden birimlerin kaçakçılıkla mücadele amacıyla kullandıkları deniz taşıtlarına” ibaresi eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tasfiye Edilecek Eşyaya İlişkin İşlemler

MADDE 177-¹²⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Bu Kanunun;

- a) 48 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan ve buralarda bekleme süresi dolan yolculara ait eşya,
- b) 50 nci maddesine göre verilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya,
- c) 57 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen eşya,
- d) 66 ncı maddesinin beşinci fıkrasına göre tahlilden arta kalan ve ilgilisi tarafından bir ay içerisinde alınmayan numunelik eşya,
- e) 70 inci maddesinin birinci fıkrasına göre beyannamesi tescil edilen ve süresi içinde işlemleri tamamlanmayan eşya,
- f) 70 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre antrepoda bulunan eşya için gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden sonra otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya,
- g) 101 inci maddesine göre belirlenen süreleri dolan eşya,
- h) 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 236 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen antrepolarda veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya,
- ı) 164 üncü maddesine göre gümrüğe terk edilen eşya ile yönetmelikle belirlenen esaslar dâhilinde gümrüğe terk edilmiş sayılan eşya,
- j) 174 üncü maddesine göre posta gönderileri ile gelen ve tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya,
- k) İlgili hükümlerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya,

¹²⁵ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 177-Bu Kanunun;

1. a) 48 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarına konulan ve buralarda bekleme süresi dolan yolculara ait eşya,
 - b) 50 nci maddesine göre verilen süre içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya,
 - c) 66 ncı maddesinin 5 inci fıkrasına göre tahlilden arta kalan ve ilgilisi tarafından bir ay içerisinde alınmayan numunelik eşya,
 - d) 70 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre beyannamesi tescil edilen ve süresi içinde işlemleri tamamlanmayan eşya,
 - e) 70 inci maddesinin 2 nci fıkrasına göre antrepoda bulunan eşya için gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden sonra otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya,
 - f) 101 inci maddesine göre belirlenen süreleri dolan eşya,
 - g) 105 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre antrepolarda yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya,
 - h) 164 üncü maddesine göre gümrüğe terk edilen eşya,
 - ı) 174 üncü maddesine göre posta gönderileri ile gelen ve süresi içinde alıcısı veya göndericisi tarafından kabul edilmeyen eşya,
 - j) İlgili maddelerinde yazılı süreleri dolduktan sonra beyan hak sahibine ya da Türkiye'deki temsilcisine yapılacak yazılı tebligata karşın, altmış gün içinde bulunduğu yerden kaldırılmayan gümrük gözetimi altında bulunan yerlere konulmuş transit eşyası,
 - k) İlgili maddelerine göre kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya,
 - l) 237 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasına göre el konulan eşya,
- 2). 7.1.1932 tarih ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 20.1.1993 tarih ve 3864 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanuna Göre Kaçak ve Kaçak Zannı ile Tutulan Her Çeşit Eşya, Alet ve Taşıma Vasıtalarının Tasfiyesi Hakkındaki Kanun hükümleri uyarınca tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya;
- 178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

Bu maddeye göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tespit ve tahakkuk belgeleri otuz gün içinde Tasfiye İdaresine intikal ettirilir. Tasfiye İdaresi de, tasfiyeye konu eşyayı otuz gün içinde teslim almakla mükelleftir.”

- l) 237 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre el konulan eşya,
m) Diğer mevzuatla bu Kanuna göre tasfiyesi öngörülen eşya,
178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

2. Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya 178 inci madde hükümlerine göre tasfiye edilir.

3. Yukarıdaki fıkralara göre tasfiyelik hale gelen eşyanın tespit ve tahakkuk belgeleri otuz gün içinde tasfiye idaresine intikal ettirilir. Tasfiye idaresi, tasfiyeye konu eşyayı otuz gün içinde teslim almakla mükelleftir.

MADDE 178- ¹²⁶(5/4/2007 tarih ve 5622 sayılı Kanun ile değişik.) 177 nci maddede belirtilen eşya;

- a) İhale yoluyla satış suretiyle,
b) Yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle,
c) Perakende satılmak suretiyle,
d) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilmek suretiyle,
e) İmha suretiyle,
f) (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile (f) bendi eklenmiştir.) Özel yolla,
Tasfiyeye tabi tutulur.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkradan sonra gelmek ve mevcut ikinci fıkra teselsül ettirilmek suretiyle aşağıdaki fıkra eklenmiştir.) Tasfiye idaresi; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “tüzükle” ibaresi “yönetmelikle” olarak değiştirilmiştir.) Tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 179-¹²⁷(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. 178 inci maddenin (a) bendine göre ihaleye çıkarılacak, (c) bendine göre perakende satılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurularak bir gümrük rejimine tabi tutulması veya gümrük bölgesi dışına yeniden ihracı istenebilir.

İthali yasak veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle 178 inci maddenin (b) bendine göre yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle tasfiyesi yapılacak eşyanın, ihale ilanının yayımlandığı veya perakende satış kararının alındığı tarihe kadar gümrük idaresine başvurularak gümrük bölgesi dışına yeniden ihracı istenebilir.

¹²⁶ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 178- 177 nci maddede belirtilen eşya;

- a) İhale yoluyla satış suretiyle,
b)Yeniden ihraç amaçlı satış suretiyle,
c)Perakende satılmak suretiyle,
d) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilmek suretiyle,
e) İmha suretiyle,
Tasfiyeye tabi tutulur.

Tasfiyeye ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken hazırlanacak bir tüzükle belirlenir.”

¹²⁷ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 179- 1.178 inci maddenin (a) bendine göre ihaleye çıkarılan eşyanın beyan sahibi, ihale ilanının yayımlandığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurularak söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasını isteyebilir.

Ancak, bu talebin kabulü, söz konusu eşyaya ait tüm ithalat vergileri, cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderlerin beyan sahibi tarafından üstlenilmesine bağlıdır.

2. 178 inci maddenin (c) bendine göre tasfiyeye tabi eşya perakende satışına karar verildikten sonra, beyan sahibi bu maddenin 1 inci fıkrasına göre talepte bulunamaz.

3. 177 nci maddenin 1 numaralı bendinin (h) ve (l) alt bentleri ile 2 numaralı bendinde belirtilen eşya için, 1 inci fıkra hükümleri uygulanmaz.”

Ancak, yukarıdaki taleplerin kabulü, söz konusu eşyaya ait varsa cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin %1'i oranında bir tutarın ödenmesine bağlıdır.

2. 177 nci maddenin birinci fıkrasının (c), (d), (ı) ve (m) bentleri ile ikinci fıkrasında belirtilen eşya için, birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

MADDE 180-¹²⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik)

1. 177 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (e), (f), (g) ve (k) bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden;

- a) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar,
- b) İthalat vergileri,
- c) Satış için yapılmış masraflar,
- d) Para cezaları,

e) 16/5/1984 tarihli ve 3007 sayılı Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanununun 7 nci maddesi uyarınca ayrılacak işletme geliri, ayrılarak hak sahiplerine dağıtılır.

Satış bedeli alacakların tamamını karşılamazsa alacaklar oranına göre paylaşırma yapılır.

Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para Hazineye irat kaydedilir.

2. 177 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve satış suretiyle tasfiye edilen eşya ve taşıtların satış bedelleri, Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen taşıtlar için taşıtın muhafazası ve satışı için gerekli olan bütün giderler düşüldükten sonra, aynı Kanunun 16 ncı maddesindeki eşya ve taşıtlarda ise tamamı sahipleri adına emanet hesabına alınır. Bu tutarlar, eşya ile ilgili dava sonucunda iade kararı verilmesi halinde sahibine ödenir. Müsadere kararı verilmesi halinde ise birinci fıkra hükümlerine göre yapılan dağıtımdan sonra artan bedel Hazineye gelir kaydedilir.

3. 177 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (h), (ı), (j), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinin birinci fıkra hükümlerine göre dağıtımından sonra artan para, doğrudan Hazineye irat kaydedilir.

¹²⁸ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 180 - 1.177 nci maddenin 1 numaralı bendinin (b), (d), (e), (f), (j) ve (k) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden;

- a) Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar,
- b) İthalat vergileri,
- c) Satış için yapılmış masraflar,
- d) Para cezaları,

Ayrılarak, hak sahiplerine dağıtılır.

Satış bedeli alacakların tamamını karşılamazsa garameten paylaşırma yapılır.

Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para hazineye irat kaydedilir.

2. 177 nci maddenin 2 numaralı bendine göre satılan eşyanın satış bedelinden, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümlerine göre yapılan dağıtımdan sonra artan ve emanete alınan para olduğunda, bu miktar, eşya ile ilgili dava sonucuna göre hazineye irat kaydedilir veya sahibine ödenir.

3. 177 nci maddenin 1 numaralı bendinin (a), (c), (g), (h), (ı) ve (l) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinin 1 inci fıkra ile 16.5.1984 tarihli ve 3007 sayılı Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanunu hükümlerine göre dağıtımından sonra artan para, doğrudan hazineye irat kaydedilir.”

DOKUZUNCU KISIM Gümrük Yükümlülüğü

BİRİNCİ BÖLÜM Gümrük Yükümlülüğünün Doğması

MADDE 181-¹²⁹ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik)

1. İthalatta gümrük yükümlülüğü;

a) İthalat vergilerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girişi,

b) İthalat vergilerine tabi eşyanın ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali, için verilecek gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başlar.

2. İthalatta gümrük yükümlülüğünde yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de yükümlüdür. Dolaylı temsilde, temsilcinin yükümlülüğü, beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutad olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlıdır. 188 inci, 190 ıncı ve 194 üncü maddeler uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü için de bu hüküm uygulanır.

3. Birinci fıkrada belirtilen rejimlerden biri için bulunulan beyanda kullanılan veriler, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olduğu takdirde, beyanın yapılabilmesi için bu verileri veren ve bu verilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişiler de gümrük vergilerinden sorumludur.

MADDE 182- 1. İthalat vergilerine tabi eşyanın, bu Kanuna aykırı şekilde Türkiye Gümrük Bölgesine girmesi ya da bir serbest bölgede bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın, bu Kanuna aykırı olarak Gümrük Bölgesinin başka bir yerine gitmesi hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine bu Kanuna aykırı olarak girişi tarihinde başlar.

3. Bu Kanun hükümlerine göre;

a) Eşyanın kanuna aykırı olarak girişini gerçekleştiren kişiler,

b) Eşyanın kanuna aykırı girişine iştirak eden ve girişin kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,

c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada eşyanın kanuna aykırı olarak girdiğini bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler, Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

MADDE 183- 1. Gümrük gözetimi altındaki ithalat vergilerine tabi eşyanın, kanuna aykırı olarak gümrük gözetimi dışına çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığı tarihte ¹³⁰başlar.

3. Bu Kanun hükümlerine göre;

¹²⁹ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 181- 1. İthalatta gümrük yükümlülüğü;

a) İthalat vergilerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girmesi,

b) İthalat vergilerine tabi eşyanın ithalat vergilerinden kısmi muafiyet suretiyle geçici ithali halinde, Doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, söz konusu gümrük beyannamesinin tescil tarihinde başlar.

3. İthalatta gümrük yükümlülüğünde yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına gümrük beyanında bulunulan kişi de yükümlüdür.

1 inci fıkrada belirtilen rejimlerden biri için bulunulan beyanda kullanılan veriler, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olduğu takdirde, beyanın yapılabilmesi için bu verileri veren ve bu verilerin yanlış olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler de gümrük vergilerinden sorumludur.”

¹³⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “doğar” ibaresi “başlar” olarak değiştirilmiştir.

- a) Eşyayı gümrük gözetiminden çıkaran kişiler,
 - b) Bu çıkarma işine iştirak eden ve eşyanın gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
 - c) Söz konusu eşyayı elde eden veya elinde bulunduran ve bu eşyayı elde ettiği veya aldığı sırada gümrük gözetiminden çıkarıldığını bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişiler,
 - d) Eşyanın geçici depolanmasında veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin kullanılmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişiler,
- Gümrük vergilerinden sorumludurlar.

MADDE 184- 1.¹³¹ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkra değiştirilmiştir.)

183 üncü maddede belirtilen haller dışında;

- a) İthalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,
 - b) Eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli yahut sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşullardan birine uyulmaması hallerinde ve bu fiillerin geçici depolanmanın veya ilgili gümrük rejiminin yanlış uygulanması sonucunu yarattığının tespit edilmesi,
- durumunda ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü;

- a) 1 inci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükmün yerine getirilememesinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde, bu tarihte,
- b) Eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya ¹³² nihai kullanımı nedeniyle indirimli ya da sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin bir koşula uyulmadığının sonradan tespiti halinde, ilgili rejime tabi tutulduğu tarihte,

Başlar.

3. Yükümlü, ithalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gereken kişi ya da söz konusu rejime tabi tutulması için konulmuş koşullara uyması gereken kişidir.

MADDE 185- 1. Serbest bölgelerde bulunan ithalat vergilerine tabi eşyanın, bu Kanuna aykırı olarak tüketilmesi veya kullanılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.

Eşyanın kaybolması ve bu kaybın kanıtlanamaması halinde, eşya serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış sayılır.

2. Gümrük yükümlülüğü, serbest bölgede bulunan eşyanın bu Kanuna aykırı olarak tüketildiği veya ilk kez kullanıldığı tarihte başlar.

3. Yükümlü, eşyayı tüketen veya kullanan, buna iştirak eden ve tüketimin veya kullanımın bu Kanuna aykırı olduğunu bilen veya normal olarak bilmesi gereken kişilerdir.

Gümrük idarelerinin kaybolan eşyayı serbest bölgede tüketilmiş veya kullanılmış saydığı ve bu fıkranın uygulanmasına imkan bulunmadığı hallerde, eşyanın gümrük idarelerince bilinen en son kullanıcısı, gümrük vergilerini ödemekle yükümlü kişidir.

¹³¹ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “1. 183 üncü maddede belirtilen haller dışında;

a) İthalat vergilerine tabi eşyanın geçici depolanmasından veya tabi tutulmuş olduğu gümrük rejiminin uygulanmasından doğan yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesi,

b) Eşyanın söz konusu gümrük rejimine tabi tutulmasına veya nihai kullanımı nedeniyle indirimli yahut sıfır ithalat vergi oranı uygulanmasına ilişkin koşullardan birine uyulmaması hallerinde ve bu fiillerin geçici depolanmanın veya ilgili gümrük rejiminin yanlış uygulanması sonucunu yarattığının tespit edilmesi durumunda, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü başlar.”

¹³² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “özel amaçlı” ibaresi “nihai” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 186-1. 182 nci madde ile 184 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yükümlünün;

- a) 37 ila 40 ıncı madde hükümlerinden,
- b) Bir serbest bölgeden Türkiye'ye eşya sokulmasından,
- c) Eşyanın geçici depolanmasından,
- d) Eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejiminin kullanılmasından,

Doğan yükümlülüklerini yerine getirememesinin eşyanın tahrip olmasının veya tekrar yerine konulamaması şeklinde kaybının, eşyanın özelliklerine bağlı bir nedenden veya beklenmeyen hal veya mücbir sebepten ya da gümrük idarelerinin izninden kaynaklandığını kanıtlaması halinde, ithalat nedeniyle gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılmaz.

Eşyanın tekrar yerine konulamaz şekilde kaybı, bunun kullanılamaz hale gelmiş olmasını ifade eder.¹³³(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile fıkranın devamında yer alan cümleler yürürlükten kaldırılmıştır.)

MADDE 187- 1. ¹³⁴Nihai kullanım nedeni ile indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak ithal edilen eşya için 186 ncı maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, bir gümrük yükümlülüğünün doğmadığının kabulü halinde, söz konusu fıkrada belirtilen tahribattan kaynaklanan atık ve artıklar serbest dolaşımda olmayan eşya sayılır.

2. Özel amaçlı nihai kullanım nedeniyle indirimli veya sıfır ithalat vergi oranından yararlanarak serbest dolaşıma giren eşya için 183 ve 184 üncü madde uyarınca, gümrük vergileri tahakkuk ettiğinde, serbest dolaşıma giriş sırasında ödenen gümrük vergileri tutarı, tahakkuk eden gümrük vergileri tutarından indirilir. Bu hüküm, gerektiğinde bu tür eşyanın tahribi sonucu kalan atık ve artıklar için bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda da uygulanır.

MADDE 188-1. İhracat vergilerine tabi eşyanın bir gümrük beyannamesi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, söz konusu gümrük beyannamesinin tescili tarihinde başlar.

3. ¹³⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

MADDE 189-1. İhracat vergilerine tabi eşyanın gümrük beyanında bulunulmaksızın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkartılması halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. Gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın fiilen Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihte başlar.

3. Söz konusu eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkaran, bu fiile iştirak eden, beyanda bulunulması gerektiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde bulunmayan kişiler, gümrük vergilerinden sorumludur.

¹³³18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile fıkranın devamında yer alan “Gümrük idarelerinin izninden kaynaklanmayan hallerde, eşyanın telef olması veya kaybı, idarenin taraf olduğu mahkeme kararı ile kanıtlanır.

Ancak;

a) Suçüstü şeklindeki hırsızlıklar, hazırlık tahkikatı üzerine Cumhuriyet Savcılığınca verilen belge ile,

b) Hasar, telef veya kayıp herkesçe bilinen ve duyulan başka olaylar yüzünden olmuşsa o yerin en büyük mülki idare amiri tarafından verilecek belge ile,

Kanıtlanır.” cümleleri yürürlükten kaldırılmıştır.

¹³⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “özel amaçlı” ibaresi “nihai” olarak değiştirilmiştir.

¹³⁵ **Yürürlükten kaldırılan fıkra:** “**3.** Yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına beyanda bulunulan kişi de yükümlüdür.”

MADDE 190- 1. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihracat vergilerinden tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak çıkmasına ilişkin hükümlere uyulmaması halinde, gümrük yükümlülüğü doğar.

2. a) İhracat vergilerinin tam veya kısmi muafiyete tabi tutularak, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilmesine izin verilen eşyanın gümrük yükümlülüğü, izin verilen yerden başka bir varış yerine ulaştığı tarihte başlar.

b) Gümrük idarelerinin (a) bendinde belirtilen tarihi tespit edememesi halinde, eşyanın söz konusu muafiyete hak kazanmasına ilişkin hükümlere uyulduğunu kanıtlayan bir belgenin ibrazı için rejim hak sahibine süre verilir. Söz konusu belgenin ibraz edilememesi halinde, verilen sürenin bittiği tarihte gümrük yükümlülüğü¹³⁶ başlar.

3.¹³⁷ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

MADDE 191-¹³⁸ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile maddede yer alan “sıkı bir şekilde” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.) İthal ve ihracı yasaklama veya kısıtlamaya tabi eşya için de 181 ilâ 185 ve 188 ila 190 ıncı maddelerde belirtilen gümrük yükümlülüğü doğar. Ancak, sahte paralar ile tıbbi ve bilimsel amaçlı kullanımları nedeniyle yetkili idareler tarafından ekonomik dolaşıma girmeyen narkotik uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine kanuna aykırı olarak girmesi halinde, kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından, gümrük yükümlülüğü doğmaz. Bununla birlikte, cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, gümrük vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların gümrük yükümlülüğünün varlığına bağlı olması hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılır.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile 191/A maddesi eklenmiştir.)

MADDE 191/A- 16 ncı, 77 nci, 135 inci ve 167 ila 170 inci maddelere uygun olarak eşyanın mahiyeti veya nihai kullanımı nedeniyle tercihli tarife uygulanmasının ya da ithalat veya ihracat vergilerinden tamamen veya kısmen muafiyetinin mümkün olduğu durumlarda söz konusu tercihli tarife veya vergi muafiyeti;

a) İlgili kişinin hileli bir davranış veya ihmalinin olmaması,

b) Tercihli tarife veya muafiyetin uygulanması için gerekli olan diğer şartların yerine getirildiğinin ilgili kişi tarafından ispat edilmesi,

şartıyla 182 ila 185 inci, 189 uncu veya 190 ıncı maddelere göre gümrük yükümlülüğü doğduğu hallerde de uygulanır.

MADDE 192- Aynı gümrük vergilerinin ödenmesinden birden çok yükümlünün sorumlu olduğu hallerde, bunlar söz konusu vergilerin ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

MADDE 193- (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci ve ikinci fıkralarda yer alan “doğduğu” ibareleri “başladığı”, ikinci fıkrada yer alan “doğduğunu” ibaresi

¹³⁶ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “doğar” ibaresi “başlar” olarak değiştirilmiştir.

¹³⁷ **Yürürlükten kaldırılan fıkra:** “3. Yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına beyanda bulunulan kişi de yükümlüdür.”

¹³⁸ **Maddenin, ibare yürürlükten kaldırılmadan önceki hali:** “Madde 191- İthal ve ihracı yasaklama veya kısıtlamaya tabi eşya için de 181 ilâ 185 ve 188 ila 190 ıncı maddelerde belirtilen gümrük yükümlülüğü doğar. Ancak, sahte paralar ile tıbbi ve bilimsel amaçlı kullanımları nedeniyle yetkili idareler tarafından sıkı bir şekilde denetlenen ekonomik dolaşıma girmeyen narkotik uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine kanuna aykırı olarak girmesi halinde, kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanun hükümlerine göre işlem yapılacağından, gümrük yükümlülüğü doğmaz. Bununla birlikte, cezai hükümler koyan kanunlar gereğince, gümrük vergilerinin ceza tespitine esas olması veya cezai kovuşturmaların gümrük yükümlülüğünün varlığına bağlı olması hallerinde, gümrük yükümlülüğü doğmuş sayılır.”

“başladığını”, “doğduğunun” ibaresi “başladığının” şeklinde değiştirilmiştir.) 1. Bu Kanunla konulmuş aksine hükümler ve 2 nci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir eşyaya uygulanacak ithalat veya ihracat vergileri tutarı, bu eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenir.

2. Gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde, ilgili eşyaya ilişkin vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarının uygulanması için dikkate alınacak tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir gümrük yükümlülüğü başladığı sonucuna vardıkları tarihtir.

Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin gümrük yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte başladığını tespit etmelerine imkân vermesi halinde, eşyanın ithalat veya ihracat vergileri tutarı, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün başladığının anlaşıldığı en eski tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak tespit edilir.

3.¹³⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra değiştirilmiştir.) Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen gümrük vergilerine, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile vergilerin kesinleştiği tarih arasındaki süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Gümrük vergilerinin kesinleşmesinden önce ödenmek istenmesi durumunda faiz, ödeme tarihine kadar hesaplanarak vergiler ile birlikte tahsil edilir.

MADDE 194-1. Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihlili tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması halinde, ithalata ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğar. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.) Ancak, geri ödeme sisteminden yararlanan eşya için bu fıkra uyarınca gümrük yükümlülüğü doğmaz ve bu durumda ödenmiş ithalat vergileri geri verilmez.

2. Bu halde gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın ihracına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresi tarafından tescil edildiği tarihte başlar.

3.¹⁴⁰(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra değiştirilmiştir.) Dâhilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır. Ancak, izin kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılması durumunda, bu vergi önceden ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanarak, önceden ihracata tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir.

4.¹⁴¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra değiştirilmiştir.) Birinci fıkra uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin ihracat beyannamesi konusu eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihe kadar ödenmesi zorunludur. Bu tarihten sonra ödenen ithalat vergileri için ayrıca bu tarih itibarıyla 6183 sayılı

¹³⁹ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “3. Gümrük yükümlülüğünün doğmasından sonra yükümlü tarafından gümrük vergileri için ihtilaf yaratılarak idari yargı mercilerine başvurulması ve yargı kararlarının kısmen veya tamamen idare lehine kesinleşmesi durumunda, itiraz edilerek ihtilaf yaratılan tarih ile amme alacağının kesinleştiği tarih arasındaki süre için kesinleşen kısma 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır.”

¹⁴⁰ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “3. Yükümlü, beyan sahibidir. Dolaylı temsil durumunda, hesabına beyanda bulunulan kişi de yükümlüdür.”

¹⁴¹ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “4. Dahilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır.”

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi hükümlerine göre tespit edilen gecikme zammı uygulanır.

5.(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile beşinci fıkra eklenmiştir.) Dâhilde işleme rejimi kapsamında bir ihracat beyannamesine ilişkin fazla ödenen ithalat vergilerinden aynı izin kapsamında başka bir ihracat beyannamesine ilişkin eksik ödenen ithalat vergilerine mahsup işlemi yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Mahsup işlemi sonrasında birinci fıkra uyarınca doğan gümrük yükümlüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin tamamının ödenmiş olması halinde, dördüncü fıkra ve 234 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Gümrük Vergilerinin Tahakkuku, Tebliği ve Ödenmesi

MADDE 195-1. Gümrük idaresi tarafından gerekli bilgiler kullanılarak tahakkuk ettirilen gümrük vergileri, Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine veya bilgisayara kaydedilir. Bilgisayara kayıt halinde, bilgisayar çıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Ancak;

- a) Geçici bir anti-damping vergisi veya fark giderici vergi uygulandığı,
 - b) Kanunen alınması gereken vergi tutarının, bir bağlayıcı tarife ve menşe bilgisine istinaden belirlenen tutarlardan yüksek olduğu,
 - c) Vergi tutarının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı,
- Hallerde, hesaplanan vergiler Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir.

2. Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterinin şekli ile bu defterin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

MADDE 196- Gerekli teminatın sağlanması şartıyla, belirli aralıklarla ve aynı kişiye teslim edilen aynı cins eşyanın gümrük vergileri otuz günü geçmeyecek şekilde belirlenecek bir süre içinde tahakkuk ettirilerek Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilebilir.

MADDE 197- 1. Gümrük vergileri, tahakkukundan hemen sonra beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinde yükümlüye tebliğ edilir.

2. Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1 inci fıkrada belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebligat, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılır. Şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zaman aşımını durdurur.

3. Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer.

4. Gümrük vergileri alacakları, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve ¹⁴²zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, bu alacaklar Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zaman aşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edilir.

5. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile beşinci fıkra eklenmiştir.) Bu madde hükümlerine göre tebliğ edilen gümrük vergileri; 242 nci maddede belirtilen sürelerde itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin

¹⁴² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “suçun zaman aşımının daha uzun bulunması halinde” ibaresi “zaman aşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla” olarak değiştirilmiştir.

bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece yükümlü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir.

MADDE 198-¹⁴³(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. 69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde ödenmesi zorunludur. Ödeme süresinin bitmesinden önce ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması şartıyla ödeme süresi otuz gün daha uzatılabilir. Süre uzatımı beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre tecil faizi alınır.

2. Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı 242 nci madde çerçevesinde gümrük idareleri nezdinde itiraz edilmesi ödeme süresini keser. Ödeme süresi idarenin ya da yargı mercii kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlar.

3. Yükümlü, vergi tutarının tamamını veya bir kısmını verilen sürenin bitimini beklemezsizin ödeyebilir.

4. 195 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlar hariç olmak üzere; eşyanın tercihli tarifesinin karşı ülke idareleri ile idari işbirliği çerçevesinde oluşturulduğu durumlarda, dolaşım belgesinin karşı ülke idaresince yanlışıyla onaylandığı tespit edildiğinde, yükümlü, gümrük mevzuatının gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesinde tüm özeni gösterdiğini ispat edebildiği takdirde, tercihli tarife uygulanması nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen vergiler sonradan istenmez. Ancak, belgeyi onaylayan idarenin eşyanın tercihli tarife için tayin edilen şartları yerine getirmediğini bildiği veya bilmesi gerektiği durumlar hariç olmak üzere, doğru olmadığı tespit edilen belgenin ihracatçı tarafından sunulan yanlış verilere dayanılarak onaylanması veya tercihli düzenlemenin, yararlanan ülke tarafından doğru olarak uygulandığına dair şüphe bulunduğu yönünde Resmi Gazetede bir duyuru yayımlanmış olması halinde vergiler yükümlüden tahsil edilir.

MADDE 199- Basitleştirilmiş usule göre tescil edilen bir beyanname eksik bulunan bilgi veya belgenin tamamlanması için gümrük idaresi tarafından verilen süre içinde bu eksikliklerin tamamlanmaması halinde, söz konusu beyanname kapsamı eşyanın ödenmesi gereken vergileri ertelenmez.

MADDE 200- 1. Gümrük vergileri Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre yapılır.

2. Gümrük vergileri, yetki verilen bankalar aracılığıyla da tahsil edilebilir.

MADDE 201- Süresi içinde ödenmeyen kesinleşmiş gümrük vergileri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

¹⁴³ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 198-1.** 69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren on gün içinde ödenmesi zorunludur.

Bununla birlikte, bu sürelerin bittiği tarihten itibaren ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması koşuluyla bu süre otuz gün daha uzatılabilir. Bu süre uzatımı bir beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı oranında faiz alınır.

2. İdarenin yürüttüğü işlemlerin gecikmesi nedeniyle veya adli mercilerce ya da eşyanın ithaline veya ihracına ilişkin olarak resmi mercilerce yürütülen herhangi bir işlem nedeniyle geçecek süreler ödeme süresini durdurur.

3. Yükümlü, vergi tutarının tamamını veya bir kısmını verilen sürenin bitimini beklemezsizin ödeyebilir.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teminat

MADDE 202- 1. Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük idarelerinin gümrük vergilerinin ¹⁴⁴ve diğer amme alacaklarının ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesini gerekli görmeleri halinde, bu teminat söz konusu vergiler tutarının % 20 fazlasıyla yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir.

2. Gümrük idareleri, teminat vermesi istenen kişinin yerine başka bir kişinin de teminat vermesini kabul edebilir.

3. Genel ve katma bütçeye dahil kamu kuruluşlarının, belediyelerin, sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşlarının ve Türkiye'deki yabancı misyon şeflerinin verecekleri garanti mektuplarını teminat olarak kabule Müsteşarlık yetkilidir.

4. Teminat aranmayacak ve kısmi teminat uygulanacak halleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 203- 202 nci maddenin 1 inci veya 3 üncü fıkrasında belirtilen kişilerin talebi üzerine, gümrük idareleri, bir gümrük yükümlülüğünü gerektiren veya gerektirebilecek iki veya daha fazla işlemi kapsamak üzere toplu teminat verilmesine izin verirler.

MADDE 204- 1. ¹⁴⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın ilk paragrafı değiştirilmiştir.) 202 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen teminat tutarı, teminata konu gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk edilen veya edilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarı esas alınarak belirlenir.

Zaman içinde değişkenlik gösteren gümrük vergileri için verilen toplu teminat tutarları, söz konusu gümrük vergilerini her zaman karşılayabilecek biçimde belirlenir.

2. Götürü teminat alınmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 205- Gümrük vergileri için kabul edilecek teminatlar ile bunların değerlendirilmesi 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. Yabancı paraların T.C. Merkez Bankası efektif alış kuru üzerinden hesaplanan değeri üzerinden teminat olarak kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

MADDE 206- 1. Teminatın zaman içinde değerini yitirmesi veya yetersiz kalması halinde, ilgili gümrük idaresi ek teminat verilmesini veya ilk teminatın yeni bir teminat ile değiştirilmesini isteyebilir.

2. Teminatın alınmasını gerektiren gümrük yükümlülüğü sona erdiğinde teminat çözülür.

3. Gümrük yükümlülüğü kısmen sona erdiğinde, ilgilinin talebi üzerine verilmiş teminat kısmen çözülür. Ancak, söz konusu teminatın kısmen çözülmeye uygun olması gerekir.

MADDE 207-¹⁴⁶(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik)**1.** Nakdî teminat dışında, bu Kanuna göre;

¹⁴⁴ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük vergilerinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve diğer amme alacaklarının” ibaresi ile “bu teminat” ibaresinden sonra gelmek üzere “söz konusu vergiler tutarının % 20 fazlasıyla” ibaresi eklenmiştir.

¹⁴⁵ **Paragrafın değişiklikten önceki hali:** “Teminat tutarı, teminata konu gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk edilen veya edilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarına eşit düzeyde saptanır.”

¹⁴⁶ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 207- Nakdi teminat dışında, bu Kanuna göre;

a) Tahakkuk ettirilip tahsili gereken gümrük vergileri için verilen teminatın kabulü tarihinden itibaren,

a) Tahakkuk ettirilip tahsili gereken gümrük vergileri için verilen teminatın kabulü,
b) Bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğü doğması halinde, şartlı muafiyete ilişkin beyannamenin tescili,
tarihinden başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı tahsil edilir.

2. Bir şartlı muafiyet düzenlemesi kapsamında eşya için indirimli teminattan faydalanılması durumunda birinci fıkrada belirtilen gecikme zammı, teminatın nakit verilen kısmı dışında kalan kısım ile teminat verilmeyen kısmın tümü için uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gümrük Yükümlülüğünün Sona Ermesi

MADDE 208- 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, gümrük yükümlülüğü;

- a) Vergilerin ödenmesi,
- b) Vergilerin kaldırılmasına karar verilmesi,
- c) Gümrük beyannamesinin iptal edilmesi,
- d) Eşyanın bir gümrük rejimi kapsamında tesliminden önce zapt ve müsadere edilmesi veya imha edilmesi, 164 üncü madde uyarınca imha veya terk edilmesi, doğal özellikleri veya beklenmeyen haller yahut mücbir sebep nedeniyle telef veya kaybı,
- e) 182 nci madde uyarınca gümrük yükümlülüğü doğan eşyanın kanuna aykırı girişi nedeniyle müsadere edilmesi,
Hallerinde sona erer.

MADDE 209- 194 üncü maddenin 1 inci fıkrası uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü, bu işlemlerin iptal edilmesiyle ortadan kalkar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Vergilerin Geri Verilmesi veya Kaldırılması

MADDE 210- Bu Kanunda geçen;

- a) “Geri verme” deyimi, ödenmiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen geri ödenmesi,
- b) “Kaldırma” deyimi, henüz ödenmemiş olan gümrük vergilerinin tamamen veya kısmen alınmamasına karar verilmesi,
Anlamına gelir.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile eklenmiştir.) Gümrük vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılmasına ilişkin hükümler bu Kanun kapsamında tatbik edilen para cezaları için de uygulanır.

MADDE 211- 1. Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır.

Ancak, kanunen ödenmemesi veya tahakkuk ettirilmemesi gereken gümrük vergileri ilgili kişinin kasten yaptığı bir tahrifat sonucunda ödenmiş veya tahakkuk ettirilmişse, bu vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin talepler kabul edilmez.

b) Bir şartlı muafiyet düzenlemesine ve ekonomik etkili gümrük rejimine tabi tutulan eşyanın ilgili rejimin öngördüğü hükümlere uyulmaması nedeniyle bir gümrük yükümlülüğü doğması halinde, buna ilişkin teminatın kabulü tarihinden itibaren,

Başlamak üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz tahsil edilir.”

2. Kanunen ödenmemeleri gereken gümrük vergileri, söz konusu vergilerin yükümlüye tebliğ edilmesi ve ilgilinin üç yıl içinde gümrük idaresine müracaatı üzerine geri verilir veya kaldırılır.

Kontrol ve denetleme sonucunda, geri verme veya kaldırma hallerinden birinin tespiti durumunda, aynı süre içinde geri verme veya kaldırma işlemi doğrudan yapılır.

Bu süre mücbir sebep veya beklenmeyen hallerde uzatılabilir.

MADDE 212- Bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir. Bu istemin, gümrük beyannamesinin iptal edilmesi amacıyla müracaatta bulunulması için öngörülen süreler içerisinde yapılması gerekir.

MADDE 213-1. Beyannamenin tescili tarihi itibariyle, kusurlu veya ithallerine esas teşkil eden sözleşme hükümlerine aykırı olduklarından bahisle, ithalatçı tarafından kabul edilmeyen eşyaya ilişkin ithalat vergileri geri verilir veya kaldırılır. Kusurlu eşyaya, teslimden önce hasar gören eşya da dahildir.

2. Bu tür eşyaya ilişkin ithalat vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması, kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduklarının tespiti için gerekli olan ilk kullanım dışında eşyanın kullanılmamış olması ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edilmesi koşullarına bağlıdır.

Gümrük idareleri, ilgilinin talebi üzerine, eşyanın ihracı yerine; imhasına, yeniden ihraç amacıyla transit veya gümrük antrepo rejimine tabi tutulmasına veya serbest bölgeye konulmasına izin verirler. Söz konusu işlem veya kullanımlardan birine tabi tutulan eşya, serbest dolaşımda olmayan eşya olarak değerlendirilir.

3. Gümrük beyanından önce denenmek üzere geçici olarak teslim edilen eşyanın vergileri, eşyanın kusurlu veya sözleşme hükümlerine aykırı olduğu hususlarının deneme sırasında anlaşılmadığı kanıtlanmadıkça geri verilmez veya kaldırılmaz.

4. Bu madde uyarınca geri verilecek veya kaldırılacak gümrük vergileri için vergilerin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içerisinde gümrük idaresine müracaat edilmesi gerekir. Mücbir sebebin tespiti halinde bu süre Müsteşarlıkça uzatılır.

MADDE 214- Gümrük vergileri 211, 212 ve 213 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek hallerde geri verilir veya kaldırılır.

Bu maddede belirlenen geri verme ve kaldırma işlemleri, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde ilgili gümrük idaresine başvurulması üzerine yapılır.

Ancak, mücbir sebebin tespiti halinde, bu sürenin aşılmasına Müsteşarlıkça izin verilir.

MADDE 215- Geri verme veya kaldırma işlemine tabi olmayacak gümrük vergileri miktarı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

MADDE 216- Yetkili idareler tarafından, gümrük vergileri ile bunların ödenmelerine bağlı olarak tahsil edilmiş gecikme faizinin veya gecikme zammının geri verilmesinde idarece faiz ödenmez. Ancak, geri verme kararının alındığı tarihten itibaren üç ay içerisinde idarece söz konusu kararın uygulanmaması halinde, ilgilinin talebi üzerine, üç aylık sürenin bitiminden itibaren faiz ödenir. Bu faiz, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun tecil faizine ilişkin hükümlerine göre hesaplanır.

MADDE 217- Gümrük vergilerinin hatalı olarak kaldırılması veya geri verilmesi halinde, başlangıçta tahakkuk eden vergiler ile 216 ncı madde uyarınca ödenmiş faizler yeniden tahsil edilir.

Tahsil edilmeyen miktarlar tebliğ tarihinden itibaren ¹⁴⁷on beş gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyenler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

ONUNCU KISIM Diğer Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

¹⁴⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) İşletmelerin Yükümlülükleri

MADDE 218- 1. Türkiye ile diğer ülkeler arasında demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan istasyon, deniz ve hava limanlarını işleten kuruluşlar ile posta idareleri, bu Kanun hükümlerine göre gerekli gümrük gözetim ve ¹⁴⁹kontrol işlemlerinin yapılmasını sağlamak üzere; yolcu salonları, geçici depolama yerleri, antrepolar ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinin çalışmalarına elverişli ve yeterli bürolar ve gözetleme kuleleri tesis etmek; buraların aydınlatma, ısıtma ve temizlik ihtiyaçlarını karşılamak; demirbaş eşya ile telefon ve diğer teknik donanımlarını bedelsiz olarak sağlamak; limanlarda ve gümrük kapılarında gümrük gözetimine tabi eşya ve kişiler ile diğerlerinin birbirine karışmasını önlemeye yönelik her türlü fiziki yapıların sağlanması konusunda Gümrük Müsteşarlığının isteklerini yerine getirmek zorundadırlar.

2. Posta idareleri, 1 inci fıkrada sayılanların yanı sıra posta kolilerinin muayene ve tahlili için gerekli ölçü aletleri ve diğer donanımları sağlamakla yükümlüdür.

MADDE 219- 1. Antrepo işleticileri buralardaki eşyanın güvenliği ve hizmetlerin çabuk görülmesi bakımından, zaman içerisinde Müsteşarlıkça gerekli görülecek ek donanımları ve değişiklikleri yapmak ve ileri teknolojinin gerektirdiği araçları sağlamak zorundadırlar.

2. a) Özel antrepo işleticileri, buralarda görevlendirilmesini istedikleri gümrük veya gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Müsteşarlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine ödemekle yükümlüdürler.

b) Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük ve gümrük muhafaza idarelerinde görevli memurların devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarları, antrepo işleticileri tarafından her ay peşin olarak gümrük veznesine yatırılmak zorundadır.

c) Posta idarelerinde yapılacak gümrük ¹⁵⁰kontrolleri ve gümrük işlemleri nedeniyle gümrük memurlarına ödenecek olan ve Müsteşarlıkça belirlenen fazla çalışma ücretleri, posta idareleri tarafından gümrük veznesine yatırılır.

¹⁴⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “on gün” ibaresi “on beş gün” olarak değiştirilmiştir.

¹⁴⁸ **Başlığın değişiklikten önceki hali:** “Liman ve Antrepo İşletmelerinin Yükümlülükleri”

¹⁴⁹ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetim” ibaresi “kontrol” olarak değiştirilmiştir.

¹⁵⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “denetimleri” ibaresi “kontrolleri” olarak değiştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM Çalışma Zamanları, Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

BİRİNCİ AYIRIM Çalışma Zamanı ve Fazla Çalışma Ücreti

MADDE 220- Gümrük idarelerinde normal çalışma saatleri; iklim, mevsim ve bölgenin ekonomik durumu ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak Müsteşarlıkça belirlenir.

35 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, gece ve gündüzün her saatinde yolcu ve yük alıp verme işleri yapılan veya taşıtların geliş ve gidişleri normal çalışma saatlerine uymayan kara hudut kapıları, demiryolu istasyonları ile deniz ve hava limanlarındaki gümrük idareleri devamlı surette açık bulundurulur. Buralarda görevli memurların çalışma saatleri, aralarında nöbet esasına göre düzenlenir.

MADDE 221-¹⁵¹(5/4/2007 tarih ve 5622 sayılı Kanun ile değişik) (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkrada yer alan “Başmüdür, müdür veya vekilleri” ibaresi “Gümrük idare amirleri” şeklinde değiştirilmiştir.) Yolcuların ve taşıt araçlarının giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında, yükleme ve boşaltma ile her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir. Ancak, bu saatler dışında veya tatil zamanlarında hizmet talebinde bulunulduğunda, yazılı olarak yapılacak bu talep, işin yapılacağı gümrük idarelerince yerinde görülürse, gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücreti ve varsa hak sahibine ödenecek kanunî yollukları karşılığı tutarlar, talep sahipleri tarafından ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılmak koşuluyla kabul edilir. Fazla çalışma ücretinden yararlanan personel, bu suretle kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidir. Gümrük idare amirleri normal çalışma saatleri dışında verilecek hizmetleri düzenler ve kontrol eder.

Normal çalışma saatleri içinde veya dışında olduğuna bakılmaksızın, çalışma ücretinin yatırılması halinde, özel kurye taşımacılığı gümrük hizmeti ile özel yolcu servisi taleplerinin yetkili gümrük idarelerince karşılanması mümkündür.

¹⁵²(11/10/2011 tarih ve 666 sayılı KHK ile üçüncü fıkra değiştirilmiştir.) İlgililerden tahsil edilecek fazla çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir. Fazla çalışma ücreti olarak yatırılan tutarlar, personelin fazla çalışma süresi, görev yapmış olduğu yer, görevinin önem ve güçlüğü, sınıfı, kadro unvanı gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle

¹⁵¹ **Maddenin değişiklikten önceki hali** – “1. Yolcuların ve taşıt araçlarının giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında, yükleme ve boşaltma ve her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir. Ancak, bu saatler dışında veya tatil zamanlarında hizmet talebinde bulunulduğunda, yazılı olarak yapılacak bu talep, işin yapılacağı gümrük idare amirince yerinde görülürse, gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücretleri ve varsa kanuni yollukları talep sahipleri tarafından ödenmek koşuluyla kabul edilir. Memurlar (gümrüklerdeki sorumlu saymanlık ve TASİŞ personeli dahil) bu suretle kendilerine verilecek işleri yapmakla görevlidirler. Başmüdür, müdür veya vekilleri normal çalışma saatleri dışında verilecek hizmetleri düzenler ve kontrol ederler. Bunlar ve normal çalışma saatlerine bağlı olmaksızın hizmet görenler 222 nci maddenin 3 üncü fıkrası hükmünden yararlanırlar. 2. Normal çalışma saatleri içinde veya dışında olduğuna bakılmaksızın, çalışma ücretinin yatırılması halinde, özel kurye taşımacılığı gümrük hizmeti ile özel yolcu servisi taleplerinin yetkili gümrük idarelerince karşılanması mümkündür.”

¹⁵² **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “İlgililerden tahsil edilecek fazla çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir. Fazla çalışma ücreti olarak yatırılan tutarlar, personelin fazla çalışma süresi, görev yapmış olduğu yer, görevinin önem ve güçlüğü, sınıfı, kadro unvanı gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Müsteşarlık merkez ve taşra teşkilâtı kadrolarında fiilen çalışan memurlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendine göre çalışan sözleşmeli personele ödenmek üzere Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Söz konusu ödemeler, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak aylık miktarı 36.500 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenir. Ödenen fazla çalışma ücretinin net tutarı, 222 nci maddeye göre yapılması öngörülen ek ödemenin net tutarından mahsup edilir. Yapılan dağıtımdan sonra yılsonu itibarıyla hesapta kalan tutar, takip eden ocak ayı sonuna kadar bütçeye gelir kaydedilir.”

belirlenecek usul ve esaslar dahilinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı taşra teşkilatına ait kadro ve pozisyonlarda bulunanlardan ithalat ve ihracat, giriş ve çıkış işlemlerinin yapıldığı gümrük idarelerinde gümrük işlemlerini yürüten memurlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (II) sayılı Cetvel kapsamında yer alan kadrolarda bulunanlar hariç) ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre çalışan sözleşmeli personele ödemek üzere Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Söz konusu ödemeler, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak aylık miktarı (36.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Gümrük ve Ticaret Bakanı tarafından belirlenir. Bu fıkra uyarınca personele her ay yapılacak fazla çalışma ücretinin net tutarı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca kadro ve görev unvanı veya pozisyon unvanı itibarıyla belirlenmiş olan ek ödemenin net tutarından az olamaz. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeline yapılacak ödemeler de Ankara Gümrük Muhasebe Birimine aktarılan tutarlardan karşılanır. Bu madde uyarınca yapılan ödemelerden sonra yılsonu itibarıyla hesapta kalan tutar, takip eden Ocak ayı sonuna kadar bütçeye gelir kaydedilir. Bu madde kapsamında personele yapılması gereken ödemelerin Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılan tutarı aşması halinde, aradaki fark Maliye Bakanlığı tarafından personel giderlerini karşılama ödeneğinden Bakanlık bütçesine bu amaçla aktarılacak ödenekten karşılanır.

¹⁵³(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra değiştirilmiştir.)

¹⁵⁴(11/10/2011 tarih ve 666 sayılı KHK ile fıkranın birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.) Bu madde kapsamında yapılan ödemeler 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesine göre ödenen fark tazminatı hesabında dikkate alınır.

¹⁵⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile beşinci fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.)

MADDE 222-¹⁵⁶(11/10/2011 tarih ve 666 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

¹⁵³ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “Üçüncü fıkrada belirtilen ödemedeki gümrük idarelerinin hizmetini yürüten muhasebe birimi personelinden Maliye Bakanlığı ile Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenecekler ile görevli mülki idare amirleri de yararlandırılır. Kara sınır kapılarında, gümrük işlemleri ile bağlantılı, araç ve eşya geçişi için zorunlu ve bizzat hizmet veren diğer kurum memurları, ilgili kurumların görüşü alınmak suretiyle Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre bu ödemedeki yararlandırılabilir. Bu kapsamdaki personelin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren personel olması halinde, anılan ek 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası bu ödeme bakımından bunlar hakkında da uygulanır.”

¹⁵⁴ **Yürürlükten kaldırılan cümle:** “Üçüncü fıkrada belirtilen ödemedeki aynı esas ve usullere göre kara sınır kapılarında görevli mülki idare amirleri ile gümrük idarelerinin hizmetini yürüten muhasebe birimi personelinden Maliye Bakanı ile Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenecekler de yararlandırılır.”

¹⁵⁵ **Yürürlükten kaldırılan fıkra:** “İlgililerden tahsil edilecek çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

¹⁵⁶ **Yürürlükten kaldırılan madde:** “**MADDE 222-** Gümrük Müsteşarlığı merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan memurlar ile sözleşmeli personele, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) % 200’ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Ek ödemenin miktarı ile esas ve usulleri; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, çalışma süresi, personelin sınıfı, kadro unvanı ve derecesi, atanma usulü ile personele aylık ve özlük hakları dışında ilgili mevzuatına göre yapılan diğer ilave ödemeler gibi kriterler dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından belirlenir. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.”

İKİNCİ AYIRIM

Gümrük Personelinin Kıyafeti ve Gümrük Bayrağı

MADDE 223-¹⁵⁷ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) Müsteşarlık merkez teşkilatında çalışan personel, başmüdür ve başmüdür yardımcıları ile yaptığı işin mahiyeti gereği sivil olarak çalışması gerekenler hariç olmak üzere, Müsteşarlığın diğer tüm kadro ve unvanlarda görev yapan personeli resmi kıyafet giymek zorundadır. Resmi kıyafetlerin ve bunlara takılacak kokart, isim plakeleri ve diğer işaretlerin şekli ile yaptığı işin mahiyeti gereği sivil olarak çalışması gereken personel yönetmelikle belirlenir.

MADDE 224- Günün her saatinde hizmet veren gümrük kapılarında gümrük bayrağı sürekli olarak çekili kalır. Diğer gümrük binalarında ise yalnız kanuni çalışma saatlerinde gümrük bayrağı çekilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gümrüklerde İş Takibi ve Gümrük Müşavirleri

MADDE 225- 1. Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin faaliyetler, 5 inci madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkranın sonuna aşağıdaki cümleler eklenmiştir.) Gerçek kişinin doğrudan temsil yoluyla iş takibi, geçerli vekaletnameye istinaden ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıt araçlarının gümrük işlemleri ile ilgili olarak mümkündür. Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Bakanlar Kurulunca belirlenecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması faaliyetlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir.

2. Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli, tüm gümrük işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkranın birinci paragrafının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.) Özel hukuk tüzel kişilerinin doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personeli için 227 nci maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) dışındaki bentlerinde sayılan şartlar aranır.

Kara, deniz ve havayolu işletmeleri ile nakliyeciler kuruluş temsilcileri, taşıdıkları eşyanın sadece transit işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler.

(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile ikinci fıkranın sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.) Doğrudan veya dolaylı temsilcilerin bu Kanunda öngörülen faaliyetlerini yapmalarına engel hastalığının bulunmaması gerekir. Tereddüt edilmesi halinde, Müsteşarlık tarafından tam teşekküllü resmi sağlık kurumlarından sağlık raporu talep edilebilir.

MADDE 226- 1. Gümrük müşavirleri her türlü gümrük işlemini takip ederek sonuçlandırabilirler.

¹⁵⁷ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 223-1. Gümrük muhafaza bölge ve kısım amirleri, memurları; yolcu veya iş sahipleriyle doğrudan temas halinde olan gümrük memurları resmi kıyafet giymek zorundadır.

Resmi kıyafetlerin ve bunlara takılacak kokart, isim plakeleri ve diğer işaretlerin şekli Müsteşarlıkça belirlenir.

2. Başmüdür ve Başmüdür Yardımcıları ile Müsteşarlık merkez teşkilatında çalışan personel 1 inci fıkra hükmünün dışındadır.”

2. Gümrük müşavir yardımcısı bir gümrük müşavirinin yanında çalışır ve onun adına gümrük idarelerinde iş takip edebilirler. Gümrük müşavir yardımcılarının gümrüklerde iş takibine ilişkin sınırlandırmalar yapmaya Gümrük Müsteşarlığı yetkilidir.

3. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkra eklenmiştir.) Stajyerler, gümrük idarelerinde iş takibi yapamaz.

4. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkra eklenmiştir.) Gümrük müşavir yardımcılarının ve stajyerlerin fiil ve hareketlerinden doğacak mali sorumluluk, yanında çalıştıkları gümrük müşavirine aittir.

MADDE 227- 1. Gümrük müşavir yardımcısı olabilecek kişilerin aşağıda belirtilen koşullara sahip olmaları gerekir.

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,
- d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; affa uğramış olsalar dahi, ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis ya da kaçakçılık, zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, suç tasnii, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmamak,
- e) Ceza veya disiplin soruşturması sonucunda memuriyetten çıkarılmış olmamak,
- f) i) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi, siyasal bilgiler ve endüstri mühendisliği dallarında eğitim veren fakülte ve yüksek okullardan veya denkliği Yüksek Öğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yüksek öğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak,
ii) Diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olduktan sonra (i) alt bendinde belirtilen bilim dallarından lisans üstü seviyede diploma almış olmak ya da ön lisans eğitimi veren gümrük, dış ticaret ve Avrupa Topluluğu konularında uzmanlık programı olan meslek yüksek okullarından mezun olmak,
- g) Staj amacıyla bir gümrük müşavirinin yanında üç yıl çalışmış olmak,
- h) Yapılan gümrük mevzuatı ve gümrüğe ilişkin iktisadi, ticari ve mali konuları kapsayan sınavda başarılı olmak,

2. a) Gümrük idaresinde en az onbeş yıl çalışıp da görevlerinden istifa ederek veya emekli olarak ayrılan memurlardan 1 inci fıkradaki koşulları taşıyanlar, staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı sınavına girebilirler.

b) Gümrük idaresinde en az onbeş yıl çalışıp da bunun üç yılını gümrük muayene memuru, gümrük başmemuru ve gümrük müdür yardımcısı görevlerinde geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılan ve 1 inci fıkradaki koşulları taşıyanlar sınav ve staj koşulu aranmaksızın gümrük müşavir yardımcısı olabilirler.

3. Yukarıda belirtilen koşulları yerine getirenlere gerekli müracaat belgelerinin tamamlanmasından itibaren altmış gün içinde Gümrük Müsteşarlığı tarafından Gümrük Müşavir Yardımcılığı İzin Belgesi verilir. Gümrük müşavir yardımcısı ancak bu izin belgesini aldıktan sonra mesleki faaliyette bulunabilirler.

MADDE 228- 1. 227 nci maddenin 1 inci fıkrasının (f) bendinin (ii) alt bendi hariç olmak üzere, aynı fıkrada belirtilen koşulları taşıyan ve üç yıl süre ile gümrük müşavir yardımcılığı yaparak, gümrük mevzuatı ve gümrüğe ilişkin iktisadi, ticari ve mali konuları kapsayan sınavda başarılı olan kişiler, gümrük müşavirliği yapmaya hak kazanır.

2. a) Gümrük idaresinde on yıl çalışmış olup, bunun üç yılını şube müdürü, gümrük müdürü, gümrük muhafaza müdürü, gümrük başmüdür yardımcısı ve gümrük muhafaza başmüdür yardımcısı görevlerinde geçirenlerden, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılanlar 227 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen koşulları taşımaları halinde, staj koşuluna tabi tutulmaksızın gümrük

müşavirliği sınavına girebilirler. Bu kişilere, talep halinde sınav ve staj koşulu aranmaksızın Gümrük Müşavir Yardımcısı İzin Belgesi verilir.

b) Gümrük idaresinde gümrük başmüdürü, gümrük muhafaza başmüdürü, gümrük uzmanı, kontrolör, gümrük müfettişi, daire başkanı ve daha üst görevlerde en az on yıl çalışmış olanlardan, görevlerinden istifa eden veya emekliye ayrılanlar, 227 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen koşulları taşımaları halinde, sınav ve staj koşuluna bağlı olmaksızın gümrük müşaviri olmaya hak kazanırlar.

3. 1 inci ve 2 nci fıkralarda belirtilen koşulları yerine getirenlere, gerekli müracaat belgelerinin tamamlanmasından itibaren altmış gün içinde Müsteşarlıkça Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi verilir. Gümrük müşavirleri ancak bu izin belgesini aldıktan sonra mesleki faaliyette bulunabilirler

MADDE 229- 1. Gümrük müşavirleri tebligat adreslerinde kullanılacak çalışma yerlerini, bu yerin bağlı bulunduğu ¹⁵⁸Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne yazı ile bildirirler.

2.¹⁵⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) Gümrük müşavirliğinin bir özel hukuk tüzel kişiliği oluşturularak yürütülmesi halinde, gümrük müşavirlerinin kuracağı tüzel kişiliklere gümrük müşavir yardımcısı da ortak olabilirler. Ancak, gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcısı birden fazla tüzel kişiliğe ortak olamaz. Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik olması halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar gümrük idaresine karşı bağlı buldukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte tüzel kişilik de gümrük idaresince alınan vergiler ve verilen para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur.

MADDE 230- Gümrük müşavirleri, kanunlara göre tutmaya mecbur oldukları ticari veya kanuni defterlerini, vekaletname ve sözleşmelerini; işlerine dair yazdıkları ve aldıkları mektup, faks, telgraf ve benzeri belgeler ile düzenledikleri fatura, makbuz ve masraflarına ilişkin belgelerin asıllarını ve örneklerini özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla beş yıl muhafaza etmeye; bunları ¹⁶⁰gümrük müfettişi, gümrük müfettiş yardımcısı, kontrolör, stajyer kontrolör ve yetkili gümrük amir ve memurlarına göstermeye; bunların incelenmesine, denetlenmesine izin vermeye ve gerektiğinde yazılı istek üzerine bunları yukarıda belirtilen görevlilere ibraz etmeye mecburdurlar.

¹⁵⁸ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük başmüdürlüğüne” ibareleri “gümrük ve muhafaza başmüdürlüğüne” olarak değiştirilmiştir.

¹⁵⁹ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “2. Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik oluşturularak yürütülmesi halinde, tüzel kişilik ortaklarının gümrük müşaviri olması zorunludur. Bu durumda, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar, gümrük idaresine karşı bağlı buldukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte şirket de gümrük idaresince alınan vergiler ve para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur.”

¹⁶⁰ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük müfettişi, gümrük müfettiş yardımcısı, kontrolör,” ibaresi “gümrük müfettişi, gümrük müfettiş yardımcısı, kontrolör, stajyer kontrolör ve” olarak değiştirilmiştir.

ONBİRİNCİ KISIM Cezalar

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

MADDE 231-¹⁶¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) Bu Kanun hükümlerinin uygulanması bağlamında, Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda yer alan suç ve kabahatlere ilişkin hükümler saklıdır.

Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda suç veya kasten işlenen kabahat olarak tanımlanan fiillerin ancak taksirle işlenmeleri halinde, bu Kanun hükümlerine göre idari para cezası verilebilir.

MADDE 232-¹⁶²(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Bu Kısımın İkinci Bölüm hükümlerine göre gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir.

2. Bu Kanun uyarınca idari yaptırım kararları gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcıları tarafından verilir.

MADDE 233-¹⁶³(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Bu Kanuna göre tahsil edilen idari para cezalarının yüzde onbeşi nispetinde bir tutar, varsa muayene ve tahlilden önce cezayı gerektiren durumun ortaya çıkarılmasını sağlayacak muhbirlerle Müsteşarlık bütçesinin

¹⁶¹ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 231-1.** Bu Kanun hükümlerine aykırı hareket edenlere bu Kanunda yazılı ceza hükümleri uygulanır.

2. Bu Kanun hükümlerine göre para cezası verilmesinde ve bu cezaların idari itiraz mercilerince hükme bağlanmasında, para cezasını gerektiren eylemde bulunanların kasıtlı olup olmadıkları aranmaz.

3. Bu Kısım hükümlerine göre ceza tayin edilen eylemler hakkında kaçakçılık ve diğer ceza koyan kanunlara göre takibat yapıp, bu Kısımda tayin edilen cezalardan daha ağır bir ceza ile kesin olarak mahkûm edilenler hakkında, ayrıca bu Kısımdaki maddelere göre ceza verilmez.

4. Aynı eylemin bu Kısımda yer alan maddelerdeki cezalardan birden fazlasına temas eder mahiyette olduğu hallerde, daha ağır ceza içeren madde hükmü uygulanır.

5. Bu Kısım hükümlerine göre ceza verilmesi, bu eylemleri yapanlar hakkında diğer idari yaptırımların uygulanmasına engel teşkil etmez.”

¹⁶² **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 232-1.** 234 üncü madde hükümlerine göre alınacak para cezaları, itiraz olmaksızın vergi tahakkukunun kesinleşmesinden veya idari itirazın red kararı ile sonuçlanmasından sonra karara bağlanır. İdari yargı mercilerine başvurulması, gümrük idaresinin ceza uygulamalarını engellemez. Bu fıkraya göre karara bağlanacak para cezalarının zamanaşımı süresi vergi tahakkukunun kesinleştiği tarihi takibeden günden itibaren işlemeye başlar.

2. 1 inci fıkra dışında kalan bu Kısımdaki madde hükümlerine göre karara bağlanacak para cezalarının zamanaşımı süresi, söz konusu maddelerde belirtilen usulsüzlüklerin gümrük idarelerince tespit edildiği tarihi takibeden günden itibaren işlemeye başlar.

3. 1 inci ve 2 nci fıkralarda belirtilen para cezaları üç yıl içinde karara bağlanıp, tebliğ edilmediği takdirde zamanaşımına uğrar.

4. İlgilisine tebliğ edilerek kesinleşen para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabidir.”

¹⁶³ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “**Madde 233-** Bu Kanunun 234 üncü maddesine göre alınan para cezalarının;
a) Muayene ve tahlilden önce cezayı gerektiren durumun meydana çıkarılmasına hizmet veren muhbirlere % 30’u,

b) Cezayı gerektiren durumu muayene, tahlil, denetleme veya inceleme ile meydana çıkaranlara % 30’u, dağıtılır. Arta kalanı, Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, idarenin eğitim, geliştirme ve otomasyon hizmetlerinde kullanılır. Muhbir olmaması durumunda muhbire ayrılan pay da bu hüküm doğrultusunda kullanılır.”

ilgili tertibinden ödenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Vergi Kaybına Neden Olan İşlemlere Uygulanacak Cezalar

MADDE 234-¹⁶⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. Serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) 15 inci maddede belirtilen Gümrük Tarifelerini oluşturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan gümrük vergisi ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken gümrük vergisi arasındaki fark %5'i aştığı takdirde, gümrük vergisinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınır.

b) Kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymeti, 23 ila 31 inci maddelerde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınır.

c) Satış birimine göre miktar itibarıyla %5'i geçmeyen bir fark ile maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanlarında, bu farklara ait gümrük vergisinden başka vergi farkının yarısı tutarında para cezası alınır.

2. Dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve tam muafiyetli geçici ithalat rejimi hükümlerine tabi eşyaya ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda; birinci fıkrada belirtilen farklılıkların tespiti durumunda aynı fıkrada öngörülen cezaların yarısı kadar para cezası alınır.

3. Yukarıda belirtilen aykırılıkların gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda söz konusu cezalar yüzde onbeş nisbetinde uygulanır.

4. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri için yukarıda belirtilen cezalara ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu gibi hallerde, 241 inci maddenin birinci fıkraya hükmüne göre işlem yapılır.

5. 194 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin anılan maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen tarihe kadar hiç ödenmemiş veya eksik ödenmiş olduğunun gümrük idarelerince yapılan kontrol sonucunda tespit edildiği durumda, ödenmesi gereken ithalat vergilerinin söz konusu dördüncü fıkrada belirtilen faizi ile birlikte tahsilinin yanı sıra, yükümlüsü hakkında bu vergilerin dörtte biri tutarında para cezasına hükmedilir. Bu fıkrada belirtilen hiç ödenmeyen veya eksik ödenen ithalat vergilerinin

¹⁶⁴ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 234-1. Serbest dolaşıma giriş rejimine veya bir geçici muafiyet düzenlemesine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) Eşyanın tarife uygulamasını etkileyen cins, tür ve niteliklerinde veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan gümrük vergisi ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken gümrük vergisi arasındaki fark %5'i aştığı takdirde, gümrük vergisinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınır.

b) Kıymeti üzerinden gümrük vergisine tabi eşyanın beyan edilen kıymeti, muayene ve denetleme sonucunda bu Kanunun 23 ila 31 inci maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait gümrük vergisinden başka bu vergi farkının üç katı para cezası alınır.

2. Ancak, satış birimine göre miktar itibarıyla %5'i geçmeyen bir fark ile maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanlarında, bu farklara ait gümrük vergisinden başka bu verginin bir katı da para cezası alınır.

3. Genel ve katma bütçeye dahil kamu kuruluşları ile özel idareler ve belediyeler için 1 inci ve 2 nci fıkraya hükümleri uygulanmaz. Bu gibi hallerde, 241 inci maddenin 1 inci fıkraya hükmüne göre işlem yapılır.

4. Bu maddeye göre verilen ceza hiçbir şekilde 241 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.”

yükümlüsünce gümrük idaresinin tespitinden önce bildirilmesi durumunda bu cezaya hükmedilmez. 194 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapmakla yetinilir.

6. Bir ila üçüncü fıkralara göre verilen cezalar 241 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

MADDE 235- Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan antrepolarından veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması halinde, çıkarılan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin üç katı para cezası alınır.

MADDE 236- 1. Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması halinde, ¹⁶⁵184 üncü veya 189 uncu madde hükümleri uyarınca noksan çıkan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin üç katı para cezası alınır.

2. Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu eşyanın 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

3.¹⁶⁶*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)*

MADDE 237- (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci ve üçüncü fıkralarda yer alan “42 ila 45 inci madde” ibareleri “35/A ila 35/C madde” olarak değiştirilmiştir.) 1. 35/A ila 35/C madde hükümlerine göre taşıt araçlarının sahipleri, kaptanları veya acentaları tarafından gümrük idaresine verilen özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgelerdeki kayıtlı miktara göre noksan çıkan kapların mahrecinden yüklenmemiş veya yanlışlıkla başka yere çıkartılmış veya kaza ve avarya sonucunda yok olmuş veya çalınmış bulunduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, bu noksan kaplara ait eşyadan tarife pozisyonuna veya tarife pozisyonu tespit edilemiyor ise cinsine ve türüne göre tarifede dahil olduğu faslın en yüksek vergiye tabi pozisyonuna göre hesaplanacak gümrük vergisi kadar para cezası alınır.

2. 1 inci fıkraya göre ceza belirlenmesi mümkün olamıyorsa, noksan her kap için 241 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirlenen miktarda para cezası alınır.

3. 35/A ila 35/C madde hükümlerine göre taşıt araçlarının sahipleri, kaptanları veya acentaları tarafından gümrük idaresine verilen özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgelerdeki kayıtlı miktara göre fazla çıkan kapların yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamadığı takdirde, söz konusu eşyaya el konularak müsadere olunur ve eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınır.

4. ¹⁶⁷*(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik)* Dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayacak şekilde eşya cinsi itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz. Doğalgaz ürünlerinde boru hatları ile taşınarak ithal edilenler hariç bu oran % 4’ü aşmayacak şekilde uygulanır.

5. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkradan sonra gelmek ve mevcut beşinci fıkra teselsül ettirilmek suretiyle aşağıdaki fıkra eklenmiştir.) Eşya miktarının gümrük idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı

¹⁶⁵ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “halinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “184 üncü veya 189 uncu madde hükümleri uyarınca” ibaresi eklenmiştir.

¹⁶⁶ **Yürürlükten kaldırılan fıkra:** “3. Bu maddede belirtilen para cezaları, antrepo işleticilerinin veya kullanıcılarının sorumlulukları göz önünde bulundurularak, yapılan tespite göre bunlardan müteselsilen alınır.”

¹⁶⁷ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “4. Dökme gelen eşyadaki % 3’ü aşmayan eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz.”

durumlarda, tespit edilen miktar farklılıkları özet beyan eksiklik veya fazlalığı olarak değerlendirilir. Yapılan özet beyan eksiklik veya fazlalık takibatı sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, 234 üncü madde hükümleri uygulanmayarak sadece bu madde hükümlerine göre işlem yapılır

6. Bu maddede belirtilen para cezaları, yapılan tespite göre taşıt araçlarının sahipleri, kaptanları veya acentalardan alınır.

MADDE 238-¹⁶⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 1. 241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrük vergileri tutarının iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası alınır. Bu cezanın ödeme süresi içinde eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir.

2. Birinci fıkraya göre verilen cezalar 241 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

3. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hakkında bu maddenin para cezasına ilişkin hükümleri ile 241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanmaz. Bu durumda, 241 inci maddenin birinci fıkraya hükmü uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Usulsüzlüklere İlişkin Cezalar**

MADDE 239- İthalat veya ihracat vergilerinden muaf eşyayı 33 üncü madde hükümleri gereğince belirlenen gümrük kapıları dışında başka yerlerden izinsiz olarak ithal veya ihraç veya bunlara teşebbüs edenlerle, bu tür eşyayı gümrük işlemlerini yaptırmaksızın yurda sokanlar veya çıkarıcılar ile buna teşebbüs edenlerden, söz konusu eşyanın ithalata konu olması halinde, CIF değerinin, ihracata konu olması halinde ise FOB değerinin onda biri oranında para cezası alınır.

MADDE 240-¹⁶⁹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

MADDE 241- 1.¹⁷⁰(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile birinci fıkraya değiştirilmiştir.) Bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla altmış TL usulsüzlük cezası uygulanır.

2. 1 inci fıkrada belirtilen miktar, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul

¹⁶⁸ **Maddenin değişiklikten önceki hali:** “Madde 238-108 ila 127 nci maddelerde düzenlenen Dahilde İşleme Rejimi ile 128 ila 134 üncü maddelerde düzenlenen Geçici İthalat Rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde, eşyaya ilişkin gümrük vergileri tahsil edilir. Ayrıca, bu vergilerin iki katı para cezası alınır.”

¹⁶⁹ **Yürürlükten kaldırılan madde:** “Madde 240-179 uncu maddenin 1 inci fıkrası hükmüne göre, beyan sahibinin söz konusu eşyayı serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutmak istemesi halinde, eşyanın döviz cinsinden CIF değerinin % 1’i oranında para cezası Türk Lirası olarak alınır.”

¹⁷⁰ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “1. Bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan tüzük, yönetmelik, tebliğ ve talimatlarla getirilen şekil ve usullere aykırı hareket edenlere 30.000.000 TL usulsüzlük cezası uygulanır.”

Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılır, bu hesaplamada 1.000.000 TL'sına kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.

3. ¹⁷¹(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü fıkranın (h), (j) ve (l) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın iki katı olarak uygulanır:

a) 6 ve 7 nci maddelere göre, gümrük idarelerince verilen kararlara dayanak oluşturan belge ve bilgilerin, ilgili kişiler tarafından yanlış olarak verilmesi,

b) Vergi kaybı doğurmamasına karşın, 24 üncü maddeye göre birbirleriyle ilişkisi bulunan kişiler arasında bir satış işlemi olması ve bu ilişkinin beyan edilmemesi,

c) Yabancı limanlardan gelen veya Türkiye Gümrük Bölgesinden yabancı limanlara giden gemilerin geliş ve ¹⁷²gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası tarafından gümrük idaresine bilgi verilmemesi,

d) ¹⁷³35/A maddesine göre özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belgenin süresi içinde verilmemesi,

e) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yirmi dört saate kadar aşması,

f) Gümrük antrepolarının 93 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen teknik donanımlarında noksanlık bulunması,

g) Gümrük antrepo rejimine tabi tutulan eşyanın, antrepolara konuldukları tarihte işleticiler tarafından kayıtlara geçirilmemesi,

h) Dâhilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben bir ay içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden ihracı veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,

ı) Geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılan eşyanın verilen süreyi aştıktan sonra geri getirilmesi,

j) Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihraç eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktar veya cinsinde %10'dan fazla farklılık çıkması,

k) Serbest bölgelerde çalışan veya buralara giren ve çıkan kişilerin bu Kanunla konulmuş kurallara uymaması,

l) Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben bir ay içerisinde yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,

m)(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile eklenmiştir.) Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın gümrük idaresine bilgi verilmeden, ancak süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesinin dışına çıkarıldığıнын kabul edilebilir belgelerle kanıtlanması.

4. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile dördüncü fıkraya (g), (h), (ı) bentleri eklenmiştir.)Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın dört katı olarak uygulanır:

a) Bir kişinin 5 inci madde hükümlerine göre geçerli bir temsil yetkisi olmadığı halde başka bir kişi adına veya hesabına gümrük idarelerinde iş takip etmesi,

¹⁷¹ **Bentlerin değişiklikten önceki halleri:** “h) Gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın süresi içinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmemesi,

j) Herhangi bir ihracat iadesinden yararlanmayan veya ihracat vergisine ve ticaret politikası önlemlerine tabi olmayan ihracata konu eşyanın cins, tür, miktar veya kıymetinin yanlış beyan edilmesi,

l) Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen belgelerin beş yıl süreyle saklanmaması.”

¹⁷² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gidişlerinden en az üç saat önce sahip veya acentası” ibaresi “gidişlerinde yönetmelikle belirlenecek süreler içerisinde donatan veya işleten veya acentası” olarak değiştirilmiştir.

¹⁷³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “42 nci maddeye” ibaresi “35/A maddesine” olarak değiştirilmiştir.

b) 34 üncü maddenin 2 nci fıkrası hükümlerinin aksine, karayolu taşıtlarının gümrük idaresinin izni olmadan yük veya yolcu olarak yoluna devam etmesi,

c) ¹⁷⁴(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) 45 inci maddenin birinci fıkraya hükümlerine aykırı olarak taşıtlardan eşya boşaltılması, özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari ve resmi belgelerde kayıtlı eşyanın cinsinin yanlış beyan edilmesi veya kapların türleri ile üzerlerinde kayıtlı numara ve işaretlerin özet beyan kayıtlarına uygun olmaması,

d) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri kırk sekiz saate kadar aşması,

e) Genel antrepo ve serbest bölgelere getirilen parlayıcı, patlayıcı veya bir arada buldukları eşya için tehlikeli olan ya da korunmaları özel düzenek ve yapılara gerek gösteren eşyanın 94 ve 154 üncü madde hükümlerine aykırı olarak genel amaçlı eşya konulan yerlerde depolanması,

f) Gümrük antrepolarında bulunan eşyanın gümrük idarelerinin izni olmaksızın 102 nci maddede belirtilen elleçlemelere tabi tutulması,

g) Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben iki ayı aşmayan sürede yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,

h) Dâhilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın izin verilen süresinin bitimini takiben iki ayı aşmayan süre içerisinde rejimin gerektirdiği işlemlerinin bitirilmesi, yeniden ihracı veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,

ı) 11 inci madde hükmüne göre kendilerinden yazılı olarak bilgi ve belge istenilmesine rağmen bilgi ve belgelerin ibraz edilmemesi.

5. ¹⁷⁵(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik) Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde birinci fıkrada belirtilen miktarın altı katı olarak uygulanır:

a) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yetmişiki saate kadar aşması,

b) Geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen taşıtlara verilen sürenin bitimini takiben üç ayı aşmayan sürede yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması.

6. Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın sekiz katı olarak uygulanır:

a) 34 üncü maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerinin aksine, Türkiye Gümrük Bölgesine giren gemilerin rota değiştirmesi, yolda durması, başka gemilerle temas etmesi, gümrük gözetimi yapılması için yol kesmemesi veya gümrük idaresi bulunmayan yerlere yanaşması,

b) Taşıt araçlarının 33 üncü ve 91 inci maddede belirtilen önceden belirlenmiş yollar dışında seyretmesi,

c) Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yetmiş iki saatten daha fazla bir süre ile aşması.

d) (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile eklenmiştir.) 13 üncü maddede belirtilen belgelerin beş yıl süreyle saklanmaması.

ONİKİNCİ KISIM

¹⁷⁴ **Bendin değişiklikten önceki hali:** “ c) 45 inci maddenin 1 inci fıkraya hükümlerine aykırı olarak, gümrük idaresine özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan ticari veya resmi belge verilmeksizin taşıtlardan eşya boşaltılması, bu belgelerde kayıtlı eşyanın cinsinin yanlış beyan edilmesi veya kapların türleri ile üzerlerinde kayıtlı numara ve işaretlerin özet beyan kayıtlarına uygun olmaması,”

¹⁷⁵ **Fıkranın değişiklikten önceki hali:** “5. Usulsüzlük cezası aşağıdaki hallerde 1 inci fıkrada belirtilen miktarın altı katı olarak uygulanır:

Türkiye Gümrük Bölgesinde karayoluyla transit eşya taşıyan taşıt araçlarının 91 inci maddeye göre verilen süreleri yetmiş iki saate kadar aşması.”

İtirazlar

MADDE 242 ¹⁷⁶(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile değişik.) 1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.

2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır.

4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir.

MADDE 243-1. İlgili kişilere 197 nci maddeye göre tebliğ edilen gümrük vergilerinin hesaplanmasında esas alınan kimyevi tahlil sonuçlarına karşı tebliğden itibaren onbeş gün içinde ¹⁷⁷Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne yazılı olarak itiraz edilebilir.

2. İtiraz üzerine, birinci tahlilin yapıldığı gümrük laboratuvarında görevli olan ve ilk tahlili yapan kimyager dışındaki iki kimyager tarafından ikinci tahlil yapılır. Yükümlünün talebi halinde, gümrük idareleri, gümrük kimyageri olmayan bir gözlemci kimyagerin de ikinci tahlilde hazır bulunmasına izin verirler.

Üç kimyagerden fazla kimyager bulunmayan gümrük laboratuvarında yapılan tahlile itiraz edilmesi halinde, ikinci tahlil enaz iki kimyager bulunan en yakın gümrük idaresine ait laboratuvarda yaptırılır.

¹⁷⁸(18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile üçüncü bent yürürlükten kaldırılmıştır.)

3. İkinci tahlil sonucu, eşyanın teknik özelliklerinin ve niteliklerinin belirlenmesi yönünden kesindir.

MADDE 244-¹⁷⁹(13/2/2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir.) 1.

¹⁷⁶ **Maddenin değişiklikten önceki hali** – “**Madde 242-1.** Yükümlüler, kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri için tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ilgili gümrük idaresine verecekleri bir dilekçe ile düzeltme talebinde bulunabilirler.

2. Düzeltme talepleri ilgili gümrük müdürlüğü tarafından otuz gün içinde karara bağlanarak yükümlüye tebliğ edilir.

3. Kişiler, düzeltme taleplerine ilişkin kararlara, idari kararlara, gümrük vergilerine ve cezalara karşı yedi gün içinde kararı alan gümrük idaresinin bağlı bulunduğu gümrük başmüdürlüğü nezdinde itirazda bulunabilirler.

4. Gümrük başmüdürlüklerine intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

5. İlk kararın alındığı idarenin gümrük başmüdürlüğü olduğu hallerde, bu karara karşı onbeş gün içinde Gümrük Müsteşarlığına itiraz edilebilir.

6. Gümrük Müsteşarlığına intikal eden itirazlar kırkbeş gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

7. Gümrük başmüdürlükleri ile Gümrük Müsteşarlığı kararlarına karşı işlemin yapıldığı gümrük müdürlüğünün veya gümrük başmüdürlüğünün bulunduğu yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir.

8. Bu Kanuna göre yapılacak yazılı bildirimler posta ile taahhütlü olarak gönderilebilir. Bu takdirde bildirim postaya verildiği tarih gümrük idaresine verilme tarihi yerine geçer. Bu hüküm derdest olan uyuşmazlıklarda da uygulanır.”

¹⁷⁷ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük başmüdürlüğüne” ibaresi “gümrük ve muhafaza başmüdürlüğüne” olarak değiştirilmiştir.

¹⁷⁸ **Yürürlükten kaldırılan bent:** “İkinci tahlil isteyenlerden, haklı çıktıkları takdirde geri verilmek üzere, tahlil masrafı alınır. Tahlil tarifeleri ilgili kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça belirlenir.”

¹⁷⁹ **18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile Yürürlükten kaldırılan madde:** “**Madde 244-** Bu Kanuna göre verilen para cezalarına karşı idari yargı mercilerine itiraz yoluna gidilmeden ve ceza kararlarının tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içerisinde sözkonusu cezanın ilgili kişi tarafından ödendiği veya ödeneceği yazılı olarak gümrük idaresine bildirildiği ve bu miktarın ceza kararlarının tebliği tarihinden itibaren iki ay içinde ödendiği hallerde, ilgili kişilerin

Beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları ile bu Kanunda ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen cezalar hakkında; yükümlü veya ceza muhatabı tarafından, söz konusu eksiklik veya aykırılıkların kanun hükümlerine yeterince nüfuz edememekten veya kanun hükümlerini yanlış yorumlamaktan kaynaklandığının veya yargı kararları ile idarenin ihtilaf konusu olayda görüş farklılığının olduğunun ileri sürülmesi durumunda, idare bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde yükümlüler veya cezanın muhatabı ile uzlaşabilir. Uzlaşma talebi, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, henüz itiraz başvurusu yapılmamış gümrük vergileri ve cezalar için yapılır. Uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde süre üç gün uzar. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

2. Gümrük vergileri alacakları ile cezaların, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan kaçakçılık suçlarına ve kabahatlerine ilişkin olması halinde bu madde hükmü uygulanmaz.

3. Bu madde kapsamında yapılan uzlaşma talepleri, gümrük uzlaşma komisyonları tarafından değerlendirilir. Gümrük uzlaşma komisyonlarının kurulması, çalışması ile bu madde kapsamında yapılacak başvurulara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

4. Gümrük uzlaşma komisyonlarının tutacakları uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhal yerine getirilir. Yükümlü veya ceza muhatabı; üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açamaz ve hiçbir mercie şikâyette bulunamaz.

5. Uzlaşma konusu yapılan gümrük vergileri ve cezalar, uzlaşma gerçekleştiği takdirde, uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Uzlaşılan vergilerin alınması gerektiği tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde, genel hükümlere göre işlem yapılır.

6. Bu madde uyarınca üzerinde uzlaşılan cezalar hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi uyarınca ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz.

7. (8/8/2011 tarih ve 649 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yedinci fıkraya eklenmiştir.) Uzlaşma komisyonlarının başkan ve üyelerine, bu komisyonlardaki çalışmalarını dolayısıyla verilecek ücret Gümrük ve Ticaret Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir.

MADDE 245-¹⁸⁰ (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(...)

(...)¹⁸¹ (2 nci ve 3 üncü fıkralar Anayasa Mahkemesinin 18/10/2005 tarih ve 2003/7 E. ve 2005/71 K. sayılı kararıyla iptal edilmiş ve bu Karar 22/02/2006 tarih ve 26088 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

itirazı düşer. Bu durumda, kesilen para cezası üçte bir noksanı ile tahsil edilir.”

¹⁸⁰ **Yürürlükten kaldırılan madde:** “Madde 245-1. Yükümlüler, gümrük idaresine verdikleri beyanname ve bu beyanname eki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle kendileri tarafından hesaplanan gümrük vergilerine itirazda bulunamazlar.”

¹⁸¹ **İptal edilen fıkralar:** “2. İdari yargı mercilerine yapılan itirazda, gümrük idaresine itiraz sırasında kullanılan bilgi ve belgeler dışında herhangi bir bilgi ve belge kullanılamaz.

3. Alınan kararlara karşı idari yargı merciine başvurulması, bu kararın idare tarafından uygulanmasına engel oluşturmaz.”

ONÜÇÜNCÜ KISIM
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

BİRİNCİ BÖLÜM
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 246- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle;

- a) Nisan 1334 tarihli Gümrük Kanununun 113, 117 ve 118 inci maddeleri ile aynı Kanunun 07.06.1926 tarihli 906 sayılı Kanunla değiştirilen 112 ve 116 ncı maddeleri,
 - b) 30.11.1960 tarihli 146 sayılı Kanun,
 - c) 19.07.1972 tarihli 1615 sayılı Gümrük Kanunu ile bu Kanunda değişiklik yapan 25.02.1981 tarihli 2419 sayılı, 18.04.1983 tarihli 2817 sayılı, 22.05.1987 tarihli 3375 sayılı, 10.02.1994 tarihli 3968 sayılı, 03.04.1997 tarihli 4236 sayılı Kanunlar ile 07.02.1990 tarihli 3612 sayılı Kanunun 55 inci maddesi,
 - d) 30.06.1995 tarihli 564 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,
 - e) 7.1.1932 tarihli 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 15 ve 16 ncı maddeleri,
- Yürürlükten kaldırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
Geçici Maddeler

GEÇİCİ MADDE 1- 1. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Gümrük Bölgesindeki gümrük sundurmalarında veya gümrükçe eşya konulmasına izin verilen yerlerde bulunan eşyanın buralardaki bekleme süreleri ile bunlara ilişkin süre uzatım talepleri hakkında yürürlükten kaldırılan Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.

2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte genel, özel veya fiktif antrepolarda bulunan eşyanın, buralardaki bekleme süreleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir eşya hakkında rejim beyanında bulunmuş olmakla birlikte, henüz sonuçlandırılmamış gümrük işlemlerinin yürütülmesinde beyan hak sahibi olarak adlandırılan mükellefin lehine olan hükümler uygulanır.

Beyannamesi tescil edilmiş eşya ile ilgili olarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere kırkbeş gün içinde beyan hak sahiplerinin rejim değişikliği talepleri kabul olunur. Ancak, bu taleplerin kabulü, alınmış veya alınacak ceza kararlarının uygulanmasını ortadan kaldırmaz.

GEÇİCİ MADDE 3- 1. Başka kanunlarda Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na; Gümrük Müsteşarlığının görev ve yetki alanına giren konularda Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na yapılan atıflar Gümrük Müsteşarlığı'na yapılmış sayılır.

2. Halen yürürlükte bulunan kanunlarda 1615 sayılı Gümrük Kanunu ile söz konusu Kanunda değişiklik yapan kanunlara yapılmış olan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 4- Yürürlükten kaldırılan Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiyelik hale gelmiş eşyanın, ihale ilanının henüz yayınlanmamış veya perakende satışına karar verilmemiş olması ve beyan sahibinin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde gümrük idaresine başvurması halinde, bu Kanunun 179 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Dış ticaret tahdidine giren eşyalar için bu madde hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 5- 1. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce gümrük komisyoncu

yardımcısı karnesine sahip olanlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde Gümrük Müsteşarlığına müracaat etmeleri halinde, öğrenim şartı hariç olmak üzere 227 nci maddede belirtilen koşulları taşımaya devam ettiklerinin anlaşılması durumunda, kendilerine Gümrük Müşavir Yardımcısı İzin Belgesi verilir. Bu şekilde gümrük müşavir yardımcısı olanlar en az lise mezunu olmaları halinde, gümrük müşavirliği için açılacak ilk üç sınava girebilirler.

2. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce gümrük komisyoncusu karnesine sahip olanlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde Gümrük Müsteşarlığına müracaat etmeleri halinde, öğrenim şartı hariç olmak üzere 227 nci maddede belirtilen koşulları taşımaya devam ettiklerinin anlaşılması durumunda, kendilerine Gümrük Müşavirliği İzin Belgesi verilir.

3. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yürürlükten kaldırılan 1615 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası ile 168 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre gümrük komisyoncusu veya gümrük komisyoncu yardımcısı olmaya hak kazananların görevlerinden istifa etmelerini veya emekli olmalarını müteakip, kendilerine bu Kanun hükümlerine göre gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı izin belgesi verilir.

4. 227 nci maddenin 1 inci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlarla ilgili olarak devam eden davalar bulunduğu takdirde, 1 inci ve 2 nci fıkralarda yer alan iki yıllık müracaat süresine bakılmaksızın, her halükarda davanın lehte sonuçlanmasından itibaren bir yıl içinde Müsteşarlığa müracaat edilmesi gerekir.

GEÇİCİ MADDE 6- Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarını çıkarılacak bir kanunla bağlı buldukları ¹⁸²Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü görev alanı itibariyle kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar aşağıdaki hükümler uygulanır:

1.1615 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kurulan Gümrük Komisyoncuları Dernekleri faaliyetlerine devam eder ve sınav açılması ile izin belgeleri verilmesi işlemleri Gümrük Müsteşarlığınca yürütülür.

a) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavları Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde her yıl bir kez yapılır.

b) 227 ve 228 inci maddelerde belirtilen koşulları sınavın açıldığı yıl başında sağlamış olanlar, o yıl açılan gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına müracaat edebilirler.

c) Gümrük müşavirliği ve gümrük müşavir yardımcılığı sınavlarına en fazla üçer kez girilebilir.

2. Gümrük müşavirliği veya gümrük müşavir yardımcılığı mesleğinin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında, gümrük müşavirliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi amacıyla, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıda tanımlanan disiplin cezaları verilir.

a) Uyarma: Meslek mensubuna mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama: Meslek mensubuna görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma: Mesleki sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere mesleki faaliyetten alıkoymadır.

d) Meslekten çıkarma: Meslek mensubunun izin belgesinin geri alınarak, bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

3. Mesleki kurallara, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla, görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan meslek mensupları hakkında, ilk defasında uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.

¹⁸² 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük başmüdürlüğü” ibaresi “gümrük ve muhafaza başmüdürlüğü” olarak değiştirilmiştir.

Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yapmayan veya kusurlu olarak yapan ya da bu Kanunda yer alan mesleğin genel prensiplerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

Sahte belgelere dayanılarak yanlış beyanda bulunulduğunun, ancak bu durumun gümrük müşavirinin bilgisi dışında olduğunun, bununla birlikte, bir araştırma sonucunda gerçek durumun öğrenilebileceğinin Gümrük Müsteşarlığı merkez denetim elemanlarınca rapora bağlandığı durumlarda, ilgili gümrük müşavirine ilk defasında kınama cezası verilir. Bu hususun tekerrür etmesi halinde geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

7.1.1932 tarih ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine göre kaçakçılık suçundan mahkumiyet kararı kesinleşen meslek mensuplarına, meslekten çıkarma cezası verilir.

4. Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan meslek mensubuna, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir. Beş yıllık dönem içinde iki defa mesleki faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen meslek mensupları hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Disiplin kurulları bir derece ağır veya bir derece hafif disiplin cezasının uygulanmasına karar verebilirler. Takibat ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

5. Meslek mensubu hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Yetkili disiplin kurulunun on günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

6. Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları, görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı fiillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılır.

7. Disiplin cezaları bir dava sonucuna bağlı olmaksızın mevzuat hükümlerine aykırılığı gümrük idarelerince tespit edildiği tarihten itibaren üç yıl süreyle uygulanmadığı takdirde zamaşımına uğrar. Mevzuata aykırı işlem ve eylemlerin aynı zamanda bir adli kovuşturma konusu olması halinde, bu aykırılık için Türk Ceza Kanununda öngörülen zamaşımı hükümlerine göre disiplin cezası verilebilir.

8. 2 numaralı bentte belirtilen uyarma ve kınama cezası yetkili gümrük başmüdürü, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası Müsteşarlık Merkez Disiplin Kurulu, meslekten çıkarma cezaları Müsteşarlık Yüksek Disiplin Kurulu tarafından verilir.

9. Bu Kanuna ve gümrüklerde uygulanan mevzuat hükümlerine aykırı hareketleri görülen gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının izin belgeleri¹⁸³ gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, kontrolörler, stajyer kontrolörler ve gümrük başmüdürleri tarafından gerek görülmesi halinde tedbir mahiyetinde geçici olarak alınır ve gümrüklerde iş takip etmelerine izin verilmez. Bu durum, gerekçesiyle birlikte izin belgesinin alınmasını izleyen günde Müsteşarlığa bildirilir. Bu şekilde izin belgeleri alınanlar hakkında geçici mesleki faaliyetten alıkoyma cezası verilmesi halinde, tedbir mahiyetinde izin belgelerinin alındığı süre verilen cezadan mahsup edilir.

10. (18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile onuncu bent eklenmiştir.) Gümrük müşavir derneklerince, gümrük müşavirlerinin yapacakları iş ve işlemler karşılığı alacakları asgari ücretleri gösteren ve takvim yılı bazında belirlenen Asgari Ücret Tarifesi, Müsteşarlıkça uygun görülerek onaylanmak suretiyle uygulamaya konulur.

GEÇİCİ MADDE 7-(12/11/2008 tarih ve 5810 sayılı Kanun ile eklenmiştir.)

Bu Kanunun 152 nci, birinci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere 157 nci, 158 inci ve bölgede faaliyette bulunan işletmelerin ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak 185 inci maddelerinin 3218 sayılı

¹⁸³ 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile “gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, kontrolörler” ibaresi “gümrük müfettişleri, gümrük müfettiş yardımcıları, kontrolörler, stajyer kontrolörler” olarak değiştirilmiştir.

Serbest Bölgeler Kanununa aykırı olan hükümleri, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihe kadar uygulanmaz. Ancak 158 inci ve 185 inci madde hükümleri, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu yönünden uygulanmaya devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemler için 4760 sayılı Kanuna göre tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar ret ve iade edilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

MADDE 247- Bu Kanun yayımını izleyen tarihten itibaren üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 248- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.